

ΑΣΤΗΡ της ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Πάντα δοκιμάζετε, το Καλόν κατέχετε

ΜΗΝΙΔΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΞΑΠΤΕΡΗΧΗΣ ΦΕΛΛΗΝΙΑΣ ΦΕΛΛΗΝΙΑΣ από το 1858

www.gec.gr/astir

ISSN 1106-4250

Στο τεύχος αυτό

Η Μεταρρύθμιση και το Δόγμα της Δικαιώσεως δια της Πίστεως	259
Ισραήλ και Εκκλησία: σχέση παρένθεσης ή εκπλήρωσης;	262
Β΄ Προς Θεσσαλονικείς επιστολή	267
Η Βασιλεία του Θεού και ο Υιός του ανθρώπου	271
Περιμένοντας τον Θεό	275
Ιεραποστολική Δραστηριότητα στην Τουρκία σήμερα	278
Εν φυλακή ήμην και ήλθετε προς εμέ	280
Εικόνες από τον Κάλαμο	282

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΙΜΗΣΟΝ ΜΕ ΤΩΡΑ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ

Στην Γένεση κεφάλαιο θ' εδάφιο 20 και εξής διαβάζουμε μία ιστορία που δεν ακούμε στο Κυριακό Σχολείο. Ο πατριάρχης Νώε, μετά την εμπειρία του κατακλυσμού, ασχολήθηκε με τη γεωργία, φύτεψε ένα αμπέλι και έφτιαξε κρασί. Ήπια πολύ ως φαίνεται, μέθυσσε και γυμνώθηκε μέσα στην σκηνή του. Τον είδε ο Χαμ ένας από τους γιους του, και αμέσως πήγε και το σχολίασε στα αδέρφια του. Ο Σημ και ο Ιάφεθ πήραν ένα ρούχο και βαδίζοντας με την όπισθεν, για να μην δουν τον γυμνό πατέρα τους, τον σκέπασαν. Όταν ο Νώε ανένθησε και κατάλαβε το ρεζίλι του, καταράστηκε τον Χαμ και ευλόγησε τα άλλα δύο παιδιά του. Ο Χαμ που είδε τον πατέρα του να μιλάει με τον Θεό, που τον είδε να κατασκευάζει πάνω στο βουνό επί χρόνια την κιβωτό, που είδε τις λοιδωρίες των ανθρώπων, που έζησε τον κατακλυσμό και είδε την βεβαιότητα της πίστewος του πατέρα του, που είδε την περισσότερή με τον κλάδο ελαίας στο ράμφος, το «τόξον εν τη βροχή» και την «παύσιν των στεναγμών» που λέει και ο ύμνος, τίποτα δεν «εννόησε η αυτού ψυχή». Είδε την πτώση του πατέρα του σαν υλικό για την τέρψη της κουτσομπολίστικης ψυχής του.

Μπορούμε να το φέρουμε αυτό το γεγονός και να το παραλληλίσουμε με τους δικούς μας πνευματικούς ηγέτες. Ο Νώε, ο άνθρωπος του Θεού έπεσε. Οι άνθρωποί του, που ήξεραν την πνευματικότητά του και την αγωνιστικότητά του και την πίστη του, δεν τον εξέθεσαν, αλλά τον έκρυψαν. Πολλές φορές πέφτουμε στο αμάρτημα να κρίνουμε τους ηγέτες μας τους πνευματικούς, τους ποιμένες μας, οι οποίοι είναι άνθρωποι και μπορεί να σφάλουν. Επίσης μπορεί να μην σφάλουν καθόλου, αλλά να ενοχοποιούνται από λανθασμένο χειρισμό της υποθέσεως, που τους αφορούσε. Ή τέλος να μην σφάλουν, ούτε να πάσχουν από χειρισμό, αλλά να έχουν πέσει στα δίχτυα της κακοήθειας των ανθρώπων. Τον κακόπιστο άνθρωπο είναι σχεδόν αδύνατον να τον μεταπεισεις. Υπάρχει και η κατηγορία εκείνων των ανθρώπων που πιάνονται από ασήμαντες λεπτομέρειες, δευτερεύοντα και τριτεύοντα θέματα, που καμιά σχέση δεν έχουν με το πνευματικό έργο, για να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα μέσα σε μία εκκλησιαστική κοινότητα.

Παίρνουμε μόνο την περίπτωση που υπάρχει όντως κάποιος είδους σφάλμα. Ποιος είναι όμως ο στόχος του ελέγχου μας; Η ανόρθωση και η υποβοήθηση του ηγέτη και η διακονία προς αυτόν, ώστε να δει το λάθος του και να μετανοήσει και να αλλάξει ή η διαπόμπευση του, η εξουθένωσή του; Και

το έργο του Θεού, που ύστερα από τέτοιου είδους διαπομπεύσεις καταστρέφεται, διαιρείται, κακολογείται, ντροπιάζεται;

Την ιστορία του Σαούλ την ξέρουμε. Άρχισε τόσο ωραία και τελείωσε τόσο δραματικά την σταδιοδρομία του. Έκανε λάθη όπως όλοι, αλλά δεν μετανόησε γι' αυτά και διαλύθηκε. Ο κληρονόμος του θρόνου του βασιλιάς Δαβίδ, μετανόησε πραγματικά και είχε πάντα την εύνοια του Θεού. Σε μία περίπτωση ο Σαούλ παραβαίνοντας την θεία εντολή δεν εξολόθρευσε τα ζώα των Αμαληκιδών τάχα για να τα θυσιάσει, δηλαδή «για καλό σκοπό». Ο Προφήτης τον βρίσκει, τον επιτιμά και του αποκαλύπτει ότι έχει τελειώσει η βασιλεία του, ότι ο Θεός την έδωσε αλλού. (Α' Σαμ. ιε'). Μετά από μερικά συγκλονιστικά λόγια, ο Σαούλ κατάλαβε ότι πράγματι πλέον είχε ξοφληθεί αλλά παρακάλεσε τον Σαμουήλ να σταθεί μαζί του μπροστά στο λαό του, με τα λόγια «τίμησον με τώρα, παρακαλώ έμπροσθεν των πρεσβυτέρων του λαού μου», κάτι που ο Σαμουήλ το έκανε. Τιμωρία ναι, υπήρξε και στην περίπτωση του Σαούλ τελειωτική, αλλά η τιμωρία δεν σήμαινε διαπόμπευση του Σαούλ από τον Σαμουήλ. Ο εχθρός του Σαούλ δεν ήταν ο Σαμουήλ, αλλά ο ίδιος του ο εαυτός. Η προσπάθεια μας δεν πρέπει ποτέ να είναι να γκρεμίσουμε έναν άνθρωπο, που συμβαίνει να είναι πνευματικός μας ηγέτης με ελέγχους, εξευτελισμούς και εξουθένωση αλλά να τον ανορθώσουμε, να τον τιμήσουμε και να τον διακονήσουμε με αγάπη, με πνεύμα Χριστού, ακόμα και αν έσφαλλε, ώστε να καταλάβει και να μετανοήσει.

.....

Ήμουν μέσα σε ένα ταξί πριν από χρόνια και ανέβαινα την λεωφόρο Συγγρού στην Αθήνα. Στο ραδιόφωνο άκουγα για ένα παλιότερο σκάνδαλο, που συνέβαινε εκείνη την εποχή στην Εκκλησία της Ελλάδος, δεν θυμάμαι ποιο. Έκανα ένα σχόλιο αρνητικό και ο οδηγός, που φαίνεται ήταν ευσεβής άνθρωπος, μου απάντησε λέγοντας μου: «η ιεροκρισία είναι μεγάλο αμάρτημα, αδελφέ μου». Περνούσαμε εκείνη την στιγμή από το Φιξ και είπα μέσα μου, για μας τους ευαγγελικούς η «ποιμενοκρισία είναι μεγάλο αμάρτημα». Μπορεί να μην πιστεύουμε στην αποστολική διαδοχή εμείς, ούτε να λογίζονται οι ποιμένες μας κάτι το ιερό και άπιαστο, είναι όμως οι πνευματικοί ηγέτες μας, που φροντίζουν για τις ψυχές μας, που ιερουργούν το Ευαγγέλιο. Μου έδωσε ο άνθρωπος αυτός ένα πολύ καλό μάθημα, που πρέπει όλοι μας, είτε ορθόδοξοι, είτε ευαγγελικοί αναγνώστες να ακολουθήσουμε.

ΑΣΤΗΡ
της
ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Εκδίδεται από το 1858

"Πάντα δοκιμάζετε
το καλόν κατέχετε"
Α' Θεσσα. 5: 21
www.gcc.gr/astir

Λεωφ. Αμαλίας 50, 105 58 Αθήνα
Τηλ: 210 3231079 - Fax: 210 3316 577
email: astir@gcc.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:
Ιωάννης Τσεβός

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Μιχ.Δ.Καλοποθάκης (1858-1911)

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ:
Δημ. Μ. Καλοποθάκης (1911-1946)
Μιχ. Β. Κυριακάκης (1946-1989)
Γ. Τασσόγλου (1989-1990)
Φ. Β. Καμπούροπουλος (1991-2002)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:
Γ. Αδάμ, Τιμ. Αναστασιάδης,
Παν. Κανταρίτζης, Αντ. Κουλούρης,
Μελ. Μελετιάδης, Ευαγ. Μήτσας,
Παρ. Παπαγεωργίου, Ιω. Σακινίδου,
Ιωάν. Τσεβός

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ:
Σειράς «Λόγος»: Λ. Κολλάρος
Σειράς «Παλαιά Διαθήκη»: Γ. Αδάμ
Σειράς «Καινή Διαθήκη»: Στ. Δεληγιάννης
Ειδικών αφιερωμάτων: Μελ. Μελετιάδης
Ποίηση, Προσευχές: Λιλ. Βαλαή

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Στέφανος Μοσσιδίης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ: Παναγιώτης Τας

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μυρτώ Σακινίδου

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ: Γιώργος Σάκος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Μαίρη Αλάγιαλη
Λεωφ. Αμαλίας 50 - 105 58 Αθήνα
ΑΡΙΘΜ. ΛΟΓ. ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA:
149-00-2786-004611 (Ι. Εμμανουήλ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:
Θεο/νίκης: Δημήτρης Σοφός
Κατερίνης: Πάρις Παπαγεωργίου
Κέρκυρας: Βέτα Παντελιού
Χαλκίδας: Νίκος Παντελής
Βοστώνης: Τάκης Τσανικιδής

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Εσωτερικό & Κύπρος € 10
Ευρώπη: € 26 - ΗΠΑ USD 30
Καναδάς, Αυστραλία κ.λπ. Δολ. 40

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: € 1,00

ISSN 1106-4250

Τα ευπρόσδεκτα άρθρα αποχθούν τις απόψεις των συγγραφέων. Η σύνταξη του περιοδικού διασπείρει το δικαίωμα να κάνει συντομειώσεις ή αλλαγές στα προς δημοσίευση κείμενα. Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΩΣΕΩΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

του κ. Λ. Κολλάρου

«...προς φανέρωσιν της δικαιοσύνης αυτού (του Θεού) εν τω παρόντι καιρώ, δια να είναι Αυτός δίκαιος, και να δικαιώνει τον πιστεύοντα εις τον Ιησούν»

Ρωμ. γ' 26

Οκτώβριος είναι ο μήνας που θυμόμαστε τη Μεταρρύθμιση του 16^{ου} αιώνα και αναπόφευκτα αναφερόμαστε στις δογματικές διαφορές που μας χωρίζουν από την Καθολική, και όχι μόνο, Εκκλησία. Στο περυσινό άρθρο του Οκτωβρίου αναπτύξαμε το δόγμα της δικαίωσης δια της πίστεως χωρίς να αναφέρουμε Βιβλικά χωρία και υποσχθήκαμε να αναλύσουμε σε άλλο άρθρο τα Βιβλικά χωρία που στηρίζουν αυτή τη διδασκαλία. Αυτό θα κάνουμε στο παρόν άρθρο.

Η οδός που οδηγεί προς την απώλεια είναι και αυτή ένας δρόμος. Δρόμος είναι και η οδός που οδηγεί στη σωτηρία και στην ζωή. Κάποιοι άλλοι εκτός από αυτούς τους δύο δρόμους δεν γνωρίζω να υπάρχουν. Ο διάβολος προσπάθησε στους πρώτους αιώνες της ζωής της Εκκλησίας να την κάνει στάχτη με την φωτιά των διωγμών. Δεν τα κατάφερε και άλλαξε τακτική. Η νέα του τακτική ήταν το λαθρεμπόριο της δογματικής πλάνης. Αν κατάφερε να δημιουργήσει κάποιες συνθήκες προκειμένου να παρεισφρήσουν στο σπίτι της Εκκλησίας σοβαρές δογματικές πλάνες που θα νόθευαν την αγνότητα του ευαγγελίου και θα κατέστρεφε την αλήθεια, θα κατέστρεφε αποτελεσματικά την ίδια την Εκκλησία. Ένα από τα θεμελιώδη δόγματα της Βιβλικής αλήθειας χωρίς το οποίο δεν μπορεί να υπάρχει αληθινή Εκκλησία του Χριστού είναι το δόγμα της δικαίωσης δια της αληθούς πίστεως, και μόνο, στον Χριστό, και μόνο. Για να το πούμε πιο σύντομα και να είναι πιο εύκολο και να το θυμόμαστε, το δόγμα αυτό είναι: η δικαίωση δια της πίστεως στον Χριστό. Αυτό το δόγμα έγινε ο στόχος του διαβόλου. Αν κατόρθωνε να παραπλανήσει την Εκκλησία, με το πέρασμα των αιώνων, πάνω σε αυτό το σημείο, θα κατήγαγε μια περιφανή νίκη εναντίον του φωτός και θα παραμόρφωνε την Εκκλησία σε κάτι που δεν θα το αναγνώριζε πλέον ο Θεός ως δικό Του. Και πράγματι τα κατάφερε. Για πολλούς τώρα αιώνες διάφορες Εκκλησίες δεν δέχονται αυτήν την διδασκαλία που τόσο σαφώς παρουσιάζεται στην Αγία Γραφή. Ποιο άραγε να είναι το σκεπτικό πίσω από μια τέτοια απόρριψη ενός Βιβλικού δόγματος;

Ο φυσικός άνθρωπος δεν δέχεται τα του Πνεύματος του Θεού (Α΄ Κορ. β΄ 14) διότι πληγώνουν την υπερηφάνεια του. Προτιμάει να ακούσει την φωνή της κοσμικής σοφίας που του λέει ότι αν θέλεις να κερδίσεις τη σωτηρία, το λογικό είναι να εργαστείς γι αυτήν και να την κερδίσεις με την αξία σου. Δεν

θα τολμούσαν βέβαια να απορρίψουν τελείως την πίστη και να την αποκλείσουν από το να παίξει κι αυτή κάποιο ρόλο στην εμπειρία της σωτηρίας. Αλλά δεν μπορούν να αποκλείσουν σε καμία περίπτωση και τα έργα ως ένα αξιόμισθο εργαλείο που μας εξασφαλίζει την δικαίωση και την σωτηρία. Έτσι στο θέμα της δικαίωσης και συνεπώς της σωτηρίας και της αποδοχής μας εκ μέρους του Θεού, τα λεγόμενα καλά έργα αποκτούν σωτηριακή σημασία. Θα παραθέσουμε μια πρόταση μόνο από το βιβλίο "Η Πίστη Των Ορθοδόξων": "Ο άνθρωπος σώζεται, δικαιώνεται με την πίστη του και τα αγαθά του έργα".¹ Αυτή κατά βάση ήταν και είναι η θεολογία και της Ρωμαϊκής Εκκλησίας. Αυτήν την δογματική πλάνη καταπολέμησαν όλοι οι Μεταρρυθμιστές του 16^{ου} αιώνα. Ο Λούθηρος, ο Καλβίνος, ο Μελάγχθων, ο Μπούλινγκερ και μια σωρεία άλλων αποκατέστησαν την Βιβλική αλήθεια με αποτέλεσμα χιλιάδες άνθρωποι σε πολλές χώρες της Ευρώπης, πιστεύοντας στο μήνυμα του ευαγγελίου να αποκτήσουν ειρήνη με τον Θεό. Είναι πνευματικά συναρπαστικό να διαβάσει κανείς την ιστορία της Μεταρρύθμισης. Φυσικά το θέμα της δικαίωσης είναι πολύ πλατύ και γι αυτό στο παρόν άρθρο θα ασχοληθούμε μόνο με μια, άγνωστη ίσως, πτυχή του και που αποτελεί ταυτόχρονα μια από τις διαφορές μας με την κρατική Εκκλησία. Τι ακριβώς είναι η δικαίωση και τι ακριβώς ο Θεός κάνει με αυτήν;

Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΕΙ ΔΙΚΑΙΟΥΣ

Στο ερώτημα που μόλις θέσαμε στο τέλος της ανωτέρω παραγράφου, τόσο η Ρωμαιοκαθολική όσο και η Ορθόδοξη θεολογία απαντούν ότι με την δικαίωση ο Θεός μας **κάνει** δίκαιους. Λένε δηλαδή ότι επενεργείται μια αλλαγή στο εσωτερικό του ανθρώπου με την οποία αλλαγή ο άνθρωπος γίνεται πραγματικά, και στην φύση του, δίκαιος· ότι υπάρχει και επέρχεται μια προσωπική βελτίωση και έτσι γίνεται αυτός ο ίδιος δίκαιος. Η Ευαγγελική θέση είναι διαφορετική. Οι Μεταρρυθμιστές τότε και εμείς σήμερα δηλώνουμε ότι με την δικαίωση ο Θεός δεν μας κάνει δίκαιους αλλά μας **ανακηρύσσει** δίκαιους· μας **θεωρεί** δίκαιους· μας **λογίζεται** δίκαιους και τούτο με βάση την δικαιοσύνη του Χριστού που την καταλογίζει σε μας και **δεν μας καθιστά** δίκαιους όπως υποστηρίζουν οι παραπάνω. Άλλωστε είχαμε υποσχεθεί στο άρθρο του

Οκτωβρίου της περασμένης χρονιάς να ασχοληθούμε με ανάλυση σχετικών εδαφίων προκειμένου να αποδείξουμε τις θέσεις μας. Και αυτό θα κάνουμε τώρα. Ας αναφέρουμε όμως πρώτα πάλι από τα γραπτά Ορθοδόξων θεολόγων: "...ο Θεός «δεν θεωρεί» τον δικαιωθέντα δίκαιον αλλά τον «καθιστά» δίκαιον".² Η θέση αυτή έχει την σκοπιμότητά της. Η Ορθόδοξη πλευρά υποστηρίζει ότι ο Θεός με το να μας κάνει στην εσωτερική μας φύση δίκαιους μας δίνει την ικανότητα να εκτελέσουμε καλά έργα με τα οποία κερδίζουμε την σωτηρία μας· συμπληρώνουμε το κομμάτι της σωτηρίας που λείπει. Η Ευαγγελική θέση όμως είναι ότι ο Θεός στην δικαίωση δεν μας αλλάζει εσωτερικά (αυτό γίνεται με την ανακαίνισή μας με το Άγιο Πνεύμα) αλλά καταλογίζει σε μας την τέλεια δικαιοσύνη του Χριστού, μας ντύνει τρόπον τινά με αυτήν την δικαιοσύνη, την στιγμή που πιστεύουμε στον Χριστό, και δεν μας θεωρεί πλέον ως ένοχους αλλά βλέπει την δικαιοσύνη του Χριστού επάνω μας και μας θεωρεί αθώους, απαλλαγμένους από κάθε ενοχή. Ο Θεός, ως δικαστής, μας ανακηρύσσει αθώους και μας απαλλάσσει από κάθε υποχρέωση και από όλες τις ευθύνες μας έναντι του θεϊκού νόμου τον οποίο είχαμε παραβιάσει και ο οποίος θεϊκός νόμος απαιτούσε την τιμωρία και καταδίκη μας. Πρόκειται δηλαδή για μία νομική ανακήρυξη της απαλλαγής από την ενοχή και από την ευθύνη μας ενώπιον του νόμου. Ο Θεός μας λογαριάζει δίκαιους, μας αναγνωρίζει ως δίκαιους, μας ομολογεί ως δίκαιους και δεν μας καθιστά στην πραγματικότητα δίκαιους. Έχουμε δηλαδή εδώ δύο διαφορετικές ερμηνείες της λέξης «δικαίωση», «δικαιώνω» («δικαϊώω» στο κείμενο). Αλλά ας δούμε ποια από τις δύο θέσεις υποστηρίζει η Αγία Γραφή.

Τι σημαίνει άραγε η λέξη «δικαϊώω» στην γλώσσα της Καινής Διαθήκης; Έχει την έννοια «καθιστώ», «κάνω» κάποιον δίκαιο, του «μεταδίδω δικαιοσύνη» όπως λένε οι Ορθόδοξοι, ή έχει την έννοια «αναγνωρίζω», «διακηρύττω», «δηλώνω», «θεωρώ» κάποιον δίκαιο, όπως λέμε εμείς οι Ευαγγελικοί; Στο Λουκ.ζ'29 διαβάζουμε: **«Και πας ο λαός ακούσας, και οι τελώναι, εδικαίωσαν τον Θεόν»**. Εδώ είναι σαφές ότι οι άνθρωποι δεν καθιστούν τον Θεό δίκαιο, δεν κάνουν τον Θεό δίκαιο (κάτι τέτοιο δεν μπορεί να το ισχυριστεί κανείς) αλλά Τον ανακηρύσσουν, δηλώνουν, Τον αναγνωρίζουν ως τέτοιο. Το να «δικαιώσεις» τον Θεό δεν σημαίνει να Του μεταδώσεις δικαιοσύνη αφού αυτή πάντα παραμένει τέλεια σ' Αυτόν. Και πάλι όταν ο Χριστός διακηρύττει ότι **«...εδικαίωθη η σοφία από πάντων των τέκνων αυτής»** (Λουκ.ζ'35), δεν εννοεί να κατασταθεί η σοφία δίκαιη αλλά σημαίνει να αναγνωρισθεί ως τέτοια. Και πάλι, όταν ο Χριστός επιτιμά τους Φαρισαίους ως **«δικαιούντες εαυτούς»** (Λουκ.ις'15), δεν σημαίνει ότι επετύγχαναν δικαιοσύνη κάνοντας εκείνο που ήταν σωστό, αλλά ότι επιδεικτικά προσπαθούσαν να οικειοποιηθούν μία φήμη δικαιοσύνης, την οποία όμως στερούνταν. Το ίδιο συμπέρασμα συνάγεται και από το ότι ο όρος «δικαίωση» αντιπαραβάλλεται με την κατάκριση ή καταδίκη. **«Και η δωρεά δεν είναι καθώς η δι' ενός αμαρτήσαντος γενομένη κατάκρισις· διότι η κρίσις εκ του ενός έγινεν εις κατάκρισιν των πολλών· το δε χάρισμα εκ πολλών αμαρτημάτων έγινεν εις δικαίωσιν»** (Ρωμ. ε'16). Η κατάκριση είναι νομικός όρος που χρησιμοποιείται στα δικαστήρια και σημαίνει ότι ο κριτής ανα-

κηρύσσει κάποιον ένοχο και δεν τον καθιστά ένοχο· απλά διακηρύττει την ενοχή του. Εφ' όσον στο χωρίο αυτό η κατάκριση αντιπαραβάλλεται με την δικαίωση, άρα και η δικαίωση είναι νομική έννοια με την οποία ο Θεός μας ανακηρύσσει δίκαιους. Γίνεται φαινότερον ηλίου συνεπώς ότι αυτή η λέξη δεν υποδηλοί κάποια ποιότητα, δεν προκαλεί μέσα μας κάποια δικαιοσύνη αλλά απλά μας ανακηρύσσει δίκαιους. Ο Θεός με μία δήλωσή Του μας απαλλάσσει από την ενοχή μας και την αμαρτία μας και ο νόμος δεν έχει πλέον καμία απαίτηση επάνω μας. Νομικά ενώπιον της θεϊκής δικαιοσύνης είμαστε αθώοι και απαλλαγμένοι από κάθε κατηγορία. Ο Θεός μας αναγνωρίζει σαν δίκαιους και κάθε εκκρεμότητα παύει να υπάρχει.

ΔΕΝ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Τα καλά έργα δεν είναι δυνατόν να αγοράζουν την δικαίωση διότι αυτή παρουσιάζεται στην Γραφή ως μία δωρεά. Λέει σαν παράδειγμα ο Παύλος, **«δικαιούμεθα δωρεάν με την χάριν Αυτού δια την απολυτρώσεως της εν Χριστώ Ιησού»** (Ρωμ.γ'24). Εδώ ο Παύλος παρουσιάζει τον τρόπο δικαίωσης εκθέτοντας την βαθύτερη αιτία που την προκάλεσε και την εξασφάλισε σε μας. Δεν την αποδίδει σε μία συνεργασία μεταξύ του ανθρώπου και του Θεού· δεν την παρουσιάζει σαν μία συνισταμένη που προέκυψε από κάποια συμβολή εκ μέρους του Θεού· δεν είναι το αποτέλεσμα δύο δυνάμεων που συνασπίστηκαν και έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Δεν βλέπουμε δηλαδή να αναφέρονται τυχόν καλές πράξεις εκ μέρους του ανθρώπου που με βάση την αξιομισθία τους ο Θεός να παραχωρεί την δικαίωση. Απεναντίας η έμφαση είναι εξ ολοκλήρου στην χάρη του Θεού και τονίζεται ότι είναι δωρεάν. Τα έργα του ανθρώπου δεν είναι το ανθρώπινο νόμισμα με το οποίο ο αμαρτωλός αγοράζει το αγαθό της δικαίωσης. Ο Θεός δεν πουλάει δικαίωση, ούτε ζητάει συνεργάτες μεταξύ των χρεοκοπημένων ανθρώπων προκειμένου να παραχωρήσει αυτήν την δικαίωση. Κάτι τέτοιο θα εκμηδένιζε την ιδέα της χάριτος του Θεού και θα αδικούσε τον ίδιο τον Θεό επειδή θα αδικούσε την αγαθή διάθεση του Θεού να δικαιώσει αυτούς που δεν έχουν καμία αξία και κανένα δικαίωμα να δικαιωθούν. Εξ άλλου η ιδέα ότι η δικαίωση οφείλεται σε κάποιο βαθμό και στις προσπάθειες του ανθρώπου έρχεται αντιμετώπη και με το χωρίο που αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο και με πάμπολλα άλλα χωρία. Αλλά ας περιοριστούμε στο χωρίο που έχουμε παραθέσει. Δεν μπορούμε να κατακρευογήσουμε αυτό το χωρίο προκειμένου να τιμήσουμε Εκκλησιαστικά δόγματα που είναι το αποτέλεσμα εκκλησιαστικών παραδόσεων. Οι εκκλησιαστικές παραδόσεις, όσο αρχαίες κι αν είναι αυτές, δεν μπορούν να γίνουν σεβαστές εφ' όσον έρχονται σε αντίθεση με την θεϊκή παράδοση της ιεράς Γραφής. Υποχρέωση όλων των αληθινών Χριστιανών είναι να διατρανώσουν την αλήθεια του Θεού και όχι την δογματική παρέκκλιση του ανθρώπου. Οι λέξεις **«δωρεάν»** και **«χάρις»** δεν χρειάζονται ερμηνεία· απλά χρειάζονται πίστη εκ μέρους του ανθρώπου. Ασφαλώς τα καλά έργα είναι το αποτέλεσμα της δικαίωσης, αλλά όχι η αιτία της δικαίωσης, και πρέπει να υπάρχουν σαν ο φυσικός

καρπός της αλλά δεν είναι αυτό το θέμα με το οποίο ασχολούμαστε σε αυτό το άρθρο. Η αντίθετη άποψη των Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών αδελφών προβάλλει τα έργα σαν την εν μέρει αιτία της δικαίωσης και όχι σαν το αποτέλεσμα της δικαίωσης, όπως τα θεωρούμε εμείς. Εκείνοι τα υπερεκτιμούν ως εργαλείο που, μαζί με την πίστη, μας παρουσιάζουν ως δίκαιους ενώπιον του Θεού και μας εξασφαλίζουν την εύνοιά Του και την αποδοχή μας εκ μέρους Του.

Επίσης δεν θα υπήρχε ούτε ένα μόριο αλήθειας σε εκείνο που ο Παύλος διαβεβαιώνει σε κάποιο άλλο σημείο ότι καθιστάμεθα δίκαιοι «**διά της υπακοής του ενός**» (Ρωμ.ε΄19) εάν η δικαιοσύνη μας ενώπιον του Θεού δεν ήταν εν Χριστώ και τελείως έξω από τον εαυτόν μας. Είναι δηλαδή μία δικαιοσύνη που μας δίνεται και προέρχεται εκ των έξωθεν και όχι μία δικαιοσύνη που πηγάζει από μέσα μας και από τον εαυτόν μας. Μόνον η πρώτη είναι αυτή που αναγνωρίζει ο Θεός ενώ η δεύτερη δεν υπάρχει καθώς είναι ένα φάντασμα που δεν υπάρχει στην πραγματικότητα παρά μόνο στο μυαλό του πλανημένου ανθρώπου.

ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Στη διάρκεια αυτής της μελέτης μας χρησιμοποιήσαμε τη φράση «ο Θεός μας καθιστά δίκαιους» και εξηγήσαμε ότι αυτή είναι η θέση της Ορθοδοξίας. Την ίδια όμως φράση χρησιμοποιούμε και εμείς οι Ευαγγελικοί για να εκφράσουμε την δική μας δογματική θέση. Είναι προφανές ότι οι δύο πλευρές δίνουν διαφορετική έννοια στη φράση αυτή όταν την χρησιμοποιούν για να εκφράσουν την άποψή τους. Ήδη αναφέραμε την διαφορά αλλά πάλι θα επαναλάβουμε ότι με την φράση αυτή η Ορθόδοξη θεολογία εννοεί ότι ο Θεός μας καθιστά στην ίδια μας την εσωτερική φύση δίκαιους ενώ εμείς με την φράση αυτήν εννοούμε ότι ο Θεός μας καθιστά νομικά δίκαιους, δηλαδή νομικά μας ανακηρύσσει δίκαιους απέναντι στον νόμο Του και στις απαιτήσεις του νόμου Του, μας λογίζεται δίκαιους απέναντι στην δικαιοσύνη Του. Την θέση αυτήν την υποστηρίξαμε θεωρούμε επαρκώς όταν εξετάσαμε την ακριβή έννοια της λέξης «**δικαίω**». Εδώ όμως προκύπτει ένα ερώτημα, μία αντίρρηση τρόπον τινά, κατά της Ευαγγελικής θέσης. Το ερώτημα αυτό είναι το εξής: Πώς είναι δυνατόν ο Θεός να λογίζεται, να ανακηρύσσει ανθρώπους νομικά δίκαιους και να τους κρίνει δίκαιους την στιγμή που αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι νομικά δίκαιοι καθώς είναι ασεβείς! Στην περίπτωση του Θεού, όπως πρέπει να γίνεται και σε όλες τις δικαστικές περιπτώσεις, η ετυμολογία Του πρέπει να είναι σύμφωνη με την πραγματικότητα. Πώς μπορεί λοιπόν ο Θεός να δηλώσει γι' αυτούς, που είναι ασεβείς και κάτω από την καταδίκη της κατάκρισης, ότι είναι δίκαιοι; Πώς μπορεί ο Θεός να δηλώνει κάτι ως αληθές την στιγμή που αυτό είναι αναληθές; Εμείς εκ φύσεως είμαστε κάτω από την καταδίκη. Δια της πίστεως στον Χριστό ο Θεός μας ανακηρύσσει δίκαιους, μας δικαίώνει, αποκτούμε την δικαίωση.

Πώς γίνεται όμως στην περίπτωση μας να ισχύει και η καταδίκη και η δικαίωση; Καταδίκη και δικαίωση δεν μπορούν να συνυπάρξουν, ιδιαίτερα στην θεική κρίση, στην θεική ετυμολογία. Έτσι έχουν τα πράγματα και όλοι συμφωνούμε σ' αυτό. Ποια είναι η απάντηση;

Η δικαστική απόφαση ενός ανθρώπου κριτή είναι απλά διακηρυκτική· απλά αναγγέλλει ότι κάποιος είναι αθώος ή ένοχος στα μάτια του νόμου και δεν τον καθιστά εσωτερικά αθώο ή ένοχο. Μάλιστα μία τέτοια διακήρυξη μπορεί να είναι και εσφαλμένη· μπορεί να διακηρύξει ότι κάποιος είναι αθώος και στην πραγματικότητα αυτός να είναι ένοχος ή να διακηρύξει κάποιον ως ένοχο και στην πραγματικότητα αυτός να είναι αθώος. Στην περίπτωση όμως της δικαίωσης ενός αμαρτωλού εκ μέρους του Θεού, ο Θεός κάνει αυτό που κανένας άνθρωπος κριτής δεν μπορεί να κάνει και που είναι ότι πρώτα ο Θεός τον καθιστά στα μάτια του νόμου πραγματικά δίκαιο, αυτόν που προηγουμένως δεν ήταν καθόλου δίκαιο, και μετά τον ανακηρύσσει και δίκαιο χωρίς να υπάρχει καμία αντίφαση. Δεν δηλώνει δηλαδή κάτι που δεν είναι αλήθεια αλλά δηλώνει κάτι που είναι αλήθεια, σύμφωνο με την αλήθεια. Πώς όμως ο Θεός καθιστά κάποιον νομικά, και συνεπώς πραγματικά, δίκαιο; Πώς καταφέρνει ο Θεός το αδύνατον;

Καθώς εξετάζουμε τις Γραφές βλέπουμε ότι συνδέουν το θέμα της δικαίωσης με τον καταλογισμό της δικαιοσύνης του Χριστού στον αμαρτωλό. Από αυτό καταλαβαίνουμε ότι στην εκ Θεού δικαίωση ισχύει κάτι που δεν ισχύει στις περιπτώσεις της δικαίωσης στα ανθρώπινα δικαστήρια. Όχι μόνο ο Θεός διακηρύττει ότι δικαίώνει τον αμαρτωλό αλλά και τον καθιστά δίκαιο καταλογίζοντας σε αυτόν την δικαιοσύνη του ίδιου του Χριστού ούτως ώστε η διακήρυξή Του να είναι σύμφωνη με την νομιμότητα και την αλήθεια. Μία τέτοια δικαίωση είναι δυνατή επειδή προηγουμένως ο Θεός έχει καταλογίσει την δικαιοσύνη του ίδιου του Χριστού στον ασεβή που όμως πίστεψε εκ καρδίας στον Χριστό. Νομικά, δικαστικά, ο καταλογισμός της δικαιοσύνης του Χριστού επάνω στον αμαρτωλό τον καθιστά απόλυτα δίκαιο ενώπιον της θεικής δικαιοσύνης. Έτσι ο Θεός ανακηρύσσει τον άνθρωπο δίκαιο διότι τώρα ο άνθρωπος που πίστεψε στον Χριστό στέκεται ντυμένος με την τέλεια δικαιοσύνη και αγιότητα του Χριστού, και η ετυμολογία αυτή του Θεού είναι απόλυτα σύμφωνη με την αλήθεια και την πραγματικότητα. Αυτή είναι η απάντησή μας στο επιχείρημα της Δυτικής και Ορθοδόξου θεολογίας που προαναφέραμε.

Σε αυτά τα δόγματα βρίσκεται η αλήθεια του ευαγγελίου. Ας παραμείνουμε πιστοί σε αυτήν την διδασκαλία της Βίβλου. Ας προσευχηθούμε ο Θεός να ανοίξει τα μάτια των ανθρώπων στη χώρα μας για να γνωρίσουν το ευαγγέλιο. Ας προσευχηθούμε ο Θεός να φέρει την Μεταρρύθμιση και στην Ελλάδα μας. Αμήν.

Ο κ. Λ. Κολλάρος είναι κήρυκας του Ευαγγελίου στην Ε.Ε.Ε. Ιωαννίνων.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ σελ.131.

² ό.α. σελ.132.

Ισραήλ και Εκκλησία: σχέση παρένθεσης ή εκπλήρωσης; / 2

του Αιδ. Γεωργίου Αδάμ

Ποιος "Ισραήλ" είναι ο εκλεκτός λαός του Θεού;

«Ευαγγελικοί Χριστιανοί Ικετεύουν για το Ισραήλ.»

Μια εβδομάδα μετά την έναρξη μιας από τις πιο σοβαρές κρίσης στη Μέση Ανατολή, το Ισραήλ λαμβάνει υποστήριξη από μια ασυνήθιστη πηγή. Περισσότεροι από 3.400 Ευαγγελικοί χριστιανοί έχουν φτάσει στην Ουάσινγκτον για να επηρεάσουν τους νομοθέτες ως μέρος της πρώτης ετήσιας σύγκλησης των Ενωμένων Χριστιανών για το Ισραήλ (*Christians United for Israel*). Αντιπρόσωποι από 50 Πολιτείες θα έχουν 280 συναντήσεις στο Capitol Hill.

Ο John Hagee, ποιμένας της Εκκλησίας Cornerstone στο San Antonio του Τέξας η οποία αριθμεί 18.000 μέλη, είναι ο κεντρικός οργανωτής αυτής της προσπάθειας είτε πως το γεγονός είναι το πρώτο στο είδος του. «Για πρώτη φορά στην ιστορία του χριστιανισμού στην Αμερική, οι χριστιανοί θα πάνε στο Capitol Hill για να υποστηρίξουν το Ισραήλ ως χριστιανοί». Το γεγονός είχε προγραμματιστεί μήνες νωρίτερα και δεν είναι αποτελεί άμεση ανταπόκριση στην συνεχιζόμενη βία στην περιοχή. Όμως, η στρατιωτική διαμάχη «σαφώς προσδίδει περισσότερη σημασία στη συνάντησή μας» είπε ο John Hagee. Ο ποιμένας αυτός πιστεύει πως ο Θεός έδωσε τη γη της Παλαιστίνης στους Ιουδαίους και πως οι χριστιανοί έχουν το καθήκον που απορρέει από τη Βίβλο να υποστηρίξουν τους Ιουδαίους.

Το τελευταίο του βιβλίο έχει τίτλο: *Jerusalem Countdown: A Warning to the World*. Στο βιβλίο αυτό υποστηρίζει πως η Βίβλος προλέγει πως η Ρωσία και ο Αραβικός στρατός θα επιτεθούν στο Ισραήλ και θα καταστραφούν από το Θεό. Αυτό θα προετοιμάσει την διαμάχη ανάμεσα στον Ισραήλ και την Κίνα συνεπικουρούμενη από όλη τη Δύση. Οι δυνάμεις αυτές (Κίνα και Δύση) θα δικοούνται από τον αντίχριστο ο οποίος θα ηγείται της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η τελική μάχη ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση, στον Αρμαγεδών, μια πραγματική τοποθεσία στο Ισραήλ θα προηγηθεί της δεύτερης έλευσης του Χριστού. Ο ίδιος ο John Hagee πιστεύει πως τις απόψεις αυτές υποστηρίζουν περίπου 40 εκατομμύρια ευαγγελικοί χριστιανοί.

Έρευνα που έκανε το Pew Forum on Religion and Public Life πέρυσι, κατέληξε πως είναι πιθανό ευαγγελικοί χριστιανοί να υποστηρίξουν το Ισραήλ από οποιοδήποτε άλλη θρησκευτική ομάδα. Μάλιστα υποστηρίζεται πως δύο στους τρεις ευαγγελικούς πιστεύουν πως η ίδρυση του σύγχρονου κράτος του Ισραήλ αποτελεί εκπλήρωση Βιβλικών προφητειών σύμφωνα με έρευνα. Πιστεύουν μάλιστα, πως ο θρίαμβος του Ισραήλ εναντί-

ον των εχθρών του αποτελεί απόδειξη πως οι υποσχέσεις του Θεού εκπληρώνονται.¹

Τα παραπάνω αποτελούν μια γέυση από το πώς σκέφτονται εκατομμύρια ευαγγελικοί όχι μόνο στην Αμερική αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Αντιλαμβανόμαστε βέβαια, πως όλοι οι ευαγγελικοί χριστιανοί δε συμφωνούν με τις παραπάνω τοποθετήσεις. Σκοπός μας είναι να προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε γιατί υπάρχουν διαφωνίες, ποιες είναι αυτές και βέβαια να παρουσιάσουμε με όσο το δυνατό πιο ξεκάθαρο τρόπο μια διαφορετική ερμηνευτική.²

Στο σημείο αυτό πρέπει να έχουμε όλοι στο μυαλό μας, πως πράγματι υπάρχουν διαφορές σε διάφορες ερμηνείες της Αγίας Γραφής. Είναι σημαντικό όμως, να διαχωρίζουμε τον Λόγο του Θεού από την ερμηνεία του. Φοβάμαι πως συχνά συγχέουμε τα δύο. Ξεχνάμε πως τα βιβλία που διαβάζουμε, τα κηρύγματα που ακούμε αποτελούν ερμηνεία του Λόγου και όχι αυτόν καθαυτόν τον Λόγο του Θεού. Όταν λοιπόν, κάποιος με διαφορετική προσέγγιση μας πλησιάζει, τον θεωρούμε εξ' ορισμού «φιλελεύθερο» ή «συμβιβασμένο», διότι ταύτισαμε την ερμηνεία μας με την ίδια την Αγία Γραφή.

Θα πρέπει λοιπόν, όλοι μας, με ταπεινό πνεύμα να ακούμε κάθε τοποθέτηση, κάθε ερμηνεία, και να την αξιολογούμε πρώτον με βάση τον αλάθητο και θεόπνευστο Λόγο του Θεού, στο πλαίσιο της Εκκλησίας (και αυτό από μόνο του «σηκώνει» μεγάλη συζήτηση) και δεύτερον, έχοντας υπόψη μας και την ιστορία της Εκκλησίας, επειδή όπως λέει στον Εκκλησιαστή *ό,τι έγεινε, τούτο πάλιν θέλει γείνει· και ό,τι συνέβη, τούτο πάλιν θέλει συμβή· και δεν είναι ουδέν νέον υπό τον ήλιον* (Εκκλησιαστής 1:9). Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχουν «καινές» θεολογικές απόψεις, αλλά επαναλήψεις παλαιότερων. Είναι σημαντικό να γνωρίζει κάποιος πως η Εκκλησία μέσα στους αιώνες, με όλα της τα λάθη, αμαρτίες και προβλήματα, χειρίστηκε διάφορες τοποθετήσεις. Η ιστορία πάντα μας κάνει σοφότερους όταν τη μελετούμε.

Ας μην ξεχνάμε πως οι πρόσφατοι πνευματικοί μας προπάτορες (εννώ τους Αναμορφωτές) είχαν ως ένα των συνθημάτων τους το *Sola Scriptura* (Μόνον η Αγία Γραφή), και όχι το *Solo Scriptura* (δηλαδή, **μόνος μου** με την Αγία Γραφή). Αυτό σημαίνει – μεταξύ άλλων – πως η Αγία Γραφή βρίσκεται πάνω από κάθε ανθρώπινη παράδοση ακόμη και ερμηνεία της.

Ας προχωρήσουμε, λοιπόν, με αγάπη για τον

Λόγο του Θεού, με πνευματική πείνα και δίψα να Τον μελετήσουμε και να Τον αφήσουμε να χορτάσει το μυαλό και την καρδιά μας. Παράδειγμά μας ας είναι οι Βεροιοί: *Ούτοι δε ήσαν ευγενέστεροι παρά τους εν Θεσσαλονίκη, καθότι εδέχθησαν τον λόγον μετά πάσης προθυμίας, εξετάζοντες καθ' ημέραν τας γραφάς αν ούτως έχωσι ταύτα (Πράξεις 17:11).*

A. Η Χριστοκεντρικότητα της Παλαιάς Διαθήκης

Η Αγία Γραφή είναι πραγματικά μοναδική στην ανθρώπινη λογοτεχνία, ιδιαίτερα για όσους πιστεύουν στο Θεό και την μελετούν με τα μάτια της «πίστης». Για τους χριστιανούς σε όλο τον κόσμο και όλες τις εποχές αποτελεί την αποκάλυψη του Θεού στον άνθρωπο. Μάλιστα η αποκάλυψη αυτή έχει δοθεί με τη μορφή υποσχέσεων και εκπληρώσεων των υποσχέσεων, στην Παλαιά και την Καινή Διαθήκη.

Είναι λοιπόν, η Βίβλος ένα «πνευματικό» βιβλίο, το οποίο ο άνθρωπος δεν μπορεί μόνο με την ανθρώπινη λογική να κατανοήσει καθώς είναι αποκομμένος από το Θεό και βρίσκεται σε κατάσταση πνευματικής τύφλωσης (Εφ. 4:8, 2:1-3). Δεν είναι τυχαίο επομένως, που ο Χριστός είπε στον Νικόδημο, ένα εκπαιδευμένο ερμηνευτή των Γραφών, ότι δεν μπορεί κάποιος να δει τη βασιλεία του Θεού αν δεν γεννηθεί από ψηλά (Ιωάν. 3:3). Η αναγέννηση, η οποία αποτελεί υπερφυσικό δώρο του Θεού, είναι απαραίτητη ώστε να γνωρίσει κάποιος τον Θεό, και να μπορεί να καταλάβει τον Λόγο του Θεού σε βάθος, να κατανοήσει την πρόθεσή Του, το σχέδιο Του, επομένως και την Παλαιά Διαθήκη.

Επιβεβαίωση για την ανάγκη της φώτισης του Αγίου Πνεύματος βρίσκουμε και στη Β' Πέτρου 1:21 όπου διαβάζουμε, *διότι δεν ήλθε ποτέ προφητεία εκ θελήματος ανθρώπου, αλλ' υπό του Πνεύματος του Αγίου κινούμενοι ελάλησαν οι άγιοι άνθρωποι του Θεού.*

Επομένως λοιπόν, οι προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης έχουν ως σκοπό, να μας δείξουν τη σωτηρία μέσω του Μεσσία: *Και έχομεν βεβαιότερον τον προφητικόν λόγον, εις τον οποίον κάμνετε καλά να προσέχητε ως εις λύχνον φέγγοντα εν σκοτεινώ τόπω, εωσού έλθη η αυγή της ημέρας και ο φωσφόρος ανατείλη εν ταις καρδίαις υμών (Β' Πέτρου 1:19).* Αυτός στον οποίο όλα καταλήγουν, αυτός για τον οποίο ολοκληρή η Παλαιά Διαθήκη προετοιμάζε ήταν ο Χριστός, *η ρίζα και το γένος του Δαβίδ, ο αστήρ ο λαμπρός και ορθρινός (Αποκ. 22:16).*

Όμως, η χριστολογική έμφαση της Παλαιάς Διαθήκης με τις δύο διαστάσεις της (τον πάσχοντα υπηρέτη-Μεσσία και τον ερχόμενο βασιλιά) δεν είναι κατανοητή στον ανθρώπινο νου. Απόδειξη τρανή αποτελεί η απόρριψη του Χριστού από τους Ιουδαίους ηγέτες της εποχής του. Το πρόβλημα δεν ήταν η ασάφεια των

Γραφών (της Π.Δ.) αλλά η ανθρώπινη απιστία και υπερηφάνεια που αρνούταν να δει το φως που ο Θεός ήδη είχε δώσει. Ο Χριστός είχε πει, *Ερευνάτε τας γραφάς, διότι σεις νομίζετε ότι εν αιταίς έχετε ζωήν αιώνιον· και εκείναι είναι αι μαρτυρούσαι περί εμού (Ιωάννης 5:39).* Όλες οι Γραφές αφορούν τον Ίδιο. Το επανέλαβε επιτιμώντας ουσιαστικά τους δύο μαθητές μετά την ανάστασή Του: *Ω ανόητοι και βραδείς την καρδιάν εις το να πιστεύητε εις πάντα όσα ελάλησαν οι προφήται· δεν έπρεπε να πάθη ταύτα ο Χριστός και να εισέλθη εις την δόξαν αυτού; Και αρχίσας από Μωϋσέως και από πάντων των προφητών, διηρμήνευεν εις αυτούς τα περί εαυτού γεγραμμένα εν πάσαις ταις γραφαίς (Λουκάς 24:25-27).* Αυτοί οι μαθητές αργότερα παραδέχτηκαν πως ο Χριστός «άνοιξε» τα μάτια τους ώστε να καταλάβουν τις Γραφές (Λουκάς 24:32). Και πιο κάτω διαβάζουμε *Τότε διήνοιξεν αυτών τον νούν, διά να καταλάβωσι τας γραφάς (Λουκάς 24:45).*

Ποιο είναι το συμπέρασμα; **Ο Χριστός είναι ο αυθεντικός ερμηνευτής της Παλαιάς Διαθήκης, η οποία αφορά το δικό Του πρόσωπο και έργο.** Για να κατανοήσει, λοιπόν, κάποιος την Παλαιά Διαθήκη,

πρέπει να πιστεύει στον Ιησού Χριστό ως τον Μεσσία, την εκπλήρωση των προφητειών του Ισραήλ. Όσοι δεν μπορούν να δουν τον Χριστό στην καρδιά της Παλαιάς Διαθήκης δεν μπορούν να εξηγήσουν το πραγματικό νόημα και ουσία των προφητειών.³ Αυτή η διαπίστωση οδηγεί στο εξής σημαντικό συμπέρασμα: **Για τους αποστόλους, και για τον ίδιο το Χριστό, η κεντρική αλήθεια της Παλαιάς Διαθήκης δεν αφορούσε τον Ισραήλ και το μέλλον του ως έθνος, αλλά τον Μεσσία Χριστό, τον Κύριο του Ισραήλ, τον Λυτρωτή του κόσμου (Ρωμ. 16:25-27, Γαλ. 3:16, 29, Φιλ. 3:3-10).**

Αυτή ακριβώς η βιβλική αρχή της Χριστοκεντρικότητας της Παλαιάς Διαθήκης είναι αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί στην ερμηνεία των προφητειών. Η εξήγηση και ερμηνεία της Αγίας Γραφής γενικότερα και των προφητειών πιο συγκεκριμένα αποτελεί ιερό στόχο και δεν μπορεί ούτε και πρέπει να γίνεται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το χριστολογικό πλαίσιο της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά και όλης της Αγίας Γραφής.

B. Το ερμηνευτικό κλειδί της Παλαιάς Διαθήκης: Η Καινή Διαθήκη

Πώς μπορούμε λοιπόν, να εφαρμόσουμε τη χριστοκεντρικότητα της Παλαιάς Διαθήκης στην μελέτη των προφητειών; Μελετώντας την Καινή Διαθήκη! Στην Καινή Διαθήκη μαθαίνουμε πώς ο Χριστός και οι Απόστολοι (οι μόνοι εξ'ορισμού αλάθητοι ερμηνευτές) ερμήνευσαν τις προφητείες. Σε αυτούς πρέπει να ανατρέξουμε. Τις δικές τους ερμηνείες πρέπει να διαβάσουμε, ώστε να κατανοήσουμε τις αρχές με βάση τις οποίες εξήγησαν τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης.

Η αναγέννηση, η οποία αποτελεί υπερφυσικό δώρο του Θεού, είναι απαραίτητη ώστε να γνωρίσει κάποιος τον Θεό, και να μπορεί να καταλάβει τον Λόγο του Θεού σε βάθος, να κατανοήσει την πρόθεσή Του, το σχέδιο Του, επομένως και την Παλαιά Διαθήκη

Η ερμηνεία της «κυριολεξίας» (κυριολεκτική ερμηνευτική)

Από το σημείο αυτό ξεκινά η πιο βασική «μεθοδολογική» διαφορά στο πως πρέπει να ερμηνεύεται η Παλαιά Διαθήκη. Οι αδελφοί που τοποθετούνται υπέρ του Ισραήλ όπως διαβάσαμε στην αρχή του άρθρου, ασπάζονται ένα πολύ συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης της Παλαιάς Διαθήκης. Το θεολογικό σύστημα το οποίο ακολουθούν ονομάζεται «θεολογία των οικονομιών» (Dispensationalism).⁴ Ίσως το πιο βασικό χαρακτηριστικό της θεολογίας τους είναι ο διαχωρισμός ανάμεσα στον «Ισραήλ» και την «Εκκλησία». Ο Charles C. Ryrie, από τους βασικούς σύγχρονους θεολόγους της σχολής των Οικονομιών υποστηρίζει πως η Εκκλησία είναι διαφορετική και χωριστή από τον Ισραήλ κοιτώντας το θέμα από δύο πλευρές. Πρώτον, στην Εκκλησία οι εθνικοί δεν έχουν καμιά διαφορά από τους Ισραηλίτες (ενώ στον Ισραήλ είχαν) και δεύτερον, ο Χριστός κατοικεί μέσα στην Εκκλησία, η οποία είναι το σώμα του.⁵ Η ουσία, σύμφωνα με τον Ryrie, της θεολογίας των Οικονομιών είναι ο διαχωρισμός ανάμεσα στον Ισραήλ και στην Εκκλησία.⁶ Εξάλλου, όπως υποστηρίζεται, υπάρχει αυτός ο διαχωρισμός στην Α' Κορινθίους 10:32 όπου διαβάζουμε: *«Μη γίνεσθε πρόσκομμα μήτε εις Ιουδαίους μήτε εις Έλληνες, μήτε εις την εκκλησίαν του Θεού.»*

Σύμφωνα με την θεολογία αυτή, η Εκκλησία πρέπει να ήταν άγνωστη στην Παλαιά Διαθήκη, γιατί ο απόστολος Παύλος την αποκαλεί «μυστήριο» (Εφεσίους 3:4-6, Κολοσσαείς 1:25-27), «νέο άνθρωπο» (Εφεσίους 2:15), μια δημιουργία η οποία ήταν το αποτέλεσμα του θανάτου του Χριστού. Η Εκκλησία έχει οικοδομηθεί και θεμελιωθεί πάνω στον θάνατο, την ανάσταση και την ανάληψη του Ιησού Χριστού (Εφεσίους 1:20-23, 4:7-13) και ξεκίνησε ως διαφορετική οντότητα την ημέρα της Πεντηκοστής (Πράξεις 2). Δεν αποτελεί μέρος της διαθήκης του Θεού με τον Αβραάμ και τον Δαβίδ. Στα ευαγγέλια ο Χριστός μιλά για την εκκλησία μελλοντικά. Διαβάζουμε στον Ματθαίο 16:18, «επί ταύτης της πέτρας θέλω οικοδομήσει την εκκλησία μου». Η Εκκλησία με το ευαγγέλιο της χάρις αποτελεί «παρένθεση» στο αρχικό σχέδιο του Θεού, την οποία δεν κατάλαβαν οι προφήτες της Π.Δ. και δεν έχει κανένα σύνδεσμο με τις υποσχέσεις του Θεού στον Αβραάμ, τον Μωυσή και το Δαβίδ για ένα επίγειο βασίλειο.⁷

Η «ορθοτόμηση» του Λόγου του Θεού (Β' Τιμ. 2:15), σύμφωνα με αυτή τη θεολογική σχολή, είναι ο διαχωρισμός των τμημάτων της Γραφής που εφαρμόζονται είτε στον Ισραήλ, είτε στην Εκκλησία.⁸ Αυτό έχει ως αποτέλεσμα π.χ. στην Αποκάλυψη η τελική μάχη (Αποκ. κεφάλαια 6-20) να διεξάγεται ανάμεσα στον αντίχριστο και τους πιστούς Ιουδαίους, όχι ανάμεσα στον αντίχριστο και την Εκκλησία του Χριστού γιατί το βιβλίο αυτό, στο σύνολό του δεν ασχολείται με το εσχατολογικό πρόγραμμα του Θεού για την Εκκλησία.⁹

Η Εκκλησία ποτέ δεν ήταν το αντικείμενο των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης και ως εκ τούτου η Εκκλησία δεν εκπληρώνει και δεν μπορεί να εκπληρώνει τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης. Οι προφητείες αυτές πρέπει να εκπληρωθούν στον λαό Ισραήλ στο μέλλον¹⁰ γιατί **οι προφητείες εκπληρώνονται κυριολεκτικά**. Απαιτείται η κυριολεκτική εκπλήρωση των προφητειών σε κάποιο μελλοντικό χρονικό σημείο, στην Παλαιστήνη, «επειδή η Εκκλησία δεν τις εκπληρώνει τώρα με κανένα κυριολεκτικό τρόπο».¹¹ Μπορεί κάποιες προφητείες να εκπληρώνονται

«πνευματικά» στην εκκλησία, αλλά η «κυριολεκτική» (δηλαδή η ουσιαστική, ή πραγματική) εκπλήρωσή τους θα πραγματοποιηθεί στους «φυσικούς» απογόνους του Αβραάμ, όταν θα ξαναχτιστεί ο ναός και θα επανασυσταθεί το έθνος του Ισραήλ (αυτό ήδη συνέβη, σύμφωνα με την ερμηνεία της θεολογίας αυτής)¹². Ή, από μια άλλη οπτική γωνία οι υποσχέσεις και οι διαθήκες του Θεού προς το έθνος του Ισραήλ σχετίζονται με την «γη». Επομένως η εκπλήρωσή τους αναμένεται να γίνει στην χιλιετή βασιλεία στη «γη» γιατί μπορεί το έθνος να απέρριψε τον Μεσσία, ο Θεός όμως «δεν τελείωσε» με το έθνος του Ισραήλ. Για να πραγματοποιηθούν βέβαια, όλα αυτά πρέπει εκκλησία θα «αρπαχθεί» στον ουρανό πριν ο Θεός εκπληρώσει τις προφητείες για τον λαό Ισραήλ.

Καταλαβαίνουμε, λοιπόν πως η βασική ερμηνευτική αρχή της Αγίας Γραφής στη θεολογία των Οικονομιών, και συγκεκριμένα η ερμηνευτική αρχή των προφητειών είναι η **κυριολεκτική μέθοδος ερμηνείας**.

Χρησιμοποιώντας την κυριολεκτική μέθοδο ερμηνείας των διαθηκών και προφητειών, οδηγείται ο μελετητής των Γραφών σε δύο ειδών εσχατολογίες, μία για τον Ισραήλ και μία για την Εκκλησία. Οι ίδιοι οι ερμηνευτές ονομάζουν το σύστημα αυτό «συνεπή κυριολεξία» (consistent literalism).¹³

Για να κατανοήσει κάποιος την Παλαιά Διαθήκη, πρέπει να πιστεύει στον Ιησού Χριστό ως τον Μεσσία, την εκπλήρωση των προφητειών του Ισραήλ. Όσοι δεν μπορούν να δουν τον Χριστό στην καρδιά της Παλαιάς Διαθήκης δεν μπορούν να εξηγήσουν το πραγματικό νόημα και ουσία των προφητειών

Ο Χριστός δεν προσέφερε ποτέ τον εαυτό του στον Ισραήλ ως βασιλιά, ή το βασίλειό Του ως μια επίγεια, πολιτική βασιλεία. Όταν ήθελαν να τον κάνουν βασιλιά με τη βία (Ιωάν. 6:15) απομακρύνθηκε προσευχόμενος

Η διχοτόμηση επομένως, ανάμεσα στον Ισραήλ και την Εκκλησία ανάμεσα στο βασίλειο του Θεού στη γη, και την Εκκλησία, ανάμεσα στο ευαγγέλιο της βασιλείας και το ευαγγέλιο της χάριτος είναι η λογική συνέπεια της υιοθετημένης αρχής της κυριολεκτικής ερμηνείας του Λόγου του Θεού.¹⁴

Είναι, όμως, η «κυριολεκτική ερμηνεία» ή «συνεπής κυριολεξία» το κλειδί για την ερμηνεία των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης; Είναι αυτή η αρχή οργανικά δεμένη με το σύνολο της Αγίας Γραφής ή «εισάγεται» στη μελέτη των προφητειών ως ένα εξωτερικό «αντικειμενικό κριτήριο», όπως ο Ryle υποστηρίζει,¹⁵ απαραίτητο για την προστασία μας από τις παγίδες της «πνευματικοποίησης» ή «αλληγοριοποίησης» των Γραφών;

Το βασικό ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσει ο μελετητής των Γραφών είναι το εξής. *Επιτρέπεται στον χριστιανό μελετητή να θεωρήσει τα γραπτά της Παλαιάς Διαθήκης ως μια «κλειστή» ενότητα απομονωμένα από όσα μαρτυρεί η Καινή Διαθήκη για την εκπλήρωσή τους, ή πρέπει να δεχθεί την Παλαιά Διαθήκη και την Καινή Διαθήκη μαζί ως μία οργανική αποκάλυψη του Θεού εν Χριστώ Ιησού;*

Είναι άραγε η Παλαιά Διαθήκη ένας «κλειστός» κανόνας; Ο Θεός μας έδωσε την Παλαιά Διαθήκη για τη μελέτη των προφητειών και την εσχατολογία, ή την Αγία Γραφή; Είναι πεπειθησής μας πως ο χριστιανός μελετητής δεν μπορεί να ερμηνεύσει την Παλαιά Διαθήκη αγνοώντας πως ο Χριστός έχει έρθει και πως η Καινή Διαθήκη έχει γραφτεί.

Η κυριολεκτική ερμηνεία ήταν χαρακτηριστικό της ραββινικής ερμηνείας των Γραφών την εποχή του Χριστού. Από την οπτική γωνία του χριστιανισμού οι Ιουδαίοι ηγέτες είχαν μια μονοδιάστατη κατανόηση για τον Μεσσία που τους υποσχέθηκε ο Θεός. Δεν προσδοκούσαν ένα πάσχοντα Μεσσία, ούτε καν οι μαθητές δεν είχαν τέτοια προσμονή (Λουκάς 24:20-27, Ματθαίος 16:21-22). Οι μαθητές, ακόμη και ο Ιωάννης ο Βαπτιστής στην πορεία της διακονίας του Χριστού απέκτησαν μια βαθύτερη κατανόηση της μεσσιανικής αποστολής και της βασιλείας του Θεού. Ο Χριστός δεν προσέφερε ποτέ τον εαυτό του στον Ισραήλ ως βασιλιά, ή το βασίλειό Του ως μια επίγεια, πολιτική βασιλεία. Όταν ήθελαν να τον κάνουν βασιλιά με τη βία (Ιωάν. 6:15) απομακρύνθηκε προσευχόμενος. Στον Πλάτο είπε πως η βασιλεία Του δεν είναι από αυτόν τον κόσμο (Ιωάννης 18:36). Οι Ιουδαϊκές προσδοκίες ήταν αντίθετες με αυτό που ο Χριστός πρόσφερε.

Ποιος ήταν ο λόγος αυτής της παρανόησης εκ μέρους των Ιουδαίων; Η κυριολεκτική ερμηνεία ορισμένων προφητειών, κομμένη και ραμμένη στα δικά τους μέτρα, η οποία τους οδήγησε να διαχωρίζουν τις Γραφές σε κομμάτια, αποτυγχάνοντας να συνδέσουν τις προφητείες με το συνολικό σχέδιο της σωτηρίας του Θεού στις Γραφές.

Μήπως το ίδιο δεν συνέβη και με την κοινότητα του Κουμράν; Στην κοινότητα αυτή αναπτύχθηκε μια πολύ ιδιαίτερη κυριολεκτική ερμηνευτική η οποία αγνοούσε εντελώς το ιστορικό και λογοτεχνικό πλαίσιο των προφητειών. Ερμήνευαν τις προφητείες σαν να αφορούσαν αποκλειστικά τη δική τους χρονική περίοδο, ενώ τη δική τους ομάδα την έβλεπαν ως το πιστό υπόλοιπο του Ισραήλ. Αυτή η μορφή του «αποκαλυπτισμού» με την κυριολεκτική ερμηνεία και τον

ταυτόχρονο παραμερισμό κάθε ιστορικής και λογοτεχνικής παραμέτρου οδήγησε τελικά στην καταστροφή τους. Ξεκίνησαν από ένα λάθος σημείο. *Ενδιαφέρονταν περισσότερο για την εφαρμογή των προφητειών, παρά για το αρχικό νόημα των κειμένων.* Αυτή η νοοτροπία μοιάζει να ταιριάζει με πολλών σύγχρονων ευαγγελικών χριστιανών.

Ποιο είναι λοιπόν, το «κλειδί» για την Παλαιά Διαθήκη; Είναι ο Χριστός στην Καινή Διαθήκη. Οι προφητείες που αφορούν τον Ισραήλ ως λαό και τη γη, δεν αποτελούν απομονωμένες υποσχέσεις από το σύνολο του σχεδίου του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου. Ο Walter C. Kaiser, που πρόσφατα βρέθηκε στην πατρίδα μας, στο βιβλίο του *Toward an Old Testament Theology* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan 1978), ολοκληρώνει λέγοντας πως *το κεντρικό σημείο της Παλαιάς Διαθήκης είναι η υπόσχεση του Θεού να ευλογήσει όλα τα έθνη διά του σπέρματος του Αβραάμ.* Η υπόσχεση για τον Μεσσία βρίσκεται στο κέντρο όλων των διαθηκών που σύναψε ο Θεός με τον άνθρωπο από τη Γένεση ακόμη. Αυτή η υπόσχεση λοιπόν, σχετίζεται, πληροφορεί, χρωματίζει και κατευθύνει όλες τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης.

Οι δε συγγραφείς της Καινής Διαθήκης αναγνωρίζουν πως ο Χριστός είναι η τέλεια εκπλήρωση των υποσχέσεων του Θεού στους πατριάρχες και τον Ισραήλ. Ο απόστολος Παύλος περιληπτικά παρουσιάζει αυτή την ελπίδα με τα εξής λόγια σε τρεις ξεχωριστές περιπτώσεις:

Και τώρα παρίσταμαι κρινόμενος διά την ελπίδα της επαγγελίας της γενομένης υπό του Θεού προς τους πατέρας ημών, εις την οποίαν το δωδεκάφυλον ημών γένος, λατρεύον εκτενώς τον Θεόν νύκτα και ημέραν, ελπίζει να κατακτήση· περί ταύτης της ελπίδος εγκυλούμαι, βασιλεύ Αγρίππα, υπό των Ιουδαίων (Πράξεις 26:6-7).

Και ημείς ευαγγελιζόμεθα προς εσάς την γενομένην εις τους πατέρας επαγγελίαν, ότι ταύτην ο Θεός εξεπλήρωσεν εις ημάς τα τέκνα αυτών, αναστήσας τον Ιησούν, ως είναι γεγραμμένον και εν τω ψαλμώ τω δευτέρω· Υιός μου είσαι συ, εγώ σήμεραν σε εγέννησα (Πράξεις 13:32-33).

Εάν δε είσθε του Χριστού, άρα είσθε σπέρμα του Αβραάμ και κατά την επαγγελίαν κληρονόμοι (Γαλάτες 3:29).

Η Καινή Διαθήκη ξανά και ξανά διδάσκει πως ο Θεός εκπλήρωσε την υπόσχεσή του στον Αβραάμ διά του Ιησού Χριστού. Κάθε ερμηνεία λοιπόν, η οποία επικεντρώνεται στο έθνος του Ισραήλ, στους φυσικούς απογόνους, στις επίγειες και πολιτικές υποσχέσεις αποτυγχάνει να ερμηνεύσει την καρδιά, το θεολογικό κέντρο των υποσχέσεων του Θεού. Ο χριστιανός ερμηνευτής της Παλαιάς Διαθήκης είναι υποχρεωμένος να μελετήσει την Παλαιά Διαθήκη, με το φως της Καινής. Δεν μπορεί να κάνει αλλιώς επειδή ο Θεός μας έδωσε ένα βιβλίο, την Αγία Γραφή.

Δεν είναι δυνατόν να ερμηνεύεται η Παλαιά Διαθήκη με βάση την Παλαιά, τον εαυτό της, δηλαδή, παραμερίζοντας τα δεδομένα και την ερμηνεία της Καινής.

Ο γνωστός ερμηνευτής της Καινής Διαθήκης, ο

F.F. Bruce, έλεγε: «Η χρήση της Παλαιάς Διαθήκης από τον Κύριό μας μπορεί να είναι το δικό μας μοντέλο της ερμηνείας της Βίβλου, οι δε χριστιανοί πρέπει συνεχώς να υπενθυμίζουν στους εαυτούς τους πως τμήμα του τωρινού έργου του Αγίου Πνεύματος είναι να εξηγήει τις Γραφές για αυτούς όπως ο αναστημένος Κύριος έκανε για τους μαθητές στο δρόμο προς τους Εμμαούς».¹⁶

Στο επόμενο μας, άρθρο θα αρχίσουμε να βλέπουμε στην πράξη τις ερμηνευτικές συνέπειες αυτής της παραδοχής.

Ο αιδ. Γ. Αδάμ είναι ποιμένας της Β' Ε.Ε.Ε. Αθηνών.

Υποσημειώσεις

¹ Τα προαναφερθέντα αποτελούν ελεύθερη απόδοση του άρθρου που γράφτηκε από τον Richard Allen Green, με τίτλο, *Evangelical Christians plead for Israel* και βρίσκονται στην ιστοσελίδα του BBC, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/5193092.stm>.

² Η συντριπτική πλειοψηφία των όσων αναφέρονται βρίσκονται στα βιβλία των Hans K. LaRondelle, *The Israel of God in Prophecy, Principles of Prophetic Interpretation* (Andrews University Press, Berrien Springs, Michigan, 1983) και O. Palmer Roberts, *The Israel of God, Yesterday, Today and Tomorrow* (Presbyterian and Reformed Publishing, New Jersey, 2000). Η γενικότερη και συστηματική παρουσίαση των θέσεων αυτής της θεολογικής σχολής η οποία ονομάζεται «θεολογία των διαθηκών» μπορεί να βρεθεί στα εξής εγχειρίδια: Meredith G. Kline, *Kingdom Prologue*, (South Hamilton, MA: Gordon-Conwell Theological Seminary, 1993), Louis Berkhof, *Systematic Theology, New Combined Edition* (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 1996), Thomas Watson, *A Body of Divinity*, (The Banner of Truth Trust, 1960), A. A. Hodge, *The Confession of Faith*, (The Banner of Truth Trust, 1961), John Murray, *The Covenant of Grace*, (Phillipsburg, New Jersey: Presbyterian and Reformed Publishing Company, 1953), M. E. Osterhaven, "Covenant Theology," *Evangelical Dictionary of Theology*, σελ. 279-280.

³ Ο Παύλος είπε για τους Ιουδαίους που απέρριπταν τον Μεσσία: *Αλλ' ετυφλώθησαν αι διάνοιαι αυτών. Διότι έως της σήμερον το αυτό κάλυμμα μένει εν τη αναγνώσει της παλαιάς διαθήκης, μη ανακαλυπτόμενον, επειδή καταργείται διά του Χριστού* (Β' Κορινθίους 3:14).

⁴ Βλέπε στα ελληνικά, το βιβλίο του George Beckwith, *Το Προφητικόν Σχέδιον του Θεού Διαμέσου των Αιώνων*, (Έκδοσις Περιοδικού, «Η Φωνή του Ευαγγελίου»), επίσης το βιβλίο του Joachim Langhammer, *Τι θα απογίνει ο κόσμος μας;* (Evangeliums-Mission Bad Salzuflen, 1998).

⁵ Charles C. Ryrie, *Dispensationalism Today*, Chicago: Moody Press, 1965, σελ. 132-133.

⁶ Ιδίου, σελ. 46-47..

⁷ Αξίζει να αναφέρουμε πως έχει υπάρξει εξέλιξη στην θεολογία των Οικονομιών. Υπάρχουν σχολιαστές που πιστεύουν πως ο Ισραήλ και η Εκκλησία αποτελούν τον ένα λαό του Θεού. Η θέση αυτή θα μπορούσε στα ελληνικά να ονομαστεί «προοδευτική» θεολογική των Οικονομιών (Progressive Dispensationalism). Σύμφωνα με αυτή την θέση η εκκλησία θεωρείται ως ένα απαραίτητο σκαλοπάτι προς την Χιλιετηρίδα, αντί να θεωρείται παρένθεση στο σχέδιο του Θεού. Ως απαραίτητο στάδιο, λοιπόν, η Εκκλησία εκπληρώνει «μερικώς» κάποιες από τις προφητείες, επειδή ανήκει στον λαό του Θεού, (παρόλο που δεν είναι ο νέος Ισραήλ). Επιπλέον, τόσο ο Ισραήλ όσο και η Εκκλησία έχουν μερίδιο στην Βασιλεία του Θεού. Η εκκλησία θα συμβασιλεύσει μαζί με τον Χριστό την περίοδο της Χιλιετούς Βασιλείας. Οι πιστοί θα έχουν τα σώματα της ανάστασης. Οι πιστοί όμως που θα είναι εξ Ιουδαίων θα αποτελούν τον εκλεκτό λαό του Θεού στην γη του Ισραήλ. Μετά το πέρας της Χιλιετούς Βασιλείας κάθε διάκριση ανάμεσα στον Ισραήλ και στην Εκκλησία θα παύσει να υπάρχει.

⁸ Ο Lewis S. Chafer, "Dispensationalism" *Bibliotheca Sacra* 93 (1936): 406-407, έφτασε ως το σημείο μάλιστα να διδάξει πως οι Γραφές που απευθύνονται αποκλειστικά στους χριστιανούς είναι το Ευαγγέλιο του Ιωάννη, οι Πράξεις, και οι επιστολές της Καινής Διαθήκης.

⁹ John F. Walvoord, *The Revelation of Jesus Christ* (Chicago: Moody Press, 1967), σελ. 103.

¹⁰ Charles C. Ryrie, *The Basis of the Primillennial Faith*, Neptune, New Jersey: Loiseaux Bros. 1966, σελ. 126.

¹¹ Ιδίου, σελ. 158,

¹² Ηλία Αντωνιάδη, *Τι διδάσκει η Αγία Γραφή* (Έκδόσεις: ο Λόγος, 1998), σελ 80.

¹³ Charles C. Ryrie, *Dispensationalism Today*, σελ. 96, 97, 158.

¹⁴ Όπως αναφέρθηκε και στο αφιέρωμα του τεύχους του Σεπτεμβρίου αυτή η μέθοδος δεν έχει ρίζες στην ιστορική χριστιανική πίστη. Δημιουργήθηκε γύρω στο 1830 ως αντίδραση στην «πνευματικοποίηση» της φιλελεύθερης θεολογίας του 19^{ου} αιώνα. Η σύγχρονη μορφή της θεολογίας των οικονομιών στηρίχθηκε αρχικά στη διδασκαλία ενός πρώην δικηγόρου του John N. Darby (1800-1882), ηγέτη μιας χριστιανικής ομάδας που ονομαζόταν στην Αγγλία Plymouth Brethren. Έγινε δημοφιλής μέσω των υποσημειώσεων της Scofield Reference Bible (1917) και New Scofield Reference Bible (New York: Oxford University Press, 1967). Η θεολογία αυτή αναλύεται συστηματικά από τον Lewis Sperry Chafer (διάδοχο του C. I. Scofield) στην οκτάτομη Συστηματική Θεολογία του, και στα γραπτά του John F. Walvoord, ο οποίος διετέλεσε και πρόεδρος του θεολογικού σεμιναρίου στο Ντάλλας του Τέξας. Η θεολογία αυτή διδάσκαται συστηματικά στο Moody Bible Institute στο Σικάγο και σε διακόσια περίπου άλλα Βιβλικά σχολεία και κολλέγια στις Η.Π.Α. Το επιστημονικό θεολογικό περιοδικό τους ονομάζεται *Bibliotheca Sacra* (κληροδοτήθηκε το 1934 στο Θεολογικό Σεμινάριο του Ντάλλας). Ανάμεσα στους πιο δημοφιλείς συγγραφείς ανήκουν ο Hal Lindsey και ο Salem Kirban.

¹⁵ Charles C. Ryrie, *Dispensationalism Today*, σελ. 88.

¹⁶ F. F. Bruce στο *Baker's Dictionary of Theology* (1973), σελ. 293.

Β΄ Προς Θεσσαλονικείς Επιστολή

του αιδ. Στ. Δεληγιάννη

Εισαγωγικά¹

Η Β΄ Θεσσαλονικείς, γραμμένη στη χαραυγή της ιστορίας της εκκλησίας, χαρακτηρίζεται από ύψος οξύτερο σε σχέση με την πρώτη Επιστολή. Γράφτηκε από τον απ. Παύλο σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά τη συγγραφή της πρώτης Επιστολής (πιθανόν, εντός μερικών μόνο [2-3] μηνών), όταν αυτός βρισκόταν στην Κόρινθο, περί το 51-52 μ.Χ. Ως Επιστολή μοιάζει ως προς το περιεχόμενό της με την Α΄ προς Θεσσαλονικείς,² και εγκαινιάζει την προσθήκη αυτόγραφου ασπασμού και αποστολικής ευχής από τον Απόστολο, προκειμένου αυτός να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο που δημιουργούσε η κυκλοφορία διαφόρων πλαστών επιστολών (δες 2:2, 3:17).

Μία Σοβαρή Παρανόηση, Μία Σοβαρή Περίσταση για τη Συγγραφή

Ποιες ήταν, όμως, οι ακριβείς περιστάσεις, αυτό που ανάγκασε τον Παύλο να συγγράψει τη συγκεκριμένη Επιστολή, μάλιστα σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα μετά την πρώτη; Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό από το περιεχόμενό της, η βασική περίσταση και λόγος συγγραφής της Β΄ Θεσσαλονικείς ήταν η *παρέκκλιση* των Θεσσαλονικέων πιστών από το ορθό δόγμα-διδασκαλία περί του χρόνου της δεύτερης Έλευσης του Χριστού. Οι υπαίτιοι της παρέκκλισης αυτής μεταχειρίστηκαν παραπλανητικές και ψευδείς προφητικές οράσεις ή, ακόμα, και πλαστές – προερχόμενες δήθεν από τον Παύλο – επιστολές, προκειμένου να υποστηρίξουν τις πλάνες τους (2:2,3).

Παρόλο που ο Παύλος πληροφορήθηκε και ευχάριστα νέα αναφορικά με την πνευματική κατάσταση των πιστών στη Θεσσαλονίκη, που σχετίζονταν με τη θετική ανταπόκρισή τους σε ό,τι ο απόστολος τους είχε συστήσει στην πρώτη του Επιστολή, έγινε, παράλληλα, αποδέκτης και δυσάρεστων νέων, για την *παρανόηση* και *διαστρέβλωση* της περί του *αιφνίδιου* ερχομού της «Ημέρας του Κυρίου» διδασκαλίας του (δες Α΄ Θεσ.5:3), σε βαθμό, μάλιστα, που να θεωρείται από κάποιους πιστούς ότι η «Ημέρα» αυτή είχε ήδη πραγματοποιηθεί με κάποιο πνευματικό τρόπο. Αυτό είχε ως άμεση (πρώτη) συνέπεια την παύση, εκ μέρους αυτών των πιστών, εξάσκησης του βιοποριστικού τους επαγγέλματος, καθώς θεωρούσαν αφενός πως η αιώνια ανάπαυση της Έβδομης Ημέρας (το αιώνιο Σάββατο) της νέας δημιουργίας είχε ήδη

ξεκινήσει και αφετέρου ότι είναι μάταιο να εργάζεται κανείς σε έναν κόσμο που είναι υπό την καταδίκη της άμεσα επικείμενης καταστροφής. Περαιτέρω, και ως αποτέλεσμα του προηγούμενου, τρεις ακόμη συνέπειες υπήρξαν. Οι πλανημένοι χριστιανοί που δεν εργάζονταν: **α΄**, επιβάρυναν άλλους συνανθρώπους τους για την κάλυψη των καθημερινών τους αναγκών (πρβλ. 3:7-9), **β΄**, είχαν αρχίσει να «*περιεργάζονται*» τις υποθέσεις των άλλων (3:11), και **γ΄**, άρχισαν να αντιμετωπίζουν πρόβλημα στη διανοητική τους ισορροπία (2:2).

Κύριος, λοιπόν, σκοπός του Παύλου γράφοντας τη Β΄ Θεσσαλονικείς, είναι να αντιμετωπίσει *άμεσα* την *παρέκκλιση* των Θεσσαλονικέων πιστών από την ορθή διδασκαλία σχετικά με τη δεύτερη Έλευση του Χριστού, αναπτύσσοντας εκτενέστερα ό,τι τους είχε διδάξει για το θέμα αυτό στην πρώτη του Επιστολή. Προς αυτή την κατεύθυνση, ο Παύλος επιχειρεί: **α΄**, να στηρίξει και ενθαρρύνει τους Θεσσαλονικείς πιστούς, μέσα στους έντονους διωγμούς που βίωναν και τις πλάνες που διασπείρονταν, στις θείες «*παράδοσεις*» και στην *πίστη*, *υπομονή* και *προσμονή* τους στο Χριστό και στη δεύτερη Έλευσή του, και **β΄**, να αντιμετωπίσει όλες τις λάθος αντιλήψεις και πρακτικές μέσα στην εκκλησία της Θεσσαλονίκης.

«Η Δεύτερη Έλευση»: Το Θεολογικό Επίκεντρο Της Επιστολής

Στη Β΄ Θεσσαλονικείς το κυρίαρχο θεολογικό ζήτημα είναι αυτό της *δεύτερης Έλευσης* – «*Ημέρας του Κυρίου*» και τα γεγονότα γύρω από αυτό. Ωστόσο, και πριν την οποιαδήποτε προσέγγιση αυτού του ζητήματος στη συνέχεια, είναι ζωτικής σημασίας να διερευνηθεί πρώτα η έννοια των «*εσχάτων ημερών-καιρών*». Μία σύντομη τέτοια διερεύνηση (που δεν εξαντλεί το θέμα) μάς οδηγεί στα εξής:³

1. Έρευνα περικοπών της Π.Δ. που χρησιμοποιούν *εσχατολογική* γλώσσα, και, πιο συγκεκριμένα, την έκφραση «*έσχατες ημέρες*», (πρέπει να εξηγηθούν πριν από αυτές της Κ.Δ.), δείχνει πως η έκφραση αυτή αναφέρεται σε ένα *προφητικό μελλοντικό γεγονός*, όπου: **α΄**, θα υπάρξει *θλίψη-καταπίεση* για τον Ισραήλ,⁴ *διωγμός*,⁵ *ψευδείς διδασκαλίες*, *εξαπάτηση* και *αποστασία*,⁶ **β΄**, μετά τη θλίψη, ο Ισραήλ θα *εκζητήσει* τον Κύριο και θα *λυτρωθεί*,⁷ ενώ, αντίθετα, οι εχθροί του θα *κριθούν*,⁸ **γ΄**, η θεία αυτή λύτρωση και κρίση θα πραγματοποιηθεί επειδή ένας ηγέτης από το λαό Ισραήλ, ο Μεσσίας, στο τέλος θα *υπερνήκησει* όλους τους εξ εθνών εχθρούς του Ισραήλ⁹ και **δ΄**, ο

Θεός θα ιδρύσει ένα βασίλειο–βασιλεία επάνω στη γη, στο οποίο και θα άρχει μαζί με ένα Δαβιδικό βασιλιά.¹⁰

2. Αντίστοιχη μελέτη περικοπών της Κ.Δ. δείχνει πως η έκφραση «έσχατες ημέρες», που χρησιμοποιείται 25 φορές, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις χρησιμοποιείται σε αναφορά μελλοντικού γεγονότος ή γεγονότων. Η έκφραση «έσχατες ημέρες» στην Κ.Δ. συνδέεται κυρίως με: **α'**. την παρουσία, τη μοναδική διακονία και το λυτρωτικό έργο του Ιησού Χριστού κατά την *πρώτη* του Έλευση, και ιδιαίτερα με τη *θυσία* και *ανάστασή* του,¹¹ **β'**. τη *μόρφωση* της Εκκλησίας ως λαού του Θεού με την κάθοδο του Α. Πνεύματος,¹² **γ'**. τη *δωρεά* του Α. Πνεύματος σε όλο το λαό του Θεού, και όχι απλώς σε προφήτες, ιερείς και βασιλείς¹³ και **δ'**. τις *πλάνες*, που εκπορεύονται από το πνεύμα του αντιχρίστου μέσω των διαφόρων ψευδοδιδασκάλων.¹⁴

Από τα προαναφερθέντα γίνεται φανερό πως «οι έσχατες ημέρες–καιροί», που κατά πολλούς θεωρείται ως κάτι που αφορά αποκλειστικά στο μέλλον, στο «τέλος», δεν είναι μία πραγματικότητα που σχετίζεται μόνο με το μέλλον, αλλά που έχει ήδη ξεκινήσει–εγκαινιάσται από τον 1ο μ.Χ. αιώνα: **α'**. με την 1η Έλευση του Χριστού και τη σταυρική θυσία και ανάστασή του, **β'**. με την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος και **γ'**. με τη μόρφωση της Εκκλησίας από το Άγιο Πνεύμα σε λαό του Θεού, που αποτελεί τον νέο, πνευματικό Ισραήλ του Θεού.¹⁵ Έτσι, οι *έσχατες ημέρες–καιροί*, που λαμβάνουν χώρα έκτοτε και καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της Εκκλησίας και προσμένουν την κορύφωση και ολοκλήρωσή τους με τη 2η Έλευση του Χριστού, αναφέρονται στην παρουσία θλίψεων με τη μορφή, κυρίως, *διδαχών ψεύδους* και *πλάνης*.¹⁶

Κατόπιν αυτών και μέσα στο πλαίσιο της έννοιας των *εσχάτων ημερών–καιρών* που προαναφέρθηκε, τα επιμέρους θέματα της Β' Θεσσαλονικείς, τα οποία και διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τη δομή της, τίθενται ως εξής:

α'. Η Δικώμενη Εκκλησία (Β' Θεσ. 1:1-12): Οι Θεσσαλονικείς Χριστιανοί βίωναν εξαιτίας της πίστης τους στο Χριστό διωγμό από την ειδωλολατρική κοινότητα, το οποίο και αποτελούσε ένδειξη ότι οι πιστοί ήδη διάγουν τις *έσχατες ημέρες–καιρούς*. Παρόλα αυτά, και ανεξαρτήτως των επιθέσεων που τους γίνονταν, οι Θεσσαλονικείς πιστοί γνώριζαν ιδιαίτερη πνευματική αύξηση στις τρεις σημαντικές περιοχές της πνευματικής ζωής που διατυπώνονταν στην πρώτη Επιστολή, στην *εμπιστοσύνη* και *πιστότητα* στο Θεό και την *αγάπη* προς τους αδελφούς. Η περιστασιακή αυτή των διωγμών εναντίον των Χριστιανών, οδηγεί τον Παύλο σε μία σχετική θεολογική συζήτηση αναφορικά τόσο με εκείνους που διώκονται (Χριστιανούς), όσο και με εκείνους που διάκεινται εχθρικά εναντίον τους, διώκοντάς τους, και όπου οι δύο αυτές ομάδες θα έχουν αντιστρόφως ανάλογη τύχη κατά την τελική Παρουσία του Χριστού. Συγκεκριμένα, οι πρώτοι (οι Χριστιανοί) θα *απαλλαγούν από κάθε θλίψη* και θα *απολαύσουν* τη δόξα του αναστημένου Χριστού και την ουράνια Βασιλεία του, για την οποία – όπως και ο Βασιλιάς της στο παρελθόν – και υποφέρουν (1:5,7, πρβλ. Ρωμ.8:17).

Αντίθετα, εκείνοι που διώκουν, θα λάβουν τη δίκαιη κρίση και τιμωρία του Θεού, με τις θλίψεις που προσφέρουν στο παρόν προς τους χριστιανούς να αποτελούν τους 'κατηγόρους' τους μπροστά στο δίκαιο Θεό (1:5-6, 8-9).

β'. Το «Πότε» της Ημέρας του Κυρίου (Β' Θεσ.2:1-17): Η αναφορά του Παύλου στην πρώτη του Επιστολή περί του *αιφνίδιου* της δεύτερης Έλευσης του Χριστού (δες 5:2-3), σε συνάρτηση και με τις *παραπλανητικές διδαχές* διαφόρων, έκανε πολλούς Θεσσαλονικείς πιστούς να θεωρήσουν – παρανοώντας του λόγους του αποστόλου – ότι η Ημέρα αυτή είτε ότι επίκειται άμεσα είτε ότι μπορεί και να έχει ήδη πραγματοποιηθεί. Οι συνέπειες μιας τέτοιας θεώρησης ήταν πολύ βλαβερές τόσο για την πνευματική όσο και για την καθημερινή τους ζωή. Μέριμνα και προσπάθεια του Παύλου είναι το λαθεμένο αυτό σκεπτικό, την παρανόηση και την πλάνη των Θεσσαλονικέων πιστών για τη δεύτερη Έλευση του Χριστού, άμεσα να τα αντιμετωπίσει, ξεκαθαρίζοντάς τους, πρωτίστως, πως η Έλευση του Χριστού δεν έχει ακόμη συμβεί (εδ.2). Στη συνέχεια, τους καλεί: **α.** να μη *σαλεύεται* ο νους τους από ψευδείς ειδήσεις και διδαχές, να μην *αναστατώνονται* (κειμ. *θροούνται*) και να μην *εξαπατώνται* από κανέναν και τίποτα ως να είχε πραγματοποιηθεί η *Ημέρα της Παρουσίας* του Κυρίου (εδ.2-3α), αλλά, αντίθετα, **β.** να *θυμούνται* ότι τους είχε διδάξει, συγκεκριμένα, το 'χρονικό' που θα προηγηθεί της Ημέρας του Κυρίου, το οποίο και φέρνει στη μνήμη τους (με προφητικό τρόπο) ακόμη μία φορά, δηλ., ότι η *Ημέρα της Παρουσίας* του Κυρίου δε θα πραγματοποιηθεί πριν να υπάρξει η τελική «*αποστασία*» και η *φανέρωση* του «*ανθρώπου της ανομίας*» (2:3β-12).

γ'. «Παράδοση» και Πράξη (Β' Θεσ.3:6-15): Το τρίτο μέρος της Επιστολής αναλώνεται κατά κύριο λόγο σε πρακτικής φύσεως ζητήματα, που αν και άμεσα σχετίζονται με τη ζωή των πιστών ως μονάδες, έμμεσα και κατ' ουσίαν αφορούν τη ζωή και αποστολή της ίδιας της εκκλησίας μέσα στον κόσμο. Η αναφορά του Παύλου στις «*παραδόσεις*» που πρέπει να τηρούνται από όλους τους πιστούς (3:6), αφορά το *αποκαλυμμένο θέλημα του Θεού*,¹⁷ που γνωστοποιείται στους Θεσσαλονικείς πιστούς από τον Παύλο είτε *προφορικά* (δια ζώσης, όσο βρισκόταν μαζί τους, δες 2:15, 3:10α), είτε *γραπτά* (δι' επιστολής του, δες 2:15, 3:14α). Είναι αυτή η «*παράδοση*», δηλ., η *διδαχή–εντολές–θέλημα του Θεού* που έχει *παραδοθεί* στους Θεσσαλονικείς πιστούς από τον Παύλο και *παραληφθεί* από αυτούς (δες 3:6), που θα πρέπει να καθοδηγεί την πρακτική τους ζωή μέσα στον κόσμο και όχι οποιοσδήποτε άλλες, ξένες, *ψευδείς διδασκαλίες πλάνης*, που σκοπό έχουν να *εξαπατήσουν* τους πιστούς, να τους *παρασύρουν* και, ακόμη, να προσπαθήσουν να *ακυρώσουν*¹⁸ ή δυνατόν την ουράνια κλήση τους (πρβλ. 2:2-3α, 13-15).

Εν κατακλείδι, η βασική ερμηνευτική ιδέα και θεολογική έμφαση της Β' Θεσσαλονικείς θα μπορούσε να συνοψιστεί στο ότι «ο λαός του Θεού δεν πρόκειται να κριθεί, αλλά θα γνωρίσει την ειρήνη και δόξα του Θεού, εάν, ωστόσο, παραμένοντας στερεός στην αλή-

θεια της Γραφής και μη λησμονώντας την δεν εξαπατηθεί από παραπλανητικές διδαχές αναφορικά με τον τελικό ερχομό του Χριστού».¹⁹

Το Μήνυμα της Επιστολής Σήμερα

Ερχόμενοι, τώρα, στο μήνυμα της Β΄ Θεσσαλονικείς για εμάς ως άτομα και τη σύγχρονη Εκκλησία εν γένει, μπορούμε σχετικά να πούμε ότι:

1. Το μέλλον ανήκει, αλλά και βρίσκεται εξ' ολοκλήρου στα χέρια του απόλυτα Κυρίαρχου **Θεού**: Η προσμονή της δεύτερης Έλευσης του Χριστού από τον Παύλο, που χαρακτήριζε ολόκληρη τη θεολογία, τη διακονία και τη ζωή του, σε κανένα σημείο δεν τον έκανε να λησμονήσει ότι οι χρόνοι, οι καιροί και όλα τα σχετικά με το τέλος γεγονότα, βρίσκονται εντελώς στα χέρια του απόλυτα Κυρίαρχου πάνω σε όλη τη δημιουργία και μέσα στην ανθρώπινη ιστορία Θεού, στον οποίο και ανήκουν (πρβλ. Πραξ. 1:7). Ο Παύλος επιτελούσε το καθήκον του, συγκεκριμένα, τη διακήρυξη και εξάπλωση του Ευαγγελίου (3:1), και άφηνε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν στο μέλλον αποκλειστικά και μόνο στο Θεό.

2. Το γεγονός της δεύτερης Έλευσης του Χριστού δεν οδηγεί σε αδράνεια, αλλά οπλίζει με ακόμη μεγαλύτερο ζήλο για σπουδαιότερα πράγματα για το Χριστό και τη Βασιλεία του: Η προσμονή της δεύτερης Έλευσης και Παρουσίας του Ιησού Χριστού, όσο και αν θεωρούνταν από τον Παύλο ως ένα αιφνίδιο και, πιθανόν, επικείμενο στη γενιά του γεγονός (πρβλ. Α΄ Θεσ. 4:15-17), δεν τον εμπόδιζε να προγραμματίζει και κάνει σχέδια μακράς πνοής για το μέλλον ή να αποτυπώνει γραπτά τη θεία δοσμένη διδασκαλία του, προκειμένου αυτή να γίνεται ενθάρρυνση, παρηγοριά και «πυξίδα» στις τοπικές εκκλησίες που αποστελλόταν. Αντιθέτως, το μοναδικό αυτό γεγονός αποτελούσε μία «ωστική δύναμη» για τον απόστολο των εθνών να κάνει περισσότερα και καλύτερα πράγματα, να βοηθήσει επιμέρους πιστούς, αλλά και ολόκληρες εκκλησίες,²⁰ να ζήσει και δώσει πρώτος το παράδειγμα του, εξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν, στους άλλους πιστούς, ή του, κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαιρῶς ἀκαιρῶς, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδασκίᾳ, σε συνεργάτες στο ἔργο ὡς ο Τιμόθεος, ή, ἀκόμη, να πει σε ὅλους δίχως δισταγμὸ το, ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν Ὅλη η σtάση και η ζωή του απ. Παύλου, που 'επικυρώνουν' και επιβεβαιώνουν ἔμπρακτα και πλήρως τη θεία δοσμένη διδασκαλία του στη συγκεκριμένη Επιστολή του, ουσιαστικά ἔρχονται να υπογραμμίσουν με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο «πόσο ἀντίθετη πρὸς τη χριστιανική πίστη εἶναι η φυγή ἀπὸ την καθημερινή πραγματικότητα της ζωής, η ἀποφυγή του κόπου με το πρόσχημα της ἀναμονής της παρουσίας του Κυρίου, και, παράλληλα, το πως η χριστιανική ἐλπίδα για το μέλλον δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να εἶναι κάτι ξεχωριστό ἀπὸ την ἀντιμετώπιση της καθημερινής πραγματικότητας, ἀπὸ τον ἀγῶνα της

ζωής, ἀπὸ την εργασία».²¹

3. Η ορθή διδασκαλία οδηγεί στην ορθή πρακτική: Υπάρχει ἄμεση σχέση μεταξύ ορθής πρακτικής και ορθής διδασκαλίας. Πίσω ἀπὸ κάθε εἶδους Χριστιανική ζωή-πράξη κρύβεται και η ακριβής θεώρηση και τοποθέτηση κάποιου σε σχέση με τη βιβλική ἀλήθεια και διδασχὴ (πρβλ. 3:6-12). Συνεπώς, εἴν κάποιος ζει με λάθος τρόπο ή βιώνει λάθος πράγματα, σε σχέση με τη Χριστιανική ζωή, τα αἴτια γι' αὐτό, ἐνδεχομένως, θα πρέπει να ἀναζητηθῶν στο εἶδος της βιβλικής ἀλήθειας' και 'διδασχὴς' που ἔχει ἀποδεχτεί, εἴν, στην πραγματικότητα, ἔχει παρανοήσει τη βιβλική ἀλήθεια και ἀποδεχτεί λάθος πράγματα που η Αγία Γραφή δεν υποστηρίζει (δηλ., πλάνες και αἰρετικές διδασχὴς). Ὅσο καλύτερα (πιο ορθά) γνωρίσουμε τὸ Λόγος του Θεοῦ μας λέει (θεολογία), τόσο καλύτερα θα κατανοήσουμε πῶς να ζήσουμε τη ζωή μας.²²

4. Η υπομονή και η πιστότητα στο Χριστό μέσα στις θλίψεις εἶναι το 'ζητούμενο' κάθε χριστιανού: Ζώντας εἰς δύο χιλιᾶδες χρόνια την πραγματικότητα τῶν εσχάτων ημερῶν, αὐτό ἔχει και θετικές, ἀλλά και αρνητικές συνέπειες πάνω στους χριστιανούς και την Εκκλησία εν γένει. Οι θετικές, σχετίζονται με την ἐλπίδα, παρηγοριά και πνευματική ετοιμότητα που φέρνει στους χριστιανούς το γεγονός της δεύτερης Έλευσης του Ιησού Χριστού,²³ το οποίο, αν και δε γνωρίζουμε πότε θα πραγματοποιηθεί (ἀποκλειστικά και μόνο ο Θεός το γνωρίζει), ωστόσο, ἀναμφίβολα, αὐτό εἶναι ἐγγύτερα ἀπ' ὅ,τι στα χρόνια της Κ.Δ.²⁴ Οι αρνητικές συνέπειες, ωστόσο, σχετίζονται με την ἐξοικείωση πολλῶν πιστῶν με την «αργοπορία» της δεύτερης Έλευσης του Χριστού, ἀλλά και με τη συναικόλουθῃ κατάσταση που παρατηρεῖται στη ζωή τους, της πνευματικῆς ἁλαρότητας, ἀδράνειας και, στη χειρότερη περίπτωση, ἀδιαφορίας (πρβλ. Β΄ Πέτρ. 3:8-9, Λουκ. 12:45-46), στο βαθμό, μάλιστα, που να ἔχουν μία λάθος ἀντιμετώπιση τῶν θλίψεων, και δεν ὑπάρχει πιο ὑπόουλος και επικίνδυνος εχθρὸς ἀπὸ αὐτό! Ὅπως εἰς ὅσο ἔχει ἀναφερθεῖ, «ἐν ἀπὸ τα πράγματα που εμεῖς ως χριστιανοὶ σήμερα ἔχομε ἐξαπατηθεῖ εἶναι να νομίσουμε πως ζούμε σε μία εποχή-παρένθεση και δεν ἔχομε ἀνάμειξη στη μάχη που ἔχει να ἀντιμετωπίσει η ζωής μας μέσα σε μία ἤδη ἐγκαινισμένη εποχή Μεγάλῃς Θλίψῃς».²⁵ Πολλοί, που ἐκτιμῶν πως εἶναι ευσυνείδητοι χριστιανοί, αἰσθάνονται ἐνίστε μεγάλη ἐκπληξη για τις ὅποιες ἐνδεχόμενες θλίψεις ή, ἀκόμη, και διωγμούς χάριν του ονόματος του Χριστοῦ, σε βαθμό που να ὑπαναχωροῦν κάτω ἀπὸ την πίεση και το κόστος.²⁶ Ἄλλοι, πάλι, υιοθετοῦν ἀκριτα και δίχως καμία δυσκολία τις ὅποιες ἐντέχνως παρουσιαζόμενες, ως να αποτελοῦν ορθή βιβλική διδασκαλία, ψευδοδιδασχὴς και πλάνες του εχθροῦ, μη διακρίνοντας ὅτι με αὐτὸν τον τρόπο οδηγείται η ζωή τους σε δεσμά και πνευματική ἀνυδρία, ἐνῶ βρίσκεται σε μεγάλο θανάσιμο κίνδυνο να παρεκτραπεί ἐντελῶς ἀπὸ την ἀληθινή πίστη του Χριστοῦ [δεσ. υποσ. 18].²⁷ Ἐνδεχομένως, η μεγαλύτερη πλάνη του διαβόλου στους χριστιανούς εἶναι ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν δεν ἀντιλαμβάνονται πως ὅ,τι συμβαίνει τώρα εἶναι ἀπλῶς η ἀρχή αὐτοῦ που πρόκειται να κορυφωθεί στο τέλος.²⁸ Η Χριστιανική ζωή εἶναι μία δια της δυνάμεως του Ἁγίου Πνεύματος σ υ ν ε χ ῆ ς π ο ρ ε ῖ α υπομο-

νής μέσα στις παρούσες θλίψεις και πιστότητας στο Βασιλιά Χριστό και το Λόγο του θείου θελήματος, η οποία (πορεία) και επιβεβαιώνει διαρκώς τη θεία κλήση του πιστού (πρβλ. 2:13, 14). Τέλος, δε θα πρέπει να μας διαφεύγει της προσοχής το γεγονός – όπως ορθά έχει αναφερθεί – πως ζούμε μέσα σε

ένα ιστορικο-απολυτρωτικό δράμα. Το κρίσιμο σημείο για τη ζωή μας είναι να παραμένουμε πιστοί στο Χριστό μέσα στην κατάσταση της αποστασίας.²⁹

Ο αιδ. Στ. Δεληγιάννης είναι ποιμένας της Ε.Ε.Ε. Βέροιας.

Υποσημειώσεις

¹ Βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε: **Beale, G. K.** *New Testament Theology*. South Hamilton, MA: Gordon-Conwell Theological Seminary, 2001. *1-2 Thessalonians*. D. Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2003. **Hawthorne, G. F., Martin, R. P. και Reid D. G. eds.** *Dictionary of Paul and his Letters*. D. Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1993. **Hendriksen, W.** *I and II Thessalonians*. 7th Edition. Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1955. **Καραβιδόπουλος, Ι. Δ.** *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη*. 2η Έκδοση. Θεσσαλονίκη: Π. Πουρναρά, 1997. **Lightfoot, J. B.** *Notes on the Epistles of St. Paul: 2nd Thessalonians*. 3rd Printing. Peabody, MA: Hendrickson Publishers, Inc., 1995. **Machen, J. G.** *The New Testament: An Introduction to its Literature and History*. 5th Edition. Edited by W. John Cook. The Banner of Truth Trust: Edinburgh, 1976. **Marshall, I. H.** *New Testament Theology: Many Witnesses, one Gospel*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2004. **Strecker, Georg.** *Theology of the New Testament*. Transl. by M. Eugene Boring. Louisville, KY: Westminster John Know Press, 2000. **Τρεμπέλας, Π. Ν.** *Υπόμνημα εις τας Επιστολάς της Κ.Δ. Τόμος Β΄*. Εκδ. 4η. Αθήνα: «Ο Σωτήρ», 1993. **Χατζηαντωνίου Γεώργιος.** *Η Καινή Διαθήκη: Γενική Εισαγωγή*. Β΄ Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις «Ο Λόγος».

² Έχει διατυπωθεί η άποψη ότι η Β΄ Θεσσαλονικείς αποτελεί ένα είδος προσθήκης-παραρτήματος της Α΄ Επιστολής. Machen, 118.

³ Βασίζεται στην ιδιαίτερη και άκρως διαφωτιστική προσέγγιση του G. K. Beale, *1-2 Thessalonians*, 18-21.

⁴ Ιεζ.38:14-17.

⁵ Δαν.10:14, 11:27-12:10.

⁶ Δαν.10:14, 11:27-35.

⁷ Ωσηέ 3:4-5, Ιεζ.38:14-16, Δαν.10:14, 12:1-13.

⁸ Ιεζ.38:14-16, Δαν.10:14, 11:40-45, 12:2.

⁹ Γεν. 49:1, 8-12, Αριθμ.24:14-19, Ησα.2:2-4, Μιχ.4:1-3, Δαν.2:28-45, 10-14-12:10.

¹⁰ Ησα.2:2-4, Δαν.2:28-45, Μιχ.4:1-3, Ωσηέ 3:4-5.

¹¹ Εβρ.1:2, 3-4, Γαλ.4:4, Εφεσ.1:10.

¹² Πραξ.2:17, Α΄ Κορ.10:11.

¹³ Πραξ.2:17.

¹⁴ Α΄ Ιωαν.2:18, πρβλ. 4:1-3, Α΄ Τιμ.4:1 κοκ, Β΄ Πετρ.3:3 κοκ, Ιούδας 17-20α.

¹⁵ Η μόνος τρόπος για να γίνει και να είναι κάποιος αληθινός 'Ισραηλίτης' στην εποχή της Κ.Δ. (με τη μεταφορική-πνευματική έννοια του όρου), δηλ., μέρος του λαού της Διαθήκης, του πνευματικού Ισραήλ, είναι να ταυτιστεί με τον Ιησού Χριστό, τον αληθινό 'Ισραήλ' του Θεού (Γαλ.3:28-29, Ρωμ.4:11κλπ, πρβλ. Ησα.49:3κλπ, Ωσηέ 11:1, Ματθ.2:15).

¹⁶ Δες Α΄ Τιμ.1:3-4,6,7, 19-20, 4:7, 5:13-15, 6:20-21, Β΄ Τιμ.1: 15, 2:16-19, 25-26, 3:2-9, Β΄ Πετρ.3:3, Ιούδα 18.

¹⁷ Για καλύτερη αντίληψη της «παράδοσης», εδώ, ως το θέλημα, διδασχά, εντολές του Θεού, δες το υπό το φως του Β΄ Θεσ.3:12, όπου ξεκάθαρα γίνεται φανερό ότι η έννοια της «παράδοσης» σχετίζεται άμεσα με το θέλημα του Θεού (κυρ. Χριστού – παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ), ενώ, επίσης, παράβαλε το με την (αντίθετη) χρήση της ίδιας λέξης από τον Παύλο στο Κολ.2:8, όπου ξεκάθαρα συνδέεται εκεί με το θέλημα των ανθρώπων, που εναντιώνεται στο θέλημα του Θεού (κυρ. Χριστού).

¹⁸ Ο χαρακτήρας και η ποιότητα της κλήσης των Θεσσαλονικέων πιστών (και των πιστών εν γένει) από το Θεό, χαρακτηρίζονται (και χαρακτηρίζονται) από δύο βασικά, αλληλένδετα και ουσιώδη στοιχεία: α΄. τον αγιασμό του (αγίου) πνεύματος, δηλ., την κυρίαρχη βούληση του Θεού να ξεχωρίσει ανθρώπους σε σωτηρία, εν προκειμένω τους Θεσσαλονικείς πιστούς, παίρνοντάς τους από τη νοητική κατάσταση της πλάνης που «αρνείται να αγαπήσει την αλήθεια», για την «αδικία» (2:11-12), και β΄. την πίστη της αλήθειας, δηλ., την ορθή ανταπόκρισή τους στο έργο και την επιρροή του Αγίου Πνεύματος προς αυτούς, που συνίσταται στην αποδοχή της αλήθειας του Θεού, σε αντιδιαστολή με το όποιο ψεύδος και πλάνη που εκπορεύεται από το πνεύμα αυτού του αιώνα (δηλ., το πνεύμα του αντιχρίστου – Α΄ Ιωαν.4:1-3). Τώρα, φρονώ πως τα λόγια του Παύλου στο Β΄ Θεσ.2:13 στοχεύουν στο να: α΄. υπενθυμίσουν και προειδοποιήσουν τους Θεσσαλονικείς πιστούς, (ιδιαίτερα εκείνους που είχαν υιοθετήσει το ψεύδος και την πλάνη, ότι δήθεν είχε ήδη πραγματοποιηθεί η δεύτερη Έλευση του Χριστού), στο πού βασίζεται η θεία κλήση τους, καθώς και του θανάσιμου κινδύνου που διατρέχουν αν αμελήσουν να μένουν στην Αλήθεια και β΄. ενθαρρύνουν και προτρέψουν όλους τους Θεσσαλονικείς πιστούς να μένουν πιστοί, στερεοί και αμετακίνητοι στην αλήθεια του θελήματος του Θεού (κυρ. παραδόσεις – Β΄ Θεσ.2: 14-15), την οποία και καλούνται να διατηρούν (πρβλ. Ιωαν.17:17). Δες επίσης, Beale, *1-2 Thessalonians*, 224-225, 32.

¹⁹ Beale, *1-2 Thessalonians*, 32.

²⁰ πρβλ. Α΄ Κορ.15:10, Β΄ Κορ.11:28-29.

²¹ Ι. Δ. Καραβιδόπουλος, 216.

²² Beale, *New Testament Theology*, 1-2.

²³ πρβλ. Ρωμ.8:20-21, Α΄ Θεσ.1:3, Τίτος 2:13, Β΄ Πετρ.3:11-12, Α΄ Ιωαν.3:3.

²⁴ Ρωμ.13:11, Α΄ Πετρ.1:6, Αποκ.3:11, 22:7, 12, 20.

²⁵ Beale, *New Testament Theology*, 2-6.

²⁶ Α΄ Πετρ.4:12 κλπ, πρβλ. Εβρ.6:11-12, 10:35-39, Μαρκ.4:16-17.

²⁷ πρβλ. Κολ.1:23, Παρ.14:12, 16:25.

²⁸ Beale, *New Testament Theology*, 2-7.

²⁹ ό.π., 1-5.

Ὁ purhna" tou'nhnumato" tou' Ahsou!

“ Ἡ Basileia tou' Qeou' kai; οἰκὸς" tou' Ἀνqrwpou”

του κ. Χρ. Καραγκούνη

A. Ἡ Basileia tou' Qeou' sthn Didaskalian tou' Ahsou'

Kata; thn epigeion zwhn tou oJhsou' Cristo;" ejlidaxe polla; pragmata, ofw": na; deioun oi Jhqrwpoi kalwsunh oJeta" ston ajlon (oJ Kalo;" Samareith"), na; ejmologountai ti;" aJarti;" tou" (oJ Farisaib" kai; oJtelwih"), na; epistreyoun kai; na; zhhsoun sugcwrhsin (oJaswto" uiwv), kai; ajlla. Omw", akomh kai; mia polu; suntonh natia; sto; periecomenon twh euaggeliwn qa; ajkouse na; na" peish/ofi to; kentron barutho" hjo purhna" tou'nhnumato" tou' Ahsou', dhl. to; kurion qema to; ofoion ton apascolouse kata; thn suntonon ajlla; ejtatikhn didaskalikhn stadiodronian tou hto hJ Basileia tou' Qeou'.

Ἡ ijlea peri; Basileia" tou' Qeou' den hto teleiw" agnwsto" stou;" akroate;" tou' Ahsou'. Apo; thn Palaian Diaqhkh eican hllh labei nian kapoian ijlean gia; ton Qeon twh Paterwn twn ofi hjele na; einai Basileu" tou' Ahsou'.

Ἄλλα; aj' streywnen to; blemma na" sthn Palaian Diaqhkh kai; sti;" paradoxei" twh Joudaiwn.

1. Ἡ Basileia tou' Qeou' sthn Palaian Diaqhkh kai; ston Aoudaismou

Eina i efa periergon gegono;" ofi oJfo" Ἡ Basileia tou' Qeou' den apantatai oufe nian

foran eif thn Palaian Diaqhkh. Para; touto, ofw", hJijlea peri; Basileia" tou' Qeou' eufisketai apantacou' th" Palaia" Diaqhkh". Se; polla; cwria oJ Qeo;" ejfanizetai wJ Basileu" (p.c. A vSam 12:12, Yal. 24:10, Ahs 6:5), se; ajlla cwria tou' apodidetai efa" basiliko;" qrono" (Yal 9:5, Ahs. 6:1, Aez. 1:26), ejw ajlla, pavin, cwria omilouh dia; nian sunechn hJnel lontikhn basileian tou (Yal. 10:16, 146:10, Ahs. 24:23).

Ἡ ijlea peri; Basileia" tou' Qeou' den periorizetai se; cwria ofw" auja; pou; ajefera ajlla; ejkteinetai kai; se; ajlle" perioce". Paradeigmato" carin, hJejtolh; pro;" ton Faraw, "apo; use ton laon mou ej euqeron dia; na; ne; latreush", hJdiaqhkh tou' Qeou' ne; ton JsrahJ hJ ofoia epibebaiwnei thn apo; uton kuriarcian tou' Aecwba' epi; tou' laou' tou, to; basilikon prononion pou; crhsimpoiei oJ Qeo;" ofan dianemei thn ghn Canaan pro;" ton laon tou, ofw" kai; hJajcikh; dieuqethsi" tou' politikou' kaqestwto" sthn ghn Canaan, kata; to; ofoion oJ Kurio" ebasileue epi; tou' Ahsou' dia; twh Kritw, ofa auja; kai; ajlla polla; epibebaiwmon ofi sthn suneidhsin tou' Ahsou' oJ Kurio" hto oJ Basileu" tou. Aufo;" einai kai; oJ logo" dia; ton ofoion oJ Samuwh dushresthqh ofan oJ lao;" Ahsou' ejhthsen na; tou' crish/efan ajqrwpon wJ basileu wste na; einai ki jaufoi; ofw" ta; ajlla eqnh. Aufo; to; aiJhma oJ Samuwh ejjewrhse wJ aporriyi" tou' Giacbevapo; tou' na; einai basileu" tou' Ahsou'.

Otan ajgotera sto; proswpon tou' Dauid oJ Ahsou' apekthsen ton basileu th" eklogh" tou' Kuriou, aufo;" ejjewreito wJ kubernw upo; thn aigida tou' GiacbevMe; ajlla logia, hJmonarcia den htan para; hJ sugkekrimenh ejdhtwsi" th"

kuriarcia" tou Giacbevs jauhn thn sunafeian didetai huposcesi" ofi hbasileia tou'David qa; sterewqeipantotina;kaqw;" kai;huposcesi" dia; ton Megan Kecrismenon tou Kuriou, ton Messian.

H upodouysi" tou'Asrah; stou,'Assuriou" kai;ajgotera stou;'Babulwmiou", ejhmiourghsen krisin pneumatikhn ston Asrah; ofson aforouse ti,'uposcesei" tou'Qeou'. Ta;gegonota th' aijnalwsia" kai;hēfēnheia twh metagenesterwn profhtw dinoun nian nean efnoian sthn ijlea peri; Basileia" tou'Qeou'. To;bibliōn tou'Danih;, eif to;opoion par jofi olofo" hBasileia tou'Qeou' apousiazeti pantelw", diapneetai apo;aufhn thn ijlean kai;o;lolo;" ofo" Basileia apantatai eif aufo;peripou 70 forev.

Etsi, bleponen ofi ne;thn aijnalwsian kai; thn drašin twh profhtw h ijlea peri;Basileia" tou'Qeou'netamorfwnetai apo;nian ghmon Daidikhn basileian se;nian uferbatikhn ijlean opou oBasileu;" den einai al lo" apo;ton iflion ton Giacbe;h;ton ajtiproswpou tou, olopoib" probalētai ufo;thn proswnunian "oJUiδ;" tou'Anqrwpou".

Oikliafore" zumsei" sthn suflhyin twh Abudaiwn peri;Basileia" tou'Qeou'sunecizontai neeri tou;'cronou" tou'Asou'. Kata;thn diarkeian aujh" th' periodou grafontai polla; suggrammata. (H pleon profato" ekdosi" toioutwn ipudaikwn suggrammatwn perilbanei 63 efga). H qeologia twh ipudaiwn den einai monolikh; ufaroun diafore" apoyei" kai;gia; ton carakthra th' Basileia" pou;prosmenoun kai; gia;thn fusin tou'Messiou. To;ejdiaferon einai ofi sthn epochn tou'Cristou'ofoi oiJ ipudaiwi den eperimenan efan epigeion, politikon, ajqrwpinon Messian. Uphrcan ki jekeimoi oiJ opoiwi eprosmenon efan uferbatikon Messian, nian uferanqrwpon fusiognwnian, efan Messian apo;ton oujanou. S' jaujou;" tou;" kuklou" kai;h ijlea peri;Basileia" tou'Qeou'eicen ajagkastika; labei nian al lhn norfhn: H Basileia tou'Qeou' den hto isodonamo" ne to;basileion tou'Israh; aj la;ne;thn pneumatikhn diakubernhsin tou' kosmou apo;ton Qeon. Par jof jauja; ofw", h j epi;" aujh;ofisnewwn ipudaiwn hto mia apristo", asafh;', ajndraykai;nefelwdh" ejpida polu; diaforetikh;apo;thn sugkekrimenhn, staqeran, diaugh, fwteinh, kai;bebaiān ejpida thn opoian diekhruxen oJ Asou".

2. H Basileia tou'Qeou' kata;ton Awannhn ton Baptisthn

Kata;tou;' euaggelista;" Markon kai;Loukah, to;kurion qema tou'khrugnato" tou'Awannou tou'Baptistou'hto to;baptisma metanoiā". Proskalouse tou;' akroatev tou na;metanohsoun kai;na;baptisqouh wste na;einai efoinoi na; decqouh thn eu logian tou'Qeou'. D Matqaiβ", ofw", tou'opoioy to;kentrikon qema einai hJ Basileia twh Oujanw, dhlwnei aprokaluptw" ofi to;khrugna tou'Awannou eice thn Basileian twh Oujanw wJ kurion stōton tou:'netanoeite: hggiken gar hbasileia twh oujanw" (Mtq 3:2). (Edw qa;sa" parakaloussa na;sugkrathsete thn leptoneveian aujh, ofi dhl adhyoAwannh" crhsimopoiei'to;rhna hggiken. Thn shmasian aujou'qa;thn ijloune sthn trithn nel ethn na").

D Awannh" ejewrouse ton eauton tou wJ ton aggelon, dhl. ton apestalmenon pro;proswpou tou' Kuriou dia;ton opoion eicen oJil hsei oJprofht" Malacia": "Edou;apostelw ton aggelon mou pro; proswpou sou", ktl.

Ean dia;nian stighn ajatrexei oJnou" na" stou;'makrou;'aijna" kata;tou;'opoioy" ejelisseto to;scedion tou'Qeou'dia;thn swthria tou'kosmou, tote qa;katalabwnen poian qesin katevei oAwannh" mesa s jaufo;to;scedion. D Awannh" ejfanizetai s jekeino to;shmeion th' Istorias" sto;opoion smigoun oiJaijwhe". Ekei' teleiwnei oJpalaio;" aijn th' aJartia" kai;ekei' ajcizei oJne" aijn th' Basileia" tou'Qeou'. Oij Abudaiwi eican duw ofou": ca;oJamcazew kai;ca;oJamcampaydhl. oJparw kosm" kai;oJ nellontiko;" hJofjcoueno" kosm". K jepeidh;oJ palaio;" kosm" badizei pro;" thn lhxin tou, kai; oJne" kosm" einai efoino" na;ajateilh;ne;to; neon, carnosunon aggelna th' swthria" tou'Qeou'; oJAwannh" epei epwnisqei'nian apostolhn cwri;' prohgonunenon eif thn Istorian. Aufo;" einai kai;oJlogo" dia;to;opoion oJAsou" ephnese ton jwannhn sto;Mtq 11:11: "Anhn legw uhih, ouk eghgertai ej gemhtoi" gunaikwn neizwn Awannou tou'baptistou". To;kurion efgon tou'Awannou hto na;efoinash/to;eflato" tou'Eklektou'tou'Qeou', ekeinou pou;qa;eishgagē thn Basileian tou'Qeou' eif ton kosmon.

3. Η Βασίλεια του Θεού εἰς τὴν Διδασκαλίαν του Ἀἴσου'

a. Η Ἀρχὴ; Διακρίσις" του Ἀἴσου'

Ὅταν ὁ Ἀἴσος ἐπέστρεψεν ἀπο;το; βάπτισμα
καί;τι;" σαράντα ἡμέρες" του περάσμου;κι; ἰ
ἐγκάστατος τὴν Καπερναοῦν ὁ ἐυαγγέλιος
Ματθαίου" καὶ" πρῶτος: "Ἀπο;το; ἡμέρας
ὁ Ἀἴσος" κηρύσσειν καί; λέγειν: μετάνοιαι:
ἡγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν" (Μτθ
4:17). Ἡ φράσις "ἀπο;το; ἡμέρας" σημαίνει ὅτι
αὐτο; ἦτο; τὸ; κῦρον περὶ ἐπισημῶν του κηρύσματος
του Ἀἴσου; το; ὁποῖον συνέβη; να; διαλαλῆ;
κατά; τὴν διακρίσιν τὴν διακρίσιν" του. Τοῦτο
διὰ πιστῶν καί; ἀπο; τὴν μετέπειτα διδασκαλίαν
του: τί;" παραβολῆ;" του, τα; γὰρ ἀνατάσσου καί; τὴν ἐπι
γενεὶ ἀναφορῶν εἰς τὴν Βασίλειαν του Θεού.

Ἐκεῖνο; ποῦ; γὰρ; ἡμεῖς; να; παρατηρήσωμεν
προ;" το; παρὸν εἶναι ἡ φράσις" καί; το; ῥῆμα; ποῦ;
περιγράφου; το; περὶ ἐπισημῶν του ἡμῶν" του
Ἀἴσου: "μετάνοιαι: ἡγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία του
Θεού". Αὐτὸ; εἶναι ἀκριβῶς" ἡ ἰδέα φράσις" καί; το;
ἰδέα ῥῆμα (ἡγγικεν) ποῦ; εἶς ἐκ τῶν ἐπισημῶν
ὁ ἡμῶν". Συνεπῶς, ὁ Ἀἴσος" πρῶτος; να;
ἰδέα ἡμῶν; το; ὁποῖον ὁ ἡμῶν" εἶς ὅτι; ἡ
προκρίσιν; τοῦ; "σῦν" του. Ὁ Θεός; τῶν
Πατέρων τῶν του;" παρῆγγελλε; να; μετάνοιαι
καί; να; ἐπισημῶν; δια; τὴν νέαν ἐποχὴν, τὸν νέον
κόσμον, διότι ὁ καιρὸς;" δια; τὴν ἀποκαλύψιν τὴν
διακρίσιν" του κόσμου ὑπο; του Θεού; εἶς ἐκ
πρῶτος.

b. Η δια; Παραβολῶν Διδασκαλίαν του Ἀἴσου'

Ἄν καί; ἡ παραβολῶν; ἡμεῖς; να; διδασκαλίαν
εἶς ἐκ τῶν ἐπισημῶν; ἐλάττω;" καί; τὴν Παλαιάν
Διακρίσιν, καί; οἱ ἰσραηλῖται ῥαββῖνοι τὴν
ἐκ τῶν ἐπισημῶν; ἀποκρίσιν, ὁ Ἀἴσος" φαίνεται
να; εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ὁ ἡμῶν" τὴν παραβολῶν".
Τοῦτο; ἐκ τῶν; να; κατακρίσιν; το; ἡμῶν; τοῦ
πρῶτος ἐκ τῶν ὁποῖον.

Τα; συνόψιμα; ἐυαγγέλια; καὶ" παρῶν
περὶ; τί;" σαράντα παραβολῶν;. Το; κατά; ἡμῶν
ἐυαγγέλιον; ἡμεῖς; να; περὶ; κατὰ; παραβολῶν,
ὁ ἡμῶν" ἐκ τῶν ἐπισημῶν; ὁ ἡμῶν" ἐκ τῶν
περὶ; τὴν κληρονομίαν εἰς το; 15ον κεφάλαιον.

Ἀποτέλει; ἀποκρίσιν; ὅτι; οἱ
ὁποῖον; του Κυρίου; κατά; το; πρῶτον
ἀναφορῶν εἰς τὴν Βασίλειαν του Θεού.

Παραδείγματα" καὶ; 13ον κεφ. του; κατά;
Ματθαίου ἐυαγγέλιου ὁ Ἀἴσος" ἐκ τῶν ἐπισημῶν;
παραβολῶν;, οἱ ἡμῶν" ἐκ τῶν ἐπισημῶν; ὁποῖον
διὰ τὸ; να; τὴν διδασκαλίαν" του περὶ;
Βασίλειαν" του Θεού; ἐκ τῶν ἐπισημῶν; ἡ παραβολῶν;
του Σπυρίτου;, εἶναι ἡ βασίλειαν; παραβολῶν; ἡμῶν; τα;
τῶν ἐπισημῶν; ὁποῖον; ποῦ; ὁποῖον; οἱ ἡμῶν;
ὅταν ἀκούω; το; ἐυαγγέλιον: (α) ὁποῖον; δεῖναι
ἀναφορῶν. Ἐπὶ, ὁποῖον; του ἀναφορῶν;
ἐπισημῶν. Εἶναι ὁποῖον; ὁποῖον; του Θεού; να;
ἐπισημῶν; ἀπο; τὸν ὁποῖον. (β) Ὁ δεῖναι
εἶναι ἐπισημῶν". Σημῶν; ἐκ τῶν ἀπο;
κατὰ; τὴν κληρονομίαν, ὁποῖον; ὁποῖον;, να; διακρίσιν; τὴν
ἀποκρίσιν; ὁποῖον; καί; ὁποῖον;. Ὅποῖον;
να; τὸν ὁποῖον; ποῦ; ἐπισημῶν; εἰς τα; περὶ; τὴν
(γ) ὁποῖον; εἶναι ὁποῖον;. Τα; ἐκ τῶν καί;
ἡμῶν; ὁποῖον; εἶναι ὁποῖον; ποῦ; ἀπο; τὸ;
ἀπο; τὸ; ὁποῖον; ποῦ; ὁποῖον; να; του ὁποῖον;
Θεού, τὴν ἀποκρίσιν; τὴν ὁποῖον; του ὁποῖον;. Ὅποῖον;
ἐκ τῶν, εἶναι ὁποῖον; τὴν κατὰ; του Θεού.
Ὁποῖον; ὁποῖον; κατὰ; τὸ; ὁποῖον; καί; τὴν
ἡμῶν; τὴν ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; τὴν ὁποῖον;
του ὁποῖον; του Θεού; δεῖναι τὸν ὁποῖον; ὁποῖον;
ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; ποῦ; ἀπο; τὸ; ὁποῖον;
κατὰ; τὸ; ὁποῖον; ὁποῖον; - ὁποῖον; καί; να; συνῶν; - ὁποῖον;
προκρίσιν; να; κατὰ; τὸν ὁποῖον; να; κατὰ; τὸ; ποῦ;
του ὁποῖον; ὁποῖον;. Σημῶν; τὸν ὁποῖον;
ἐκ τῶν ὁποῖον; ὁποῖον; του Θεού.

Ἡ διδασκαλίαν; του Ἀἴσου; δια; παραβολῶν
εἶς ὁποῖον; τοῖον; ἐκ τῶν ὁποῖον; να; ὁποῖον;
σημῶν; οἱ ὁποῖον; του ὁποῖον; "διὰ τὴν
παραβολῶν" ὁποῖον; ὁποῖον; ὁποῖον; ὁποῖον;
διὰ τὸ; τὴν ὁποῖον; να; ὁποῖον; ὁποῖον;
του Ἀἴσου; ποῦ; κατὰ; τὸ; να; ὁποῖον; κατὰ; τὴν
ἀπο; του; ἐκ τῶν ὁποῖον;, ὁποῖον; ποῦ; εἶς
ἀπο; τὸ; ὁποῖον; ποῦ; ἀπο; τὸ; ὁποῖον;
τὴν ὁποῖον; τὴν ὁποῖον; τὴν ὁποῖον;
ἀπο; τὸ; ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; οἱ ὁποῖον;
ποῦ; ἐκ τῶν ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; τὴν
ἀπο; τὸ; ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; τὴν ὁποῖον;
κατὰ; τὸ; ὁποῖον; τὴν ὁποῖον; τὴν ὁποῖον;
κατὰ; τὸ; ὁποῖον; τὴν ὁποῖον; τὴν ὁποῖον;
13:11-13): Ὅτι ὁποῖον; ὁποῖον; τα; ὁποῖον;
τὴν ὁποῖον; τῶν οὐρανῶν, ἐκ τῶν; de; οἱ
ποῦ; ὁποῖον;. Ὅποῖον; γὰρ; ἐκ τῶν, ὁποῖον;
ποῦ; ὁποῖον; ὁποῖον; de; οἱ; ἐκ τῶν, καί; οἱ; ἐκ τῶν;
ποῦ; ὁποῖον; ἀπο; τὸ; ὁποῖον; δια; τὸ; ἐκ τῶν
ποῦ; ὁποῖον; ὁποῖον; ὁποῖον; ὁποῖον;

ακούοντε" ουκ ακουουσιν ουτε; suniousin.

kaqw," kai;apo;to;scot̄ion tou' Matqaiou sto;21:45: Kai;akousante" oi;aj;cierei" kai;oi; Farisaibi ta,' parabola,' aujou' eḡnwsan ofi peri; aujw̄n legei.

Edw'den shmainei ofi oi;aj;cierei" kai;oi; Farisaibi kataλaban to;periecom̄enon tw̄n logwn tou' Ahsou', aj;la;ofi kataλaban to;kurion nh̄uma, dhl. ofi ofi ti ki jah ejnoouse o;Ahsou" me;ti;" epi; nerou" leptomereie", eice eipei' kati aj;nh̄tikon di jaujou'.

Blepomen, loipou, ofi oi;parabole;' tou' Kuriou eçoun ahs̄on sc̄es̄in ne;to;nh̄um̄atou peri;th' Basileia" tou' Qeou'.

g. Oi;Dunanei" tou' Ahsou'

Isw' se;pollou,' apo;ejm" na;epikratei'hj gnw̄h ofi oi;Dunanei" h̄ta;qaunata pou;ekamen o;Ahsou" na;ta;ekane tucaiw", dhl. na;ta;ekamen ofan ki jepeidh;eparousiasq̄hkan ejwp̄ion tou aq̄rwp̄oi pou;eican diafore" ajagke", tou' ofoiou" ej;up̄qh. Bebaiw", up̄arcoun ejdeixei" ofi o;Ahsou" ej;up̄qh pollou,' katadunasteuomenou" kai;tou;" epeixe to;e;eo'̄ tou.

Alla;qa;hto meḡalon laqo" ek nerou" na" ejan na" diefeuge to;baq̄teron aif̄ion tw̄n qaumatwn tou' Ahsou'. Oi;Dunanei" h̄ta;qaunata tou' Ahsou' den egenontai tucaiw". Ta;qaunata h̄san oJ deutero" apo;tou;" duo tropou" ne;tou;" ofoiou" o;Ahsou" ekhrutte th̄n basileian tou' Qeou'. D̄ prw̄to", ofw' eiβlanan, h̄to to;khruḡnatou, h̄j didaskalia tou dia;parabolw̄n kai;al;lw̄n neswn. Ta;qaunata ep̄esfragizan th̄n aj;h̄q̄eian kai;th̄n dumanin tw̄n logwn tou' Ahsou'.

Basileia tou' Qeou' shmainei ofi oi;aj;qrwp̄oi creiazetai na;ej;euqerwqouh apo;th̄n basileian, th̄n dumanin, th̄n kuriarcian tou' diabo'ou kai;na; up̄acqouh sth̄n Basileian tou' Qeou'. Oijaj;qenei", oi;tufl̄oiyoill̄eproioi;cw̄l̄oiveican katanth̄sei sth̄n ql̄iberan auj̄h̄n katastasin epeidh;ejzousan sth̄n basileian tou' diabo'ou. D̄ mega" ejqro;" tou' Qeou'kai;th' aj;h̄q̄eia" eice up̄odoulw̄sei ton kos̄mon, ton kratouse makrua;apo;ton Qeon katw̄ apo;th̄n ij̄likh̄n tou turannian.

Einai, loipou, safe', ofi h̄le;eusi" th'

Basileia" tou' Qeou' shmainei th̄n telikh̄n th' nikhn epi;tw̄n skoteinw̄n dunaw̄n kai;th̄n of̄istikh̄n katastrof̄h̄n th' basileia" tou' Satana! Ta;qaunata tou' Ahsou', loipou, prepei na; ekleifqouh w̄j epiqesei" ejantion tou' diabo'ou, w̄j epidrom̄e;" eij' to;basileion tou' Satana'dia;na; ej;euqerwsh/aujou;" pou;kratouantai aij;mal̄w̄toiv tou.

Etsi, meta;th̄n ep̄istroph̄n tw̄n ebdonh̄konta duo maq̄tw̄n, oi;Joioi einai ekal̄loi apo; th̄n carav̄tu", ofi akonh̄ kai;ta;dainōmia up̄otassontai s'aujou' (Louk 10:17), o;Ahsou' kanei th̄n akououqon dh̄wsin:

ejewroun to;satanah w̄j aj̄straph̄n ek tou' oujanou' pesonta (Louk 10:18)

Tivshmainoun auja;ta;logia ah̄ ofi ofi oi; epiqesei" tou' Ahsou'kai;tw̄n maq̄tw̄n tou dia; tou' Agiou Pneumato" ejantion tou' kratou" tou' diabo'ou tou'eican kataferei efa tetoio pl̄h̄ma, w̄ste h̄basileia tou ejloneito apo;ta;qeme'iath", kai;o;ll̄io" den eice pleon topon eij' ton oujanou!

Kai;s'efa al;lo shmeibn, ofou oi;Farisaibi ap̄odidoun ti;' dunanei" tou' Ahsou'ston Beelzebou', o;Ahsou' ap̄orripta" th̄n blasf̄h̄mian, diakhruttei:

eijde;ej; Pneumati Qeou'ejw;ekba'lw̄ ta; dainōmia, afa eçqasen ef'au'na" h̄basileia tou' Qeou' (Mtq 12:28).

Ki;ej;lw̄ blepomen ofi ta;qaunata tou' Ahsou' eçoun ahs̄on sc̄es̄in pro;" to;nh̄um̄atou kai; th̄n didaskalian tou peri;Basileia" tou' Qeou'. Di'aujw̄n o;Ahsou" diakhruttei th̄n Basileian tou' Qeou'ejpraktw' ofw' kai;to;khruḡnatou diekhrutte th̄n Basileian tou' Qeou'ej;logw/otan meletw̄n, loipou, ta;Euaggelia, kai;dh;ta; sunoptika; al' eçomen up̄ab̄o'yn na" ofi ta;qaunata tou' Ahsou'den h̄san kati to;ep̄iprosqeton sth̄n didaskalian tou, aj;la;efa" apo;tou;" duo tropou" ne;tou;" ofoiou" ejnw̄stopoiouse to;qema th' apostolh" tou, th̄n Basileian tou' Qeou'.

Ο κ. Χρ. Καπαγκούνης είναι Καθηγητής της Κληνής Διακλήσης, Lund University, Σουηδία.

Περιμένοντας τον Θεό...

του κ. Β. Κωνσταντινίδη

«Και θα κατέβεις πριν από μένα στα Γάλαγαλ' και να, εγώ θα κατέβω σε σένα, για να προσφέρω ολοκαυτώματα, να θυσιάσω ειρηνικές θυσίες **περίμενε επτά ημέρες**, μέχρις ότου έρθω σε σένα, και σου αναγγείλω τι έχεις να κάνεις... Και (ο Σαούλ) περίμενε επτά ημέρες, σύμφωνα με τον διορισμένο καιρό από τον Σαμουήλ' αλλά, ο Σαμουήλ δεν ερχόταν στα Γάλαγαλ' και ο λαός διασκορπιζόταν από κοντά του. Και ο Σαούλ είπε: Φέρτε εδώ σε μένα το ολοκαύτωμα, και τις ειρηνικές προσφορές. Και πρόσφερε το ολοκαύτωμα.... Και ο Σαμουήλ είπε στον Σαούλ: Εσύ έπραξες με αφροσύνη' δεν φύλαξες το πρόσταγμα του Κυρίου του Θεού σου, που σε πρόσταξε' επειδή, τώρα, ο Κύριος θα στερέωνε τη βασιλεία σου επάνω στον Ισραήλ για πάντα' αλλά, τώρα, η βασιλεία σου δεν θα στηριχθεί.»

Α' Σαμουήλ 10:8, 13:8-9, 13-14.

Ζούμε σήμερα στον 21^ο αιώνα και κάτι που θα περιέγραφε απόλυτα τις μέρες μας, είναι, θα λέγαμε, οι έντονοι ρυθμοί, ή αλλιώς η **ταχύτητα**. Τα πάντα γίνονται γρήγορα, σε μια στιγμή. Ζούμε στην εποχή του στιγμιαίου καφέ, του φαστ-φουντ (αν και ο ελληνικός όρος «εστιατόρια ταχείας εξυπηρέτησης» ακούγεται πολύ εκλεπτυσμένος!) και του delivery. Πας σπίτι κουρασμένος από τη δουλειά και δεν έχεις τη διάθεση ή το χρόνο να μαγειρέψεις; Ένα τηλεφώνημα μερικών δευτερολέπτων είναι αρκετό για να έχεις στο σπίτι σου ένα απολαυστικό γεύμα μέσα σε μόνο 30 λεπτά! Κι αν αργήσει η παραγγελία, έστω πέντε λεπτά, μάς κακοφαίνεται. Θυμάμαι παλιά η μητέρα μου έβραζε με τις ώρες ένα ολόκληρο κοτόπουλο για να πάρει το ζουμί και να φτιάξει σούπα. Σήμερα, μπορείς να προμηθευτείς από την υπεραγορά σούπα αυγολέμονο μέσα σε φακελάκι που είναι έτοιμη σε μόνο 10 λεπτά! Ζούμε ακόμα στην εποχή των μικροκυμάτων. Ενώ παλιά χρειάζονταν μισή μέρα ή και περισσότερο να ξεπαγώσεις ένα κοτόπουλο, στο φούρνο μικροκυμάτων είναι πλέον ζήτημα μερικών μόνο λεπτών.

Ζούμε αναμφίβολα σε τρομερά έντονους ρυθμούς και η ζωή στην πόλη προσθέτει επιπλέον πίεση και μάς κάνει τρομερά ανυπόμονους. Πόσες φορές δεν έχουμε χάσει την υπομονή μας στο δρόμο ενώ οδηγούμε όταν μπροστά μας βρίσκεται μια νταλικά που κινείται σε ρυθμούς χελώνας; Ακόμα, οι μεγάλες ουρές στις τράπεζες οδηγούν όλο και περισσότερους ανυπόμονους πελάτες στις αυτόματες ταμιακές μηχανές (ΑΤΜ) για μια άμεση και γρήγορη εξυπηρέτηση. Κι όταν πας στο βιβλιοπωλείο, είναι πολλοί οι τίτλοι των βιβλίων που πλασάρονται στα εξώφυλλα, λ.χ. «Μάθε Αραβικά σε 3 μήνες», ή «Νόστιμα γεύματα σε λιγότερο από 30 λεπτά», ή «Μάθε κολύμπι μέσα σ' ένα Σαββατοκυριακό». Ακόμα, φροντιστήρια προσφέρουν ταχύρρυθμα μαθήματα με αποκορύφωμα ένα 3-ωρο course με τίτλο «Στιγμιαίο πιάνο για απελλιπτικά πολυάσχολους ανθρώπους» για σας που πάντα θέλατε να μάθετε πιάνο αλλά το βαρυφορτωμένο

πρόγραμμά σας δεν σας το επέτρεψε ποτέ...

Κι ενώ τα σπίτια μας έχουν γεμίσει με ηλεκτρικές συσκευές που κάνουν σχεδόν τα πάντα με το πάτημα ενός κουμπιού, κάποια πράγματα σ' αυτή τη ζωή φαίνεται ότι παίρνουν το χρόνο τους. Ενώ ο άνθρωπος κατάφερε να φτιάξει έναν ουρανοξύστη μέσα σ' ένα μόνο μήνα, ο Θεός παίρνει 100 χρόνια για να φτιάξει μια βελανιδιά!

Ο Θεός, μάς λέει ο απ. Παύλος, είναι «ο Θεός της υπομονής και της παρηγορίας» (**Ρωμ.15:4**). Και πραγματικά, βλέποντας τη ζωή του Ιησού Χριστού εδώ στη γη, που ήταν η εικόνα του αόρατου Θεού, θα δούμε ότι ποτέ δεν βιαζόταν, αλλά κατάφερε να είναι πάντα στην ώρα Του.

Βλέπουμε πολλά παραδείγματα ανθρώπων στην Αγία Γραφή που έζησαν με υπομονή:

* Ο Ιακώβ δούλεψε 14 ολόκληρα χρόνια για να πάρει γυναίκα του τη Ραχήλ, και περίμενε άλλα 20 για ν' αποκτήσει παιδί μαζί της.

* Ο Δαβίδ χρίστηκε βασιλιάς στα 16 του αλλά χρειάστηκε να περιμένει 14 ολόκληρα χρόνια για να στεφθεί βασιλιάς του Ισραήλ.

* Ο απ. Παύλος παίρνει αποστολή από τον αναστημένο Ιησού να πάει να κηρύξει στα έθνη αλλά πριν καν ξεκινήσει τη διακονία του, ο Θεός τον στέλνει για 3 χρόνια στην έρημο της Αραβίας.

* Ο Νώε έκτιζε υπομονετικά την κιβωτό για 120 ολόκληρα χρόνια ενώ όλοι τον κοροΐδευαν.

* Τέλος, ο Κύριος μας, που ενώ γνώριζε την αποστολή Του από μικρό παιδί, χρειάστηκε να περιμένει 30 ολόκληρα χρόνια μέχρι ν' αρχίσει τη δημόσια διακονία Του.

Στην περικοπή μας σήμερα, όμως, βλέπουμε έναν άνθρωπο χωρίς υπομονή. Έναν άνθρωπο που δεν μπορούσε να περιμένει ούτε για 7 μόλις μέρες' το βασιλιά Σαούλ. Πολύ ενοστά ο Σαίξπηρ έγραψε το εξής: «Πόσο φτωχό είναι εκείνοι που δεν έχουν υπομονή!» Ποιό ήταν το αποτέλεσμα της έλλειψης υπομονής από μέρους του Σαούλ; Να χάσει τη βασιλεία και να την πάρει κάποιος άλλος: ο Δαβίδ.

Μπορεί να σκεφτόμαστε περιφρονητικά για τον Σαούλ, αλλά πόσες φορές άραγε κι εμείς δεν αποτύχαμε να περιμένουμε την απάντηση του Θεού και κάναμε το δικό μας, με αποτέλεσμα να χάσουμε, σίγουμα όχι μια βασιλεία, αλλά την ευλογία του Θεού στη ζωή μας; Πόσο εύκολο αλήθεια είναι να περιμένει κανείς την απάντηση του Θεού ενώ όλα γύρω του είναι μαύρα, χωρίς καμιά ελπίδα; Μια γαλλική παροιμία λέει ότι «η υπομονή είναι τέχνη του να ελπίζεις». Βλέπετε, ο Θεός δεν ενδιαφέρεται μόνο για το αν περιμένουμε, αλλά και για το πώς περιμένουμε. Περιμένουμε με γκρίνια και παράπονο, ή μήπως περιμένουμε με πίστη, ελπίδα και ευχαριστία ότι ο Θεός θα ενεργήσει στην δική Του ώρα;

Ας μάθουμε ένα μάθημα από έναν άνθρωπο που η ιστορία παραδέχεται ως αυθεντία στην υπομονή, του οποίου το όνομα έγινε συνώνυμο της υπομονής. Δεν είναι βέβαια άλλος από τον Ιώβ, εξ' ου και η έκφραση «Ιωβιαία υπομονή». Ο Ιώβ, μετά την επίθεση που δέχθηκε από τον διάβολο, μετά που έχασε όλα του τα παιδιά, την περιουσία του και την υγεία του, ζητά από τον Θεό να του δώσει εξηγήσεις. Προς έκπληξή του, όμως, ο Θεός παραμένει σιωπηλός και μάλιστα «μοιάζει» να έχει εξαφανιστεί!

Στο **κεφ. 23 και εδ. 3** ο Ιώβ στην απελπισία του λέει: «*Είθε να ήξερα πού να Τον βρώ!*» Ενώ παρακάτω μας περιγράφει μια σκηνή που θυμίζει το κρυφτούλι που παίζουν τα μικρά παιδιά. Στα **εδ. 8 και 9** διαβάζουμε: «*Να, πηγαίνω μπροστά, αλλά δεν είναι ' και πίσω, αλλά δεν Τον βλέπω. Στα αριστερά ' όταν εργάζεται αλλά δεν μπορώ να Τον δω ' κρύβεται στα δεξιά και δεν Τον βλέπω.*» Μήπως, όμως, όλα αυτά ήταν μόνο στη φαντασία του Ιώβ; Πώς μπορεί ο Θεός να παίζει κρυφτούλι; Κι όμως, ο Θεός κατά καιρούς το κάνει με τα παιδιά Του! Ο Ησαΐας διακηρύττει στο **45:15** «*Πραγματικά, Εσύ είσαι Θεός που κρύβεσαι, Θεέ του Ισραήλ, ο Σωτήρας*». Ο ψαλμωδός είχε την ίδια ακριβώς εμπειρία: «*Κύριε, έκρυψες το πρόσωπό Σου και ταραχτήκα*» (**Ψαλ.30:7**). Ο Ιερεμίας επίσης προσεύχεται στο Θεό και λέει: «*Σκέπασες τον εαυτό Σου με σύννεφο, για να μη διαβαίνει η προσευχή μας*» (**Θρήνοι 3:44**).

Μα πώς γίνεται, θα πει κάποιος, ο Θεός που μας υποσχέθηκε «*Δεν θα σ' αφήσω, ούτε θα σ' εγκαταλείψω*» να κρύβεται από μας; Ο Θεός, όμως, μέσω του προφήτη Ησαΐα, μας αποκαλύπτει γιατί το κάνει: «*Σε εγκατέλειπα για λίγο καιρό, όμως με μεγάλο έλεος θα σε περισυλλέξω. Μέσα σε μικρό θυμό έκρυψα από σένα το πρόσωπό Μου, για μια στιγμή ' όμως, με αιώνιο έλεος θα σε ελεήσω, λέει ο Κύριος ο Λυτρωτής σου*» (**Ησ. 54:7-8**).

Αλήθεια, είχες ποτέ παρόμοια εμπειρία μ' αυτήν του Ησαΐα, του Ιερεμίας και του Ιώβ; Υπήρξαν μέρες που ένιωσες ότι ο ουρανός ήταν κλειστός για σένα; Που δεν ένιωθες καθόλου την παρουσία του Θεού; Που ο Θεός ήταν σιωπηλός στην κραυγή σου; Και όμως, ο Θεός ποτέ δεν αφαιρεί την παρουσία Του. Αφαιρεί απλά την συναίσθηση της παρουσίας Του.

Είμαστε, όμως, άνθρωποι, και είναι φυσικό να ρωτήσουμε: «Γιατί το κάνει;» Την απάντηση μας τη δίνει ο Ιώβ στο **κεφ.23 και εδ.10**: «*Γνωρίζει, όμως, τον δρόμο μου ' με δοκίμασε ' θα βγω σαν χρυσάφι*». Κανένα γνήσιο παιδί του Θεού δεν εξαιρείται από αυτή τη διαδικασία. Αργά ή γρήγορα, όλοι μας θα δοκιμαστούμε. Όταν πρωτοπιστέψαμε και ήμασταν νήπια εν Χριστώ, ο Θεός απαντούσε αμέσως στις προσευχές μας και αυτό μας έδινε μεγάλη χαρά και νομίζαμε ότι αυτό θα ήταν ο κανόνας. Μεγαλώνοντας, όμως, πνευματικά, ο Θεός δοκιμάζει τα παιδιά Του, αφήνοντάς τα να περιμένουν για κάποιο καιρό. Όχι βέβαια για να μας ταλαιπωρήσει αλλά επειδή γνωρίζει ότι «*η δοκιμασία της πίστης μας εργάζεται υπομονή ' η δε υπομονή θα έχει τέλειο έργο, για να είμαστε τέλειοι (δηλ. ώριμοι) και ολόκληροι, χωρίς να είμαστε σε τίποτε ελλειπείς*» (**Ιακ.1:3-4**). Είναι μέσα από την υπομονή που ωριμάζουμε πνευματικά, που μαθαίνουμε να εμπιστευόμαστε τον Θεό και τις υποσχέσεις Του. Ο Rousseau είχε πει το εξής: «*Η υπομονή είναι πικρή, αλλά ο καρπός της είναι γλυκός.*»

Ενώσω είμαστε στο σκοτάδι, και περιμένουμε να έρθει το φως του Θεού, θα δοκιμαστεί η πίστη μας, και η εμπιστοσύνη μας στον Θεό και στο Λόγο Του. Ο Ιώβ είναι για μας ένα καλό παράδειγμα πιστότητας. Ενώ δεν έπαιρνε απάντηση από τον Θεό, ενώ ο Θεός κρυβόταν απ' αυτόν, ο Ιώβ με παρηρησία διακήρυττε: «*Το πόδι μου ενέμεινε στα βήματα Του. Φύλαξα τον δρόμο Του ' και δεν ξέκλινα. Την εντολή των χειλέων Του ' και δεν οπισθοδρόμησα ' διατήρησα τα λόγια του στόματός Του, περισσότερο παρά την αναγκαία τροφή μου*» (**Ιώβ**

23:11-12). Ο Ιώβ παρέμεινε πιστός ενώ περίμενε την έκβαση του Θεού, που τελικά ήρθε.

Αυτό που θέλει ο Θεός, ενώ βρισκόμαστε πολλές φορές στο σκοτάδι, είναι να περιμένουμε Εκείνον ν' ανάψει το δικό Του φως, να φέρει Εκείνος την δική Του έκβαση και όχι εμείς τη δική μας. Ο Θεός μάς προειδοποιεί αυστηρά μέσω του προφήτη Ησαΐα: «*Ποιός είναι αναμεταξύ σας που φοβάται τον Κύριο, που υπακούει στη φωνή του δούλου Του; Αυτός, και αν περπατάει σε σκοτάδι, και δεν έχει φως, ας έχει θάρρος στο όνομα του Κυρίου, και ας επιστηρίζεται στον Θεό του. Να, όλοι εσείς, που ανάβετε φωτιά, και είστε περικυκλωμένοι με σπινθήρες, περπατάτε μέσα στο φως της φωτιάς σας, και διαμέσου των σπινθήρων που ανάψατε. Αυτό έγινε σε σας από το χέρι Μου, θα κείτεστε μέσα σε λύπη*» (**Ησ.50:10-11**). Ο Θεός λέει, «*Αν είσαι μέσα στο σκοτάδι, περίμενε το δικό Μου φως. Μην ανάψεις το δικό σου!*»

Μήπως, αγαπητέ αναγνώστη, περιμένεις διακαώς κάποια απάντηση από τον Θεό για κάποιο αίτημά σου αλλά δεν βλέπεις φως; Περιμένει την δική Του την έκβαση, στην δική Του την ώρα. Μην προσπαθήσεις να ανάψεις το δικό σου φως, όπως έκανε ο Σαούλ στην περικοπή μας. Αυτό είχε κάνει και ο Αβραάμ, με ολέθριες συνέπειες. Είχε πάρει την υπόσχεση από

Ο Θεός δεν χρειάζεται τη βοήθεια μας για να εκπληρώσει τις υποσχέσεις Του. Εμείς είμαστε που χρειαζόμαστε να περιμένουμε με πίστη για να λάβουμε την υπόσχεσή Του

τον Θεό ότι η γυναίκα του η Σάρα θα γεννήσει γιό. Περιμένε, περιμένε, περνούσαν τα χρόνια και ακόμα περιμένε. Όσπου μια μέρα, με την παρότρυνση της γυναίκας του, αποφάσισε ν'ανάψει το δικό του φως, «βοηθώντας» έτσι τον Θεό να εκπληρώσει την υπόσχεσή Του. Κοιμήθηκε, λοιπόν, με την δούλη τους την Άγαρ, η οποία συνέλαβε και γέννησε τον Ισμαήλ. Ναι μεν ο Αβραάμ απέκτησε γιό, ο Ισμαήλ, όμως, δεν ήταν ο γιος της υπόσχεσης.

Ο Θεός δεν χρειάζεται τη βοήθεια μας για να εκπληρώσει τις υποσχέσεις Του. Εμείς είμαστε που χρειαζόμαστε να περιμένουμε με πίστη για να λάβουμε την υπόσχεσή Του. Ο συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής μας καλεί να μιμηθούμε όλους εκείνους που «με πίστη και μακροθυμία κληρονομούμε τις υποσχέσεις του Θεού; Με πίστη και μακροθυμία, δηλ. υπομονή. Ναι, ο Θεός υπόσχεται και είναι πιστός να εκτελέσει. Εγώ, όμως, κάνω τις υποσχέσεις Του δικές μου με υπομονή, μέχρι να λάβω την υπόσχεση. Και όταν περιμένω, δεν περιμένω παθητικά. Ο Δαβίδ λέει «Περιμένα με υπομονή τον Κύριο και έσκυψε προς εμένα και άκουσε την κραυγή μου» (Ψαλ.40:1). Στα Εβραϊκά λέει «Περιμένα ενώ περιμένα», που υποδηλώνει μια έντονη προσδοκία ότι ο Θεός θα ενεργήσει. Στον **Ησαΐα 40:31** λέει ότι «αυτοί που προσμένουν τον Κύριο θα ανανεώσουν τη δύναμή τους.» Η έννοια, εδώ, του ρήματος «προσμένω» στα Εβραϊκά είναι ότι περιμένω με έντονη προσδοκία αυτόν με τον οποίο είμαι δεμένος με διαθήκη. Και ενώ περιμένω τον Θεό να ενεργήσει και ν'απαντήσει, εγώ αναπαύομαι επειδή Τον γνωρίζω και ξέρω ότι είναι πιστός στις υποσχέσεις Του. Ο Δαβίδ μάς λέει το μυστικό: «Αναπαύου επί τον Κύριον και πρόσμενε Αυτόν. Έλπιδε σ'Αυτόν κι Αυτός θα ενεργήσει» (Ψαλ.37:7).

Δεν γνωρίζω, αγαπητέ αναγνώστη, τι είναι αυτό για

το οποίο εσύ ίσως σήμερα περιμένεις. Μια απάντηση για έναν/μία σύντροφο, για μια καλύτερη δουλειά, για οικονομική άνεση, θεραπεία για κάποια ασθένεια, την σωτηρία της οικογένειας σου ή την αποκατάσταση των παιδιών σου. Το σίγουρο είναι ότι ο Θεός είναι ο «ακούων προσευχήν.» Και θα απαντήσει στον δικό Του χρόνο και με τον δικό Του τρόπο. Αυτό που θέλει από μας είναι εμπιστοσύνη και υπομονή. Ο Ησαΐας λέει ότι είναι «μακάριοι όλοι αυτοί που Τον προσμένουν» (**30:18**). Αν περιμένεις τον Κύριο ν'απαντήσει στην δική Του ώρα, ο Λόγος του Θεού σε ονομάζει «μακάριο.» Ακόμα, ο Ιερεμίας μάς λέει ότι «Αγαθός είναι ο Κύριος σ'αυτούς που Τον προσμένουν» (**Θρηνοι 3:25**).

Είναι πραγματικά μεγάλη πρόκληση για μας που ζούμε στον 21^ο αιώνα, στον αιώνα της ταχύτητας, να μάθουμε να περιμένουμε με υπομονή. Η υπομονή, όμως, είναι εφικτή επειδή δεν είναι προϊόν της σάρκας μας αλλά του Αγίου Πνεύματος μέσα μας. Η υπομονή είναι ένα από εννέα συστατικά του καρπού του Αγίου Πνεύματος, και ο καρπός αυτός δεν είναι παρά μια σύντομη περιληψη του χαρακτήρα του Ιησού Χριστού. Ας αφήσουμε, λοιπόν, τον Θεό να μορφώσει μέσα μας τον χαρακτήρα του Γιού Του, δι'Αγίου Πνεύματος.

Αν νιώθεις ότι δεν έχεις αρκετή υπομονή και ότι έχεις κουραστεί να περιμένεις άλλο, πες το στον Θεό και ζήτη την δύναμή Του. Πάρε θάρρος από τα λόγια του Δαβίδ, που είχε μάθει στη ζωή του να περιμένει, «Αλλοίμονο, αν δεν πίστευα να δω τα αγαθά του Κυρίου μέσα σε γη ζωντανών ανθρώπων. Πρόσμενε τον Κύριο· ανδρίζου, και ας ενδυναμωθεί η καρδιά σου· και πρόσμενε τον Κύριο» (Ψαλ.27:13-14).

Ο κ. Βασίλης Κωνσταντινίδης είναι Πρεσβύτερος της Ε.Ε.Ε. Λευκωσίας στην Κύπρο. Εργάζεται σε εταιρία Δημοσίων Σχέσεων.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ειδοποιούνται οι αγαπητοί συνδρομητές του “ΑΣΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ” να εξοφλήσουν τη συνδρομή τους.

**Με κατάθεση στον αριθμό Λογαριασμού Τραπέζης ALPHA
149-00-2786-004611 (Ιωάννης Ερμανουήλ)**

IBAN: GR53 0140 1490 0278 6004 611 - SWIFT Τραπέζης (BIC): CRBAGRAAXXX

ή με ταχυδρομική επιταγή ή στους κατά τόπους αντιπροσώπους.

*Προσοχή!!! Μην αμελήσετε να δώσετε στην τράπεζα το ονοματεπώνυμό σας
ώστε να ενημερωθεί το αρχείο μας.*

Οι συνδρομές για το έτος 2006 έχουν ως εξής:

Ελλάδα και Κύπρος: 10 €

**Οι συνδρομές του εξωτερικού: Χώρες Ευρωπαϊκής Ενώσεως: 26 €,
ΗΠΑ: 30 δολάρια ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία: 40 δολάρια Καναδά ή Αυστραλίας
ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΜΑΣ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΙΛΟΥΝ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΟ ΤΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥΣ**

Η Ιεραποστολική Δραστηριότητα στην Τουρκία σήμερα

του αιδ. Θ. Κοσμάδη

Μια ενθαρρυντική εξέλιξη για τους απαιταχού χριστιανούς, είναι η άνθιση του Ευαγγελισμού στην Τουρκία για αρκετά χρόνια. Μαζί με αυτή την πρόοδο, υπάρχει και μια συστηματική δυσφήμιση της Αμερικάνικης πολιτικής που ξεκινάει από το τέλος του 19^{ου}. Αυτές οι προσπάθειες συντονίζονται από Τούρκους αξιωματούχους και μια μεγάλη μερίδα των Τουρκικών μέσων ενημέρωσης. Η παγκόσμια μνημόνευση της 89^{ης} επετείου της σφαγής των Αρμενίων που είχε οργανωθεί από το κράτος έχει έρθει στο προσκήνιο σαν «η ξεχασμένη γενοκτονία». Αυτή η έκθεση οδήγησε την Τουρκική κυβέρνηση σε ένα σχέδιο εναντίον των ξένων. Η προσπάθεια των Τούρκων αξιωματούχων είναι να παρερμηνεύσουν τις βασικές αιτίες της βίαιας συμπεριφοράς του Αρμενικού λαού μέσα στο Οθωμανικό κράτος. Τελευταία μια ομάδα από πανεπιστημιακούς καθηγητές τόλμησαν να ξεκινήσουν μια συζήτηση στο Πανεπιστήμιο Μπογκαζίτσι στην Κωνσταντινούπολη για να διερευνήσουν το θέμα της σφαγής των Αρμενίων. Η κυβέρνηση της Άγκυρας αμέσως αντέδρασε με ανησυχία, ονομάζοντας την κίνηση των καθηγητών «πράξη προδοσίας». Φυσικά η προσπάθεια έσβησε πριν ακόμα αρχίσει. Παρόλα αυτά μετά από χρονικό διάστημα 4 μηνών, το Πανεπιστήμιο Σαμπάντσι στην Κωνσταντινούπολη κατάφερε να φέρει στο προσκήνιο τις δυσκολίες της Τουρκίας σχετικά με την είσοδο της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επίσημη γραμμή που αφορά την γενοκτονία είναι: «Ιστορικά η Αμερικανική κυβέρνηση έξυπνα έβαλε στόχο τον Αρμενικό πληθυσμό στην Ανατολία χρησιμοποιώντας ιεραποστολικές οργανώσεις για να επιτύχει κρυμμένους σκοπούς. Με το να προσηλυτίσουν τους Αρμένιους στον προτεσταντισμό, οι Αμερικανοί είχαν σα σκοπό να βάλουν πόδι στην Μικρά Ασία. Οι Αρμένιοι εξαπατήθηκαν και έπεσαν θύματα αυτού του Αμερικανικού σχήματος ανεξαρτησίας σε όλη τη χώρα. Αυτό που ακολούθησε ήταν μια σύγκρουση μεταξύ των ντόπιων που ζούσαν κάτω από μια κυβέρνηση και ήθελαν το ίδιο κομμάτι γης. Οι Αρμένιοι δεν σφαγιάστηκαν. Έπεσαν θύματα των Αμερικανών και άλλων μέσα από μια σοφή τακτική που τους οδήγησε τελικά σε ένα πόλεμο που άρχισαν από μόνοι τους. Ο ρόλος των Αμερικανών μέσω των Ιεραποστολών τους ήταν η αιτία. Ο σκοτωμός των Αρμενίων ήταν τελείως χωρίς πρόθεση».

Η Τουρκία στην φιλοδοξία της να γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να εφαρμόσει αλλαγές. Μια από αυτές είναι η θρησκευτική ελευθερία και η έκφραση της χωρίς εμπόδια. Τα τελευταία είκοσι χρόνια ντόπιες Τουρκικές εκκλησιαστικές κοινότητες

– μερικές πολύ μικρές – αρχίζουν να απλώνονται σε όλη τη χώρα. Η εξέλιξη δεν είναι παράλληλη. Οι Ιεραπόστολοι παλιά δεν έκαναν ευαγγελισμό στον Μουσουλμανικό πληθυσμό του Οθωμανικού κράτους. Αυτό απαγορευόταν επίσημα. Κατά συνέπεια επικέντρωναν την προσοχή τους σε Αρμένιους, Έλληνες, Ασσύριους και άλλες μειονότητες. Την εποχή μας οι Τούρκοι επιστρέφουν στον Χριστιανισμό, και αλλάζουν την ταυτότητά τους από «Μουσουλμάνοι» σε «Χριστιανοί». Στην Τουρκία, κάθε άνθρωπος έχει μια ταυτότητα όπου αναγράφεται το θρήσκευμά του. Η τάση των Μουσουλμάνων να δέχονται επίσημα τον χριστιανισμό είναι ανησυχητική για τους εθνικιστές. Πώς αυτό το γεγονός θα αντιμετωπιστεί; Οι εκατοντάδες των ξένων χριστιανών που βρίσκονται στη χώρα και διαδίδουν την πίστη τους, μοιράζοντας ελεύθερα Καινές Διαθήκες και συμμετέχοντας σε άλλες δραστηριότητες, κάνοντας παντού πιστούς, έχουν ένα σκοπό. Έχει φανεί σαν τίποτα άλλο από μια καλά ενορχηστρωμένη πολιτική στρατηγική να υποβαθμιστεί η Τουρκική κυριαρχία και να τραβήξει τους Τούρκους μακριά από την Εθνικό – πολιτική τους ταυτότητα. Η Αμερική έχει γίνει ξανά η κινητήρια δύναμη πίσω από όλη την ιεραποστολική δραστηριότητα. Αυτός ο σχεδόν επίσημος ή ανεπίσημος υπαινιγμός υπηρετεί τα αισθήματα του εθνικιστικού τμήματος του λαού, του οποίου η επίδραση μεγαλώνει μέρα με την ημέρα. Υπάρχουν ήδη βίαιες πράξεις εναντίον ξένων. Με τον ίδιο τρόπο οι Τούρκοι που έχουν επιστρέψει στο Χριστιανισμό γίνονται στόχοι αντιχριστιανικών χτυπημάτων.

Για να κατανοήσει κάποιος αυτή την άποψη πρέπει να ανατρέξει στην ιστορία. Το 1821 οι πρώτοι ιεραπόστολοι ήλθαν στο Οθωμανικό Κράτος. Από το ξεκίνημά της όλη αυτή η Ιεραποστολική προσπάθεια μεταφράστηκε σαν προσπάθεια των ξένων να εγκαταστήσουν την ηγεμονία τους σε Τουρκικό έδαφος. Χρησιμοποιώντας αυτό το επιχείρημα, όλη η χριστιανική δραστηριότητα είναι συυφασμένη με πολιτικούς σκοπούς και φιλοδοξίες. Λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο μιας πλατιάς δυτικής συνομωσίας. Αυτή είναι η γενική αντίληψη για την Ιεραποστολή σήμερα. Το επιχείρημα γενικά είναι ότι η Τουρκία δεν θα είχε πρόβλημα με τις χριστιανικές αποστολές αν είχαν μείνει καθαρά μέσα στο πλαίσιο της θρησκείας. Είναι όμως ανησυχητικό όταν ξεπερνούν αυτό το όριο και εκφράζουν πολιτικές φιλοδοξίες. Στην πραγματικότητα μια δυσφημιστική καμπάνια είναι σε εξέλιξη ενάντια σε κάθε Χριστιανική δραστηριότητα. Κατά τη διάρκεια ενός συνεδρίου που έγινε στην Βιβλική πόλη της Ταρσού, και είχε συμμετοχές από το ακαδημαϊκό προσωπικό του κρατικού πανεπιστημίου Σελτσούκ, οι ιεραπόστολοι αναφέρθηκαν ακόμη και ως εμπνευστές

του PKK του Κουρδικού Επαναστατικού Κινήματος. Τέτοια ανεύθυνα επιχειρήματα είναι στη μόδα...

Η διαταγή του Μουσουλμάνου προφήτη εναντίον των αρχών του Λαϊκού Κράτους

Μπορεί να ειπωθεί χωρίς δισταγμό ότι ανάμεσα στα πολλά εμπόδια που φορτώνουν την Τουρκία είναι η αρχή του «Λαϊκού Κράτους». Αυτή η θέση γράφτηκε στο σύνταγμα της Δημοκρατίας του Κεμάλ Ατατούρκ, του ιδρυτή της σύγχρονης Τουρκίας. Ο νέος ηγέτης δεν είχε χρόνο ή δεν έβρισκε χρησιμότητα για την Μουσουλμανική «Σαρία» (ολοκληρωμένο κανόνα με Ισλαμικές αρχές). Αντί αυτού προσπάθησε να δώσει ένα εντελώς δυτικό πρόσωπο στην Τουρκία και ονόμασε τον εαυτό του «Πάτερα των Τούρκων». Το σύνταγμα που συνέταξε υιοθέτησε τολμηρά στοιχεία κυρίως από τον Ελβετικό νόμο και από άλλα κράτη που διαχειρίστηκαν θέματα θρησκείας και κράτους αποτελεσματικά.

Για πολλούς αιώνες η Σαρία καθόριζε την αύξηση και την αντίληψη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας η οποία στο όνομα του Αλλάχ κατάκτησε την πρωτεύουσα της Αυστρίας Βιέννη σε δύο περιπτώσεις, το 1529 και το 1683. Αυτό ήταν σε σχεδιασμό και σκέψη ένα Ισλαμικό Κράτος. Ο κυβερνήτης διορίστηκε με την σφραγίδα του χαλιφάτου του Προφήτη στο δαχτυλίδι του. Η πρώτη πράξη του Ατατούρκ ήταν να εξαφανίσει το Σουλτανάτο. Το δεύτερο ήταν να καταργήσει το αξίωμα του Χαλίφη, το Μάρτιο του 1924 το οποίο ήταν ένα ταραχώδες Ισλαμικό ίδρυμα. Αυτό έγινε αιτία μαχών μεταξύ διαφόρων τομέων της θρησκείας π.χ. Σουνίτες και Σίιτες. Με αυτή την πράξη ο Ατατούρκ εξαφάνισε το Χαλιφάτο από την παγκόσμια σκηνή μια για πάντα. Δεν υπήρχε χώρος στην ατζέντα του Ατατούρκ για νομοθεσία που να εξαρτάται από την Σαρία.

Η μετάβαση όμως αυτή ήταν βιαστική και εκρηκτική. Αυτή η ξαφνική πράξη έφερε αλυσιδωτές αντιδράσεις. Μέχρι σήμερα η Τουρκία είναι η μόνη Ισλαμική χώρα όπου το λαϊκό κράτος αναφέρεται ρητά στο σύνταγμά της. Αλλά οι κανόνες δεν γίνονται πάντα πράξη. Ο προφήτης του Ισλάμ περιφρόνησε την αντίληψη ενός μη Ισλαμικού ή ενός ημί - Ισλαμικού κράτους.

Παρ' όλη την αρχή του λαϊκού κράτους, ο Ατατούρκ δεν μπορούσε να σβήσει την επιρροή του Ισλάμ από την παράδοση της χώρας του και την καθημερινή εξάσκηση της θρησκείας. Δεν είχε άλλη λύση παρά να ιδρύσει ένα καινούριο κρατικό τμήμα Θρησκευτικών Υποθέσεων. Ο σκοπός αυτού του κρατικού οργανισμού ήταν να διευθύνει όλες τις υποθέσεις που σχετίζονται με το Ισλάμ, που υπήρξε για αιώνες ο ακρογωνιαίος λίθος της χώρας. Επιπλέον άφησε το Ίδρυμα των Διορισμών ανέπαφο. Όλες οι θρησκευτικές περιουσίες στην Τουρκία είναι κάτω από την επιτήρηση των Βακουφίων που συμβαίνει να είναι το πιο πλούσιο οικονομικά ίδρυμα της χώρας. Το παράδοξο είναι ότι όλες οι εκκλησίες και οι συναγωγές - ακόμη και τα τζαμιά - με όλα όσα σχετίζονται με αυτά, υπάγονται στην επιτήρηση της γραμματείας των Βακουφίων. Δεν μπορούν να πωληθούν ή να ενοικιαστούν. Για αυτό το θέμα δεν μπορούν ακόμη ούτε να επισκευαστούν χωρίς επίσημη άδεια. Βλέποντας αυτά και άλλους σκληρούς κανόνες, ένας σοβαρός

άνθρωπος μπορεί να παρατηρήσει τον ρόλο και την επιρροή του Ισλάμ στην μοντέρνα Τουρκία. Ο νόμος του Προφήτη παραμένει ο απόλυτος νόμος του κράτους παρ' όλη την αλλαγή του συντάγματος και την αποδοχή του λαϊκού κράτους από αυτό. Στο μεταξύ η Τουρκία φιλοδοξεί να γίνει κανονικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ας επικεντρωθούμε στη ρίζα του θέματος

Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι στο Ισλάμ, η θρησκεία στις διάφορες μορφές της δεν μπορεί να μείνει σε απόσταση από την πολιτική. Ρίξτε μια ματιά σε χώρες που κυριαρχεί το Ισλάμ, αμέσως θα παρατηρήσετε πως τα δύο αναμειγνύονται. Είναι αδιανόητο μια δυτική χώρα να χαρακτηρίζει τις θρησκευτικές πρακτικές και τη διάδοση κάποιου θρησκευτικού μηνύματος σαν σχετιζόμενη με πολιτικούς σκοπούς. Σε δημοκρατικά κράτη η θρησκεία είναι θρησκεία και η πολιτική είναι πολιτική. Η διαχωριστική γραμμή είναι αναμφισβήτητη. Ενώ ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας επιμελώς παρουσιάζει ότι η Ισλαμική Τουρκία μπορεί να ταυριάζει στο δυτικό καλούπι, δεν φαίνεται να έχει μελετήσει καλά τις αυστηρές οδηγίες του Προφήτη του σχετικά με θέματα θρησκείας και κράτους.

Για να επιστρέψουμε στο θέμα μας, στα μάτια ενός Μουσουλμάνου, το να υποστηρίξει κανείς το χριστιανικό μήνυμα έχει χωρίς αμφιβολία μια πολιτική σχέση. Γι' αυτό θα πρέπει να ελεγχθεί και να καταπολεμηθεί. Για να καταλάβουμε αυτή τη στάση, προτάσσονται όλα τα επιχειρήματα για να δημιουργήσουν μια εικόνα για το Χριστιανισμό και την διάδοσή του σαν πολιτικά καθοδηγούμενο. Η υποψία των Μουσουλμάνων είναι ότι ένα μεγάλο κέντρο κάπου, ορίζει ένα πρόγραμμα για να υποβαθμίσει την εθνική ασφάλεια και σταθερότητα ενός κράτους. Η διάδοση του Ισλάμ καθορίζεται από αυτή την κυβέρνηση και το σκοπό. Έτσι στο σκεπτικό τους είναι λογικό ότι η ίδια τακτική θα χρησιμοποιηθεί και από τους Χριστιανούς για να διαδώσουν το μήνυμά τους.

Ο Μουσουλμάνος αναλυτής η σχολιαστής δεν μπορεί να σκεφτεί αλλιώς. Στο μουσουλμανικό μυαλό ο θρησκευτικό - πολιτικός σκοπός των Σταυροφοριών εφαρμόζεται στην Χριστιανική δραστηριότητα οπουδήποτε. Μια και αυτό δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί παντού με το ξίφος, πρέπει να χρησιμοποιηθούν άλλα μέσα. Η παγκόσμια διάδοση του Ισλάμ με πολιτικά κίνητρα, θεωρείται παράλληλη με την χριστιανική ιεραποστολική δραστηριότητα. Ο προσγειωμένος νους του Μουσουλμάνου δεν μπορεί να κατανοήσει τη διαφορά ανάμεσα στην Μεγάλη Αποστολή του Ιησού Χριστού για τον ευαγγελισμό, «Πορευθέντες λοιπόν μαθητεύσατε σε όλα τα έθνη» και στην στρατιωτική διαταγή του Προφήτη «κατακτήστε τον κόσμο και αναπτύξτε την Ούμα (κοινότητα των πιστών)».

Έτσι και ο Πιλάτος μπερδέψε την αποστολή του Χριστού με κάποιο γήινο αντικείμενο. Ο Ιησούς Χριστός ξεκαθάρισε το μπερδεμένο του μυαλό με μια δήλωση: «η βασιλεία μου δεν είναι από αυτό τον κόσμο» Σήμερα απευθύνει την ίδια δήλωση προς τους Μουσουλμάνους και σε άλλους που έχουν παρεξηγήσει το θέμα. Ο ακόλουθός του δεν μπορεί και δεν θα ξεφύγει από αυτή τη θέση.

Ο αιδ. Θωμάς Κοσμάδης υπήρξε ιεραπόστολος μεταξύ των Τούρκων.

"Εν φυλακή ήμην και ήλθετε προς εμέ"

του αιδ. Ν. Τσιανικλίδη

Τι εννοεί ο Χριστός όταν λέει αυτά τα λόγια: «Επεινάσα και μοι εδώκατε να φάγω, εδίψησα, και με εποτίσατε, ξένος ήμην και με εφλοξενήσατε, γυμνός και με ενεδύσατε, ησθένησα και με επεσκεφέθητε, εν φυλακή ήμην, και ήλθετε προς εμέ»;

Οι ακροατές του συνήθιζαν να κάνουν παρόμοιες αγαθοεργίες γι' αυτό κι εκείνος τους είπε: «Έλθετε οι ευλογημένοι του Πατρός μου, κληρονομήσατε την ητοιμασμένην εις εσάς βασιλείαν από καταβολής κόσμου».

Η ερώτηση που προκύπτει απ' αυτή τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού, είναι η εξής: *Η είσοδος μας στην βασιλεία του Θεού εξαρτάται από τέτοιου είδους ευεργεσίες και αγαθοεργίες;*

Εάν προσέξουμε το κεφάλαιο 25 του κατά Ματθαίον ευαγγελίου, ο Ιησούς Χριστός λέει τρεις παραβολές. Και οι τρεις αυτές παραβολές σχετίζονται με τη δεύτερή του έλευση και με την προετοιμασία μας γι' αυτήν.

Η πρώτη παραβολή, είναι εκείνη των δέκα παρθένων όπου ο Ιησούς Χριστός τονίζει την ύπαρξη του λαδιού που στην προκειμένη περίπτωση συμβολίζει την πίστη στον Ιησού Χριστό. Η δεύτερη παραβολή είναι εκείνη των ταλάντων μέσω της οποίας τονίζει την αξιοποίηση των ευκαιριών για μαρτυρία που μας δίνει ο Θεός. Η τρίτη παραβολή μιλάει για τα πρόβατα και τα ερίφια υπονοώντας ότι οι άνθρωποι έχουν ήδη κριθεί για την πίστη τους στον Ιησού Χριστό και έχουν τοποθετηθεί οι μεν στα δεξιά και οι δε στα αριστερά του Χριστού. Ο Χριστός εξηγεί ότι αυτός ο διαχωρισμός έγινε με βάση την πίστη τους στον Ιησού Χριστό. Αν είχαν πίστη σ' εκείνον, θα τον υπηρετούσαν και θα τον μαρτυρούσαν.

Οι τρεις αυτές παραβολές χρησιμεύουν στην αναγνώριση των αληθινών πιστών του Θεού. Ας δούμε αναλυτικότερα τη σημασία της καθεμιάς: Η παραβολή των δέκα παρθένων επισημαίνει ότι πρέπει να έχουμε σώζουσα πίστη στον Ιησού Χριστό. Αυτή είναι η έννοια του λαδιού. Η πίστη αυτή μας κατατάσσει στην κατηγορία των προβάτων, στα δεξιά του Χριστού, της οποίας χαρακτηριστικό είναι η πίστη. Δεν αρκεί να κρατάμε τη λαμπάδα, να ανήκουμε δηλαδή σε μια χριστιανική εκκλησία. Χρειαζόμαστε και το λάδι, δηλαδή την πίστη. Όταν μάλιστα δίνουμε σωστή μαρτυρία και κάνουμε καλά έργα, τότε χρησιμοποιούμε το τάλαντό μας. Με τη ζωή και τις πράξεις μας αποδεικνύουμε την πίστη και την αγάπη μας στον Ιησού Χριστό. Άλλωστε, όπως γράφει και ο απόστολος Ιάκωβος (2,17) «η πίστις, εάν δεν έχη έργα, νεκρά είναι καθ' εαυτήν».

Καταλαβαίνουμε όλοι μας τα καλά έργα που αναφέρονται και ξέρουμε πώς να ανταποκριθούμε στην ανάγκη των πεινασμένων, των αρρώστων, των γυμνών, των εξόριστων, αλλά τι μπορούμε να κάνουμε για τους φυλακισμένους; Ο Χριστός μας λέει: «ήρθατε προς εμέ» όταν ήταν στη φυλακή. Τι σημαίνει αυτό; Είναι εκπλήρωση αυτού του χριστιανικού καθήκοντός μας η επίσκεψη στις φυλακές, και η παρουσίαση κάποιου χριστιανικού προγράμματος για τους φυλακισμένους; Μερικές φορές, ακόμη και μια απλή επίσκεψη δεν είναι κάτι που εξαρτάται από μας. Σε πολλές φυλακές δεν μπορείς να επισκεφθείς κάποιον αν δεν είσαι συγγενής, δικηγόρος, σύμβουλος της φυλακής ή φύλακας. Ακόμα όμως κι αν δεν ανήκεις σε κάποια απ' αυτές τις κατηγορίες, προϋπόθεση για να επισκεφθείς κάποιον φυλα-

κισμένο είναι να έχει δώσει ο ίδιος ο φυλακισμένος το όνομά σου στη λίστα των επισκεπτών του.

Αν θέλουμε να είμαστε ανάμεσα στα πρόβατα στα οποία ο Χριστός απευθύνει τα ευλογημένα εκείνα λόγια: «Έλθετε οι ευλογημένοι του Πατρός μου, κληρονομήσατε την ητοιμασμένην εις εσάς βασιλείαν» πώς θα ανταποκριθούμε σ' αυτή την ανάγκη που ο ίδιος ο Χριστός μας συσιτά, αν δεν επισκεπτόμαστε κάποιον φυλακισμένο στο όνομά Του;

Και όμως. Υπάρχουν μερικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να αποδείξουμε την πίστη μας και με τους οποίους μπορούμε να εκπληρώσουμε αυτό το καθήκον μας απέναντι στον Κύριο και τους φυλακισμένους.

Πρώτ' απ' όλα να μην τους κατακρίνουμε γιατί και η δική μας θέση ίσως θάπρεπε να είναι στη φυλακή – όχι κατ' ανάγκη επειδή κι εμείς κάναμε τα ίδια εγκλήματα μ' αυτούς – αλλά όλοι μας λίγο πολύ έχουμε παραβεί κάποιον από τους νόμους της πολιτείας ή του Θεού. Άλλωστε αναγνωρίζουμε ότι είμαστε ένοχοι, όταν αποδεχόμαστε πως είμαστε αμαρτωλοί.

Έπειτα, είναι προτιμότερο να τους επισκεφθούμε και να τους μιλήσουμε όταν ακόμα είναι έξω από τη φυλακή. Όλοι αυτοί προέρχονται από την κοινωνία μας. Όσο τους έχουμε κοντά μας ας τους μιλήσουμε για τη σωτήρια χάρη του Θεού προλαβαίνοντας μ' αυτό τον τρόπο και εμποδίζοντας τους να κάνουν κάποιο εγκλημα και να βρεθούν στη φυλακή. Αν μιλήσουμε στους κακούς και τους εγκληματίες για τον Χριστό και τους οδηγήσουμε σ' Αυτόν, όσο ακόμα είναι έξω από τη φυλακή, είναι σαν να επισκεπτόμαστε τις φυλακές και τους φυλακισμένους.

Πρέπει ακόμα να φροντίσουμε σαν χριστιανική εκκλησία, ο σκοπός της φυλακής να μην είναι η τιμωρία αλλά ο σωφρονισμός των φυλακισμένων. Να μην είναι η στάση μας εκδικητική: «Καλά του έκαναν που τον έβαλαν στη φυλακή. Να σαπίσει και να πεθάνει εκεί μέσα». Όσο ο εγκληματίας είναι ξένος και άσχετος μ' εμάς επιδιώκουμε την τιμωρία του. Αν όμως ο εγκληματίας είναι το παιδί μας, κάποιος συγγενής ή φίλος μας, τότε με κάθε τρόπο προσπαθούμε να τον υπερασπιστούμε και να αποφύγουμε τη φυλάκισή του.

Θα πρέπει επίσης, να φροντίσουμε ώστε να υπάρχει στη φυλακή μια ιεραποστολή, ένας πνευματικός σύμβουλος ή ιερέας της φυλακής. Να φροντίζει μ' αυτό τον τρόπο η εκκλησία να διεισδύσει στις φυλακές. Γιατί εκεί μέσα, το 90% των φυλακισμένων είναι μεταμελημένοι και η δουλειά του πνευματικού συμβούλου είναι να μετατρέψει τη μεταμέλεια σε μετάνοια. Η διαφορά ανάμεσα σ' αυτά τα δύο είναι ότι ο μεταμελημένος μοιεί τον εαυτό του για την πράξη του που τον οδήγησε στη φυλακή ενώ ο μετανοιωμένος αλλάζει τη ζωή του, όχι επειδή υποφέρει στη φυλακή, αλλά επειδή αποδέχεται την τιμωρία του. Ένα σχετικό παράδειγμα από την Αγία Γραφή είναι ο Ιούδας που μεταμελήθηκε επειδή πρόδωσε το Χριστό και αυτοκτόνησε, ενώ ο Πέτρος μετάνοισε που αρνήθηκε τον Χριστό, και άλλαξε η ζωή του, έγινε απόστολος του Χριστού.

Τέλος, όλοι οι πιστοί καλούμαστε να προσευχόμαστε για τους φυλακισμένους να οδηγηθούν στη μετάνοια.

Αυτοί είναι μερικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να ανταποκριθούμε στην εντολή αυτή του Χριστού.

Ο αιδ. Νικόλαος Τσιανικλίδης υπήρξε σύμβουλος στις δικαστικές φυλακές του Bucks County στο Warminster της Πενσυλβάνια των ΗΠΑ.

Η δοκιμασία της πίστεώς σας εργάζεται υπομονήν

Επ. Ιακώβου 1:1-8

Κύριε,
Χτες στο ταξίδι το πλοίο μας
δέρνονταν από πολλά μποφόρ.
άγρια κύματα μας περικύκλωναν.
Φόβος, αγωνία μας κυρίεψε.

Σήμερα, η αυγή ξημέρωσε ήρεμη.
Μας βρήκε ευτυχισμένους στο λιμάνι.
Γύρω μας, λαμπερή γαλάζια θάλασσα
και δίπλα η πανέμορφη πόλη
το Ναύπλιο, μας καλωσόριζε.

Καραβοκύρη της ζωής μας,
ξέρουμε πως θα μας πας στο ήσυχο λιμάνι
ζητάμε μόνο στο δρόμο προς τα κει,
καθώς μετράμε τα δευτερόλεπτα της νύχτας,
νάμαστε γεμάτοι πίστη. Ήρεμα να καρτερούμε την αυγή.

Στις δύσκολες στιγμές της πορείας μας
όπλισέ μας Εσύ, σοφά, ν' αποφεύγουμε
τους σκοπέλους της διχογνωμίας και του δισταγμού.
Με πίστη κι' υπομονή να περιμένουμε το δικό Σου φως.

Στις ώρες της απελπισίας και της απόγνωσης,
υπομένοντας, του διπλανού μας ας αγγίξουμε το χέρι,
και τσουγκρίζοντας τα ποτήρια της θλίψης μας μαζί
να διακρίνουμε την ακτίνα της ελπίδας π' αστράφτει στην υγεία μας.

Στη φουρτούνα του θυμού που ορμάει να μας πνίξει
με πίστη ζητάμε από Σένα που μας παραστέκεις,
την ανάσα της υπομονής στη διάρκεια της μπόρας
για να δούμε στο φως της αστραπής το χέρι της σωτηρίας μας.

Κράτα μας, Εσύ Κύριε, ως το τέλος του ταξιδιού
κι' αύξανε την πίστη μας σε Σένα
ώστε σε κάθε θαλασσοταραχή πόνου
στην ψυχή ή στο κορμί, σοφά ν' ασκούμε την υπομονή
περιμένοντας με προσευχή, το δικό Σου νεύμα.

Λ. Βαλαή

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΛΑΜΟ

του κ. Σωτήρη Μπούκη

«Τον Κύριο δοξολογείτε γιατί είναι καλός, γιατί το έλεός Του μένει στον αιώνα»

Εικόνες από τον Κάλαμο

Είναι όλοι τους εκεί. Η Αρετούλα και η Κατερίνα κάθονται στις κούνιες. Ο Θεόφιλος κι ο Αναστάσης φτιάχνουν το «οικόπεδο» τους. Η Χριστίνα και η Μαριτίνα χαμογελούν έξω από τον... «Κάμπαλο»! Ο Στέφανος κι ο Φίλιππος παίζουν με τα πλαστικά τουβλάκια στην πλατεία. Σα να μην πέρασε μια μέρα.

Κι όμως έχουν περάσει σαράντα μέρες από τότε που φύγαμε από τον Κάλαμο. Σαράντα μέρες... τόσες, όσες και αυτές που περάσαμε εκεί αυτό το καλοκαίρι. Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς μέσα από αυτές; Για τι απ' όλα να μιλήσει πρώτα;

Κάθε φορά που στη διάρκεια του χειμώνα καθόμαστε και κοιτάμε τις φωτογραφίες από την κατασκήνωση (και, πιστέψτε μας, το κάνουμε συχνά), πολλές μνήμες ζωντανεύουν, πολλές σκηνές αναδύονται, πολλές εικόνες έρχονται μπροστά μας. Άλλωστε, 24 ώρες στον Κάλαμο χωράνε πολλά... πολλά περισσότερα απ' όσα μπορεί να χωρέσουν 24 μέρες πίσω στο σπίτι.

Εικόνες πρωινές

Πού θα βρει κανείς πρωινό ξύπνημα σαν αυτό του Καλάμου; Να ξυπνάς πριν το εγερτήριο για να πας στη συμπροσευχή των στελεχών, κι όμως... να είσαι ο τελευταίος που ξύπνησε στη σκηνή! *Πρωί-πρωί σαν ξυπνήσεις, άκου τι θα συναντήσεις: στις κούνιες κόσμο*

μαζεμένο, κανείς με κέφι χαλασμένο.

Όταν τελικά το εγερτήριο χτυπά, η κατασκήνωση ζωντανεύει πλήρως. Τα παιδιά πλένονται και κατεβαίνουν στην πλατεία για την πρωινή τους γυμναστική και ξαναεβαίνουν για την πρωινή μελέτη. Και ξανακατεβαίνουν για την έπαρση της σημαίας, με το σήμα του αρχηγού («Σε γνωρίζω... 1-2») και στη συνέχεια και πάλι κατεβαίνουν (έχει πολλά ανεβοκατεβάσματα αυτό το βουνό) από το γεφυράκι για το πρωινό... κι όποιοι φτάσουν πρώτοι κάτω συνήθως είναι πάντα πρώτοι στα παιχνίδια, πρώτοι στην τραπεζαρία, πρώτοι στη σκανταλιά, πρώτοι και στη φασαρία.

Αλλά μετά από ένα τόσο χορταστικό πρωινό,

ποιος έχει όρεξη για υπηρεσία; Ποιος θα κάνει κάδους... ή τουαλέτες... πετραδάκια, χαρτάκια... όλοι θα ήθελαν να έχουν την Παγκαλοχώρα! Όλο και κάποιος θα θέλει να αισθανθεί «κουρασμένος» εκείνη τη στιγμή, ωστόσο ξέρει ότι, αν το κάνει, οι άλλοι θα του θυμίσουν το εδάφιο που μάθανε την προηγούμενη μέρα: «Λέει ο τεμπέλης: είναι στο δρόμο ένα λιοντάρι, αν βγω έξω από το σπίτι μπορεί και να με φάει» (Παρ 22:13).

Έτσι, τελικά όλα τα παιδιά και οι ομαδάρχες δουλεύουν μαζί και

καταφέρνουν να τελειώσουν την υπηρεσία, και ταυτόχρονα να είναι και τα κρεβάτια στη σκηνή «αεροδρόμια» ως την ώρα της επιθεώρησης, ώστε η κοινοτάρχισσα να δώσει επιπλέον Κατασκηνάρια... αρκεί πρώτα να πουν την κραυγή σωστά:

Ένα παιδί απ' τη σκηνή άκουσε μια είδηση τρομακτική για έναν κυνηγό τρελό που τριγυρνάει κάθε βράδυ στο βουνό

κι όσα συναντά παιδάκια, τα τρώει σαν τα γαριδάκια. Δεν ψάξαμε αν ήταν αλήθεια, κι έτσι μας πουλήσαν παραμύθια.

Τι είμαστε παιδιά; Ευ-κο-λό-πι-στοί!

Η κοινοτάρχισσα χαμογελάει με νόημα. Και αφού επιβραβεύσει τον κόπο τους, θα πάνε όλοι προς το

χώρο λατρείας, όπου σε λίγο θα αρχίσουν να ψάλλουν. «Κοίτα γύρω σου τη φύση, κοίτα γύρω τα παιδιά, ο Θεός παντού υπάρχει, μας φροντίζει, μας μιλά. Είναι ο καλός βοσκός μας, πάει πάντοτε μπροστά και εμείς ακολουθούμε μ' ανοιχτή σ' Αυτόν καρδιά».

Εικόνες από το Λόγο Του

Και φτάνει η ώρα του μαθήματος. Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, ανάλογα με την ηλικία τους και πάνε να μάθουν για Εκείνον που είναι ο δημιουργός του κόσμου (κι ο δικός τους δημιουργός), ο συντηρητής του κόσμου (κι ο δικός τους συντηρητής), ο Σωτήρας του κόσμου (κι ο δικός τους Σωτήρας, αν τον δεχθούν στην καρδιά τους).

Αν σκεφτεί κανείς ότι το έργο των κατασκηνώσεων είναι το κυριότερο και το συστηματικότερο ευαγγελιστικό έργο της Εκκλησίας μας αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα, εύκολα γίνεται κατανοητό πόσο σημαντική είναι αυτή η ώρα της ημέρας. Το μήνυμα είναι πάντα ένα, αν και στις τρεις φετινές περιόδους εκφράστηκε με τρεις διαφορετικούς τρόπους.

Στην περίοδο των κοριτσιών ήρθε μέσα από τα βιβλία της Καινής Διαθήκης, όπου τα παιδιά έμαθαν τις δύο όψεις του Ευαγγελίου: ότι «ο Χριστός πέθανε για εμάς»... αλλά επίσης ότι «κι εμείς πεθάναμε για τον Χριστό». Και όταν τελικά συμβαίνουν και τα δύο αυτά, τότε μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι «μαζί με τον Χριστό αν πεθάναμε, μαζί Του και θα ζήσουμε. Αν υπομένουμε, μαζί Του και θα βασιλεύσουμε» (Β' Τιμ 2:11-12).

Στο εφηβικό συνέδριο τα παιδιά έμαθαν να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να πλουτίσουν «την πίστη με την αρετή, την αρετή με τη γνώση, τη γνώση με την εγκράτεια, την εγκράτεια με την υπομονή, την υπομονή με την ευσέβεια, την ευσέβεια με τη φιλαδελφία, τη φιλαδελφία με την αγάπη» (Β' Πέ 1:5-7). Έτσι, ανεβαίνοντας κάθε σκαλί, θα μπορούν να προχωρούν και να αυξάνονται όλο περισσότερο κοντά Του.

Και τέλος, στην περίοδο των αγοριών η καρδιά του μηνύματος χτυπούσε στο βιβλίο των Παροιμιών: «Η βάση της σοφίας είναι ο σεβασμός στον Κύριο, βάση της νόησης είναι η γνώση του Άγιου Θεού» (Παρ 9:10). «Ο φόβος στήνει για τον άνθρωπο παγί-

δα, μα αυτός που έχει πεποίθηση στον Κύριο θα 'ναι ασφαλής» (Παρ 29:25).

Τρεις περίοδοι, τρεις κύκλοι μαθημάτων, ένα μήνυμα. Και η προσευχή μας είναι ο σπόρος που έπεσε να καρποφορήσει πλούσια στις καρδιές των παιδιών.

Εικόνες Ξενοιασιάς

Σαν τελειώσει το μάθημα, ξεκινά η ελεύθερη ώρα. Και κάθε μέρα υπάρχει κάτι διαφορετικό: άλλες μέρες παίρνουμε τα βατραχοπέδιλα και πάμε στη θάλασσα. Άλλοτε παίρνουμε όλη μας την ενέργεια και πάμε στις νεροτσουλήθρες.

Αλλά κι όταν το πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει μπάμιο, πάντα θα υπάρχει κάτι να γεμίσει το πρωινό: τα εργαστήρια όπου θα φτιάξουμε τα πάντα, από κολιέ με χάντρες μέχρι τυπογραφικά στοιχεία. Το γήπεδο του ποδοσφαίρου όπου θα παίξει η 4^η με την 5^η σκηνή τη ρεβάνς του χτεσινού αγώνα. Και για τις μεγάλες σκηνές, υπάρχει και η μεγάλη μέρα: *Πρωί-πρωί κινούμε στο δύσκολο στρατί, να πάμε στο φαράγγι, στις φύσες τη γιορτή. Πηγαίνουμε αρτιμελείς και φεύγουμε σακατεμένοι, όμως η περιπέτεια είναι εγγυημένη.*

Με όλα αυτά να γεμίζουν το πρωινό μας, δεν είναι περίεργο για πότε φεύγει ο χρόνος ως το μεσημεριανό φαγητό... αλλά και για πότε «φεύγει» και το ίδιο το φαγητό από το ταψί μας. Άλλωστε, οι κυρίες της κουζίνας πάντα μας προσέχουν και μας ταΐζουν τα καλύτερα. Οι 220 μερίδες που μαγειρεύουν σε κάθε γεύμα εξαφανίζονται, και πάντα υπάρχει βεβαίως και περίσσευμα για τους πεинаσμένους. Αυτούς τελευταίους, αν έρθετε στη γιορτή, θα τους αναγνωρίσετε εύκολα: *Φάτσες φρέσκες χαρωπές, σαν ντομάτες γεμιστές, πριν 2 βδομάδες ήρθαμε και γίναμε διπλές.* Και είναι αυτές οι φάτσες που κάποια στιγμή στη διάρκεια του φαγητού θα φροντίσουν να ευχαριστήσουν τις μαγειρίσες... *«Για όλους όσους τρέχουν και κοπιάζουνε για μας, μια λέξη αφιερώνουμε που βγαίνει από καρδιάς: Ευ-χα-ρι-στού-με!»*

Το φαγητό τελειώνει, τα πιάτα μαζεύονται και τα αναλαμβάνει η ομάδα ΣΟΣ. Ήρθε η ώρα να ανεβούμε στις σκηνές να ξεκουραστούμε. Μόνο προσέξτε

καθώς θα ανεβαίνετε από τις σκάλες γιατί μάλλον θα... βρέξει! Κάποιοι εθεάθησαν να ανεβαίνουν στην οροφή της κουζίνας με κανάτες – κι όσο πιο ζεστή η μέρα, τόσο πιο ευεργετικές οι συνέπειες του μπουγέλου...

Εικόνες παιχνιδιού

Η αρχηγός βγαίνει στη βεράντα του αρχηγείου να σφυριξεί τη λήξη του μεσημεριανού σιωπητηρίου. Για τα επόμενα 10 δευτερόλεπτα, κλείστε τα μάτια σας. Θα ακούσετε μόνο ένα σφύριγμα, ένα ποδοβολητό απ' όλες τις άκρες της κατασκήνωσης και όταν πλέον θα τα ανοίξετε, θα δείτε μια σειρά παιδιών να έχουν σπηθεί περιμένοντας για το απογευματινό τους.

Όταν το παγωτό τελειώσει, το παιχνίδι θα αρχίσει. Ερωτήσεις όπως «τι θα παίξουμε σήμερα;» ή «πόσους πόντους έχει η ομάδα μας;» έχουν ήδη ξεκινήσει από το πρωί. Και όταν πλέον το παιχνίδι ξεκινά, γεννιούνται μερικές από τις πιο χαρούμενες στιγμές της κατασκήνωσης. Ποιος δε θυμάται το καμουφλάζ του Αλέξανδρου πριν τον αριθμοπόλεμο; Ποιος θα ξεχάσει τη μικρή Στέφανι να αρπάζει τη σημαία των αντιπάλων στην αμπάριζα; Ποιος θα σταματήσει το Θάνο στα ξεβουλωτήρια; Ποιος θα νικήσει στα μήλα ή στην καρέκλα όταν η ΣΟΣ θα ανέβει από την κουζίνα; Ποιος θα κερδίσει τον Οβελίξ στο πανηγύρι; Ποιος θα λύσει το γρίφο για τον κρυμμένο θησαυρό;

Αλλά και στα βραδινά παιχνίδια και στις ψυχαγωγίες δεν πάμε πίσω... Ποιος δε θα ξεκαρδιστεί βλέποντας το Σκηνοθέτη στο «γρήγορο»; Ποιος θα μαθητεύσει δίπλα στον «τσαγκάρη»; Ποιος θα φέρει πρώτος τις 4 μπλούζες που ζήτησαν στα αντικείμενα; Ποιος «μονομάχος» θα ρίξει το μπουκάλι με το μπαλάκι; Ποιος θα βρει επιτέλους πού κρύβεται ο Ιωνάθαν στο κρυφτό των ομαδαρχών;

Και κυρίως... με τόσα παιχνίδια, ποιος δε θα περάσει τέλεια;

Εικόνες με αστέρια

Καθώς η ψυχαγωγία φτάνει στο τέλος της, πίνουμε το γάλα μας και ανεβαίνουμε πάνω. Όταν το σιω-

πητήριο θα χτυπήσει, πρέπει να είμαστε όλοι έτοιμοι στα κρεβάτια μας για τη βραδινή προσευχή. «Μες της νυχτιάς την όμορφη σιγή, σε Σε γλυκιά θα πούμε προσευχή, με την καρδιά γεμάτη από Σε, καλή νυχτιά, Χριστέ».

Φτάνουμε στο τέλος της μέρας... ή μάλλον στην αρχή της νύχτας! Και ενώ οι μικρές σκηνές αρχίζουν να ονειρεύονται γλυκά, στην πάνω κοινοταρχία κάποιοι είναι ακόμα γεμάτοι ενέργεια: *Κάθε βράδυ φ(ρ)ασαρία στη σκηνή τη δεκατρία, μια ομάδα που μιλάει και ποτέ δε σταματάει.* Την ίδια στιγμή η τυχερή διπλανή σκηνή κάνει πάρτυ γιατί κάποιο από τα παιδιά είχε γενέθλια εκείνη τη μέρα.

Κι όταν η ομαδάρχισσα γυρίζει στη σκηνή μετά τη βραδινή συνάντηση στο αρχηγείο, όλο και κάποιες θα βρει ξύπνιες... *Τα Καλαμοξενύχτια μας αξέχαστα θα μείνουν, η σκούπα, το φαράσι απ' το μυαλό δε σβήνουν.* Κι αν πάλι μας ρωτήσετε του χρόνου πού θα πάμε, στον Κάλαμο θα λέγαμε γιατί δεν ξεκολλάμε.

Εικόνες χειμωνιάτικες

Καθώς οι πρώτες φθινοπωρινές σταγόνες πέφτουν στα έρημα δρομάκια του Καλάμου, η κατασκήνωση μοιάζει πολύ έρημη. Όλοι εμείς που τη γεμίσαμε αυτό το καλοκαίρι δεν είμαστε τώρα εκεί. Τουλάχιστον όχι σωματικά. Γιατί το μυαλό μας συχνά τριγυρίζει ανάμεσα στις σκηνές, σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Για κάποιους ο Κάλαμος είναι απλά μια κατασκήνωση. Για κάποιους είναι απλά ένας τόπος αναψυχής. Για κάποιους είναι ένα κομμάτι από το καλοκαίρι τους. Και για κάποιους είναι ένα κομμάτι από την καρδιά τους. Είναι αυτό που έγραφε η μαξιλαροθήκη που πήραμε στη γιορτή: «Σκέφτομαι τον Κάλαμο και ονειρεύομαι»... και ονειρεύομαι το χθες – αλλά και το αύριο.

Το αύριο με τις καινούριες σκηνές, τις καινούριες κερκίδες, τα καινούρια έργα που θα ομορφύνουν την κατασκήνωσή μας, και θα είναι το δώρο που θα της κάνουμε για τα 52^α γενέθλιά της. Ένα δώρο που εξαρτάται απ' όλους μας. Από όλους όσοι αισθανόμαστε ευγνωμοσύνη στον Κύριό μας για αυτό το χώρο, που για μισό αιώνα δημιουργεί φιλίες, αναπτύσσει στελέχη, φιλοξενεί χαρούμενες μηνίμες, και

κυρίως, που βοηθά τα παιδιά να γνωρίσουν καλύτερα τον Πατέρα τους. Ο Κάλαμος φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά μεταξύ τους, αλλά και πιο κοντά με Εκείνον που μαζί με τον Χριστό μας χάρισε τα πάντα.

Καθώς ετοιμάζομαι να κοιμηθώ, μια παλιά κραυγή μου έρχεται στο μυαλό: *Στα βιβλία δε χωράμε, μες στα άλμπουμ τριγυρνάμε, κι όλα Κάλαμο θυμίζουν, την καρδιά μας πλημμυρίζουν...* και καθώς όλες αυτές οι εικόνες γυρίζουν μπροστά στα μάτια μου, ρίχνω μια τελευταία ματιά στις φετινές φωτογραφίες.

Είναι όλοι τους εκεί. Ο Χενκ και ο Χάρης κάθονται στο «σαλόνι» της σκηνής. Η Αλεξία και η Κωσταντία κάνουν βόλτα στο βουνό. Ο Δημήτρης και ο Ευαγγελινός ψάχνουν να βρουν τον τρελό κυνηγό. Η Σοφούλα και η Βέφα παίζουν με τις φίλες τους. Σα να μην πέρασε μια μέρα.

Ο Κάλαμος έρχεται στο σπίτι μας! Φωτογραφίες, κραυγές, ιστορίες και πολλές ακόμα εκπλήξεις, από τις φετινές περιόδους (αλλά και από παλιά) έρχονται για να ζωντανέψουν ξανά τις στιγμές που περάσαμε στην κατασκήνωσή μας, μέσα από την ιστοσελίδα μας: www.kalamos.gec.gr

2ος Τόμος

ΚΑΘΕ ΠΡΩΪ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Μία έκδοση του περιοδικού *Αστήρ της Ανατολής*

Εντάσσεται στο πνεύμα του Γεωργίου Α. Χατζηγιαννίδη
συνδυάζοντας με μαγικό τρόπο την πίστη με την τέχνη.
Σε μία μοναδική εκδοτική πρόκληση.

Παραγωγικές: τηλ. 210 3231079
φaks 210 3315377
ηλεκτρονικά ταχυδρομείο: info@kalamos.gr

ΤΙΜΑΤΑ: ΕΠΤΑ ΕΥΡΩ

Ύδατος Κίνησις

«Έως πότε...;»

Ψαλμός ιβ' 2-3

Είναι βαθύ και έντονο το πάρονο του βασιλιά-προφήτη. Δοκιμάζει θλίψεις πολλές. Τα δυσάρεστα γεγονότα έρχονται, το ένα μετά το άλλο, και αφαιρούν τη χαρά απ' την ψυχή του. Περνά τις ημέρες του μέσα σε συνεχιζόμενη αγωνία. Κίνδυνοι πολλοί τον περιζώνουν. Εχθροί και συνωμότες τον καταδιώκουν την ημέρα. Αλλά και η νύχτα, αντί να τον ανακουφίσει, προσθέτει οδύνη και αυξάνει τις ανησυχίες και τους πόνους της ψυχής του. Όταν οι άλλοι κοιμούνται, αυτός ξαγρυπνά. Αντί να γαληνεύει, ανησυχεί περισσότερο. Και ως κορύφωμα όλων των φόβων και των ανησυχιών, του έρχεται η σκέψη ότι τον έχει λησμονήσει και ο Θεός. Νομίζει ότι ο Παντοδύναμος έπαψε πια να τον προστατεύει. Ορισμένες στιγμές υποπτεύεται ότι ο Πανάγαθος δεν ενδιαφέρεται πλέον καθόλου γι' αυτόν. Κι αφήνει τότε την ψυχή του να ξεχυθεί σε ευλαβικό παράπονο: «Ως πότε, Κύριε, θα μ' έχεις αποξεχασμένον; Ως πότε θα 'σαι αδιάφορος για μένα; Ως πότε θα 'χω έγνοιες στην ψυχή μου, θλίψεις μες στην καρδιά μου καθημερινά; Ως πότε θα θριαμβεύει ο εχθρός μου εναντίον μου;» Ω, Κύριε, ως πότε θα με έχεις τελείως ξεχασμένον; Ως πότε δεν θα ενδιαφέρεσαι για τη δυστυχία μου; Ως πότε οι σκέψεις της αγωνίας θα με καταταρανούν; Ως πότε ο εχθρός μου θα είναι δυνατότερος από μένα;

«Έως πότε...»;

Να ένα παράπονο, που ακούγεται από πολλούς ανθρώπους οι οποίοι θλίβονται και δοκιμάζονται με διάφορους τρόπους. «Έως πότε» θα διαρκέσει η ασθένεια αυτή; Έχουν

περάσει ήδη πολλές εβδομάδες, μήνες ολόκληροι ή και χρόνια, που η αρρώστια με βασανίζει. Η υπομονή μου εξαντλήθηκε. «Έως πότε» λοιπόν θα κρατήσει η εξαντλητική αυτή ασθένεια με τους τόσους πόνους;

«Έως πότε», παραπονιέται κάποιος άλλος, θα αντιμετωπίζω τόσο έντονα το πρόβλημα της καθημερινής επιβίωσης, πότε λοιπόν θα μπορώ με κάποια σχετική άνεση να ανταποκρίνομαι στις στοιχειώδεις ανάγκες της ζωής;

«Έως πότε» θα συνεχίζεται ο δύσκολος αγώνας ενάντια στα ελαττώματα και τις κακίες μου; Έρχονται στιγμές στις οποίες ο παλιός άνθρωπος ξαναζει και με ασυγκράτητη δύναμη επιδιώκει να με υποδουλώσει. Αλλά «έως πότε» θα συνεχίζεται η πάλη αυτή;

«Έως πότε» η αλήθεια και η τιμιότητα του χαρακτήρα θα παραβλέπονται και θα επικρατεί το ψεύδος; «Έως πότε» θα κυριαρχούν οι άνομοι;

«Έως πότε» η αρετή και η ευσέβεια θα περιφρονούνται ενώ η υποκρισία και το ψέμα θα αναδύονται και θα επικρατούν;

«Έως πότε»;... Είναι, πράγματι, πολλές οι περιπτώσεις στις οποίες θα μπορούσε ο πιστός να επαναλάβει τα λόγια αυτά του ψαλμωδού. Είναι πάρα πολλές οι θλίψεις που έρχονται, η μια μετά την άλλη, μας αφαιρούν τη χαρά και γεμίζουν την καρδιά μας από μελαγχολία και απογοήτευση. Πόσο θα θέλαμε, στ' αλήθεια, αυτές τις ώρες, να στρέψουμε το παράπονό μας με ευλάβεια στον Θεό, να Του πούμε τους φόβους μας και να διατυπώσουμε τις ανησυχίες μας. «Έως πότε, Κύριε...»;

Και πρέπει να το κάνουμε. Αν μας ανακουφίζει το να ξεσπάμε

μπροστά στους φίλους μας, να τους διηγούμαστε τα βάσανα και τις θλίψεις μας, πόσο περισσότερο θα ανακουφιστούμε και θα ενισχυθούμε αν καταφύγουμε στον Θεό και στραφούμε στο «θρόνο της χάριτος» μιλώντας στον ουράνιο Πατέρα μας, ως πιστά και ταπεινά Του παιδιά! Όταν με ταπείνωση και απλότητα παρουσιάζομαστε μπροστά Του, μπορούμε κι εμείς να Του πούμε:

«Πατέρα ουράνιε, πονούμε και κλαίμε πολλές φορές στην επίγεια ζωή μας, δοκιμάζοντας θλίψεις και στενοχώριες. Και η θλίψη μας, Κύριε, μεγαλώνει, γιατί πολλές φορές νομίζουμε πως μας έχεις ξεχάσει. Αλλά Εσύ, ως σπλαγχνικός και στοργικός Πατέρας, στείλε στην πονεμένη μας ψυχή το βάλσαμο της παρηγοριάς. Ενίσχυσε, Κύριε, την πίστη μας. Φώτισέ μας, για να βλέπουμε μακρύτερα απ' τις δοκιμασίες τις οποίες αντιμετωπίζουμε, και να βλέπουμε τους ανεκτίμητους καρπούς της πνευματικής ωφέλειας που θα προέλθουν απ' τις δοκιμασίες αυτές. Διάλυσε, Κύριε, κάθε σύννεφο μελαγχολίας και θλίψης που έρχεται για να σκοτεινιάσει τον ορίζοντα των ψυχών μας και να κάνει τη ζωή μας φορτίο βαρύ και δυσβάσταχτο. Ω Κύριε, φώτισέ μας, ώστε να μη νομίζουμε ποτέ πως μας ξεχάσες, αλλά να βλέπουμε παντού και πάντοτε την πατρική Σου πρόνοια και προστασία, έως ότου μας αξιώσεις να Σε δούμε και να Σε υμνούμε ως ένδοξο κι αιώνιο Βασιλιά στην ουράνια βασιλεία Σου. Αμήν.»

Λόγοι της Χάριτος

Γιατί δεν πήγα στον Benny Hinn

Την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου, έγινε στο Ο.Α.Κ.Α. μία μεγάλη εκδήλωση την οποία διοργάνωσε ο γνωστός Αμερικανός τηλεευαγγελιστής Benny Hinn. Αν και σε άλλους εκκλησιαστικούς χώρους το γεγονός αυτό θεωρήθηκε κορυφαίο (λεωφορεία έφτασαν από διάφορα μέρη της Ελλάδας) η Σύνοδος των εκκλησιών μας διαχώρισε τη θέση της από την όλη εκδήλωση η δε τοπική εκκλησία στην οποία διακονώ, δεν έκανε καμία αναφορά, ούτε θετική, ούτε αρνητική. Παρ' όλα αυτά νιώθω την ανάγκη «από καρδιάς» να εξηγήσω γιατί εγώ δεν πήγα. Ίσως κάποιος αναρωτηθεί πώς μπορώ να κρίνω κάτι που δεν γνωρίζω. Στην πραγματικότητα έχω δε αρκετές παρόμοιες εκδηλώσεις του συγκεκριμένου τηλεευαγγελιστή από την τηλεόραση τα χρόνια, που σπουδαζα και διακονούσα στις Η.Π.Α. Τα σχόλιά μου λοιπόν, δεν στηρίζονται στο τί άκουσα από άλλους, αλλά στο τί ο ίδιος έχω δει.

1. Ο πρώτος και ουσιαστικότερος λόγος είναι *θεολογικός*. Δεν πιστεύω ότι η Καινή Διαθήκη αφήνει την εντύπωση ότι κάποιος άνθρωπος είναι ιδιαίτερα «χρισμένοι» από τον Θεό ως «θαυματοποιοί» και «θεραπευτές» ώστε να διαφημίζουν ή έστω να δίνουν την εντύπωση ότι η παρουσία τους και μόνο σηματοδοτεί, πολλώ δε μάλλον εγγυάται την διενέργεια θαυμάτων. Δεν είναι εδώ ο χώρος να αναπτύξω θεολογικά τα επιχειρήματά μου για αυτό, απλά τονίζω ότι καλό είναι να αφήσουμε τον Θεό, Άγιο Πνεύμα ελεύθερο να ενεργεί όπως, όταν και εάν Εκείνος θέλει. Δυστυχώς αυτές οι εκδηλώσεις προδίδουν μία ανησυχητικά μηχανιστική και ανθρωποκεντρική κατανόηση για τις ενέργειες του Θεού.

2. Ο δεύτερος λόγος είναι *αισθητικός*. Όλο το σκηνικό της εκδήλωσης θυμίζει χολιγουντιανή γιορτή. Τα πάντα είναι καλομελετημένα και ελεγμένα. Όμως οι τρόποι, το στήσιμο, η αύρα της εκδήλωσης είναι εντελώς ξένα από την ελληνική πραγματικότητα που είναι η δική μου πραγματικότητα και μέσα στην οποία ζω και διακονώ.

3. Ο τρίτος λόγος είναι *συναισθηματικός*. Δυσκολεύομαι να βλέπω αγαπητούς συνανθρώπους μου να επενδύουν την ελπίδα τους σε μία ώρα δύσκολη για αυτούς σε κάτι που στο τέλος αποδεικνύεται άκαρπο. Πιστεύω με όλη μου την καρδιά ότι ο Θεός θεραπεύει. Προσεύχομαι με όλη μου την πίστη και δύναμη ο Θεός να το κάνει σε όσους αρρώστους έχω κληθεί να διακονήσω. Γνωρίζω περιπτώσεις που ο Θεός με τρόπο θαυματουργικό θεράπευσε ανθρώπους που οι γιατροί δεν τους έδιναν καμία ελπίδα. Θεωρώ όμως εγκληματικό να δώσω έστω και την παραμικρή εντύπωση ότι ο Θεός οπωσδήποτε θα κάνει το ίδιο στον καθένα αρκεί να πιστεύει ή αρκεί να τον αγγίζει κάποιος θεραπευτής. Αναρωτιέμαι ποιος μένει πίσω όταν τα φώτα σβήνουν για να εξηγήσει σε αυτούς που δεν θεραπεύτηκαν το γιατί;

4. Ο τελευταίος λόγος που δεν πήγα στον Benny Hinn ήταν το ότι στην εκκλησία μας το βράδυ εκείνο φιλοξενούσαμε μία ομάδα 8 ατόμων προερχόμενων από το Κάιρο της Αιγύπτου, από μία Πρεσβυτερική εκκλησία με 8.000 μέλη εκ των οποίων το 70% είναι κάτω των 30 ετών. Η ομάδα αυτή ήρθε για να εργαστεί ευαγγελιστικά στους δρόμους της πόλης μας μεταξύ των Αράβων που ζουν δίπλα μας. Το μήνυμα του αδελφού το βράδυ εκείνο ήταν στηριγμένο στα λόγια του Ευαγγελίου του Ιωάννη από το περιστατικό της στιχομυθίας του Ιησού με τον Πέτρο, όπου ο απόστολος λαμβάνει την κλήση του Θεού για τη ζωή. Εκεί λοιπόν ο Πέτρος μαθαίνει «*μέ ποιόν θάνατον μέλλει να δοξάση τὸν Θεόν*» (Ιωάννης 21:19)... Εκεί θυμήθηκα ότι η διακονία του Ευαγγελίου δεν γίνεται από λαμπερούς «*σούπερσταρ*» αλλά από απλούς ανθρώπους, που είναι έτοιμοι να πάρουν τον σταυρό τους και να ακολουθήσουν τον Κύριό τους.

Αιδ. Π. Κανταρτζής

Ευλογημένη Οικογένεια

Η οικογένεια είναι ο πιο στενός δεσμός του ανθρώπου. Είναι το ομορφότερο, το αγιότερο και το πιο θερμό δημιούργημα του Θεού. Έξω από την οικογένεια, χωρίς οικογένεια, η ζωή είναι ψυχρή, μοναχική και κουραστική.

Η προσπάθεια, λοιπόν τόσο του άντρα όσο και της γυναίκας και των παιδιών είναι να κάνουν το σπίτι ευχάριστο, αναπαυτικό, ελκυστικό. Με τον αμοιβαίο σεβασμό όλων των μελών της οικογένειας, με την υπομονή και την προθυμία να υπηρετεί ο ένας τον άλλο, το σπίτι γίνεται μια ζεστή φωλιά.

Η οικογένεια, ιδιαίτερα στις μέρες μας, είναι η μοναδική ενότητα που ξεκουράζει, γαληνεύει και δίνει δύναμη στο σύγχρονο ταλαιπωρημένο άνθρωπο. Όπου υπάρχει οικογενειακή ζωή, εκεί υπάρχει ειρήνη και αγάπη. Το άγχος, οι καταθλίψεις, η στενοχώρια, η μελαγχολία δεν έχουν θέση.

Μέσα στην οικογένεια ο άνθρωπος μαθαίνει να ζει με άλλους ανθρώπους, διαφορετικούς από αυτόν. Εκεί δοκιμάζεται ο χαρακτήρας, εκεί δίνει τις πρακτικές εξετάσεις της αγάπης, της αντοχής και της υπομονής του. Ο λογικός και πολύ περισσότερο ο συνειδητός Χριστιανός που έχει τον νου του Χριστού, μαθαίνει στην οικογένεια να συμπεριφέρεται σαν άνθρωπος και σαν Χριστιανός παντού και πάντοτε.

Πολύ σωστά έχει αναγνωριστεί ότι κάθε άνθρωπος είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα που όμοιά της δεν υπάρχει. Κάθε όμως ξεχωριστή προσωπικότητα έχει και το δικό της χαρακτήρα, τη δική της συμπεριφορά και αντίληψη για κάθε τι που αφορά τον άνθρωπο σαν άτομο, σαν μέλος της οικογένειας και της κοινωνίας. Οι διαφορετικές αυτές προσωπικότητες όταν ζούνε τόσο στενά μαζί, όπως συμβαίνει στην οικογενειακή ζωή, δημιουργούν προστριβές, καυγάδες, λέγονται λόγια που δεν θα έπρεπε να ειπωθούν, δημιουργείται ψυχρότητα έστω και για λίγο καιρό, χαλαρώνουν οι στενές σχέσεις.

Στις δύσκολες αυτές οικογενειακές καταστάσεις ο Θεός μέσα από τον Λόγο Του μας δίνει τις λύσεις. Στην επιστολή προς Εφεσίους (Κεφ. 4 και εδ. 2), ο Απ. Παύλος συμβουλεύει: «*Να ζούμε με ταπεινώση, πραότητα, υπομονή, να ανέχεστε με αγάπη ο ένας τον άλλο και να προσπαθείτε να διατηρείτε με την ειρήνη που σας συνδέει μεταξύ σας, την ενότητα που δίνει το Πνεύμα του Θεού*». Η αιτία των παρεξηγήσεων και των καυγάδων είναι τις περισσότερες φορές ο εγωισμός. Ο ταπεινός άνθρωπος δεν μαλώνει. Ο πρῶτος άνθρωπος δεν επιτίθεται. Επιδιώκει να διατηρεί την ειρήνη ανεχόμενος το αγαπητό του πρόσωπο. Προσπαθεί να αποφεύγει τις συγκρούσεις, να ταπεινώνεται, να ζητάει συγνώμη και να υποχωρεί ακόμη και αν αυτός έχει δίκιο. Ευλογημένος ο άνθρωπος εκείνος που είναι ειρηνοποίος, γιατί αυτός είναι το παιδί του Θεού, είπε ο Κύριος στους Μακαρισμούς (Μαθ. 5:9).

Η οικογένεια ήταν, είναι και θα είναι η πιο ευλογημένη ενότητα, ο πιο στενός δεσμός και θεσμός της ζωής. Είμαστε ευγνώμονες στο Θεό για την οικογένεια. Χαίρομαστε την οικογένειά μας και ζητάμε από τον Κύριο να μας δίνει δύναμη να την διατηρούμε όπως Αυτός τη θέλει.

Ε. Στέφανος

ΧΩΡΙΣ ΔΙΑΣΤΗΜΟΠΛΟΙΑ

Πάνω απ' τη γη,
πάνω απ' τις θάλασσες,
πάνω απ' τους σμαραγδένιους κάμπους,
στιν ουρανών τις χώρες
με ανέβασες
και πλήσθηκα ζωής και δάμβους.

Ναι, Κύριέ μου,
για βραδιά υπέρκαλλη,
χωρίς διαστημόπλοια, χωρίς πυραύλους,
μπήκα μες στα δικά σου
τα μυστήρια
κι άκουσα αγγέλων πλαγιαύλους.

Δεν ήτανε η γνώση
που μ' ανέβασε,
δεν ήτανε τα μουσικά του αιδέρα,
μα η αγάπη σου
η απροσμέτρητη,
που μ' έφερε στο θρόνο του Πατέρα.

Μέσα από τα τρυπημένα
χέρια σου
είδα, ω Κύριέ μου, τα ουράνια,
όλα τα άγνωστα,
τα ανεξερεύνητα,
και γέμισα χαρά και περηφάνεια.

Να 'μαι παιδί δικό σου,
απ' το αίμα σου
να γεννηθώ, να ζωντανέψω·
ο ουρανός κι η γη
στα χέρια μου,
τι άλλο μες στον κόσμο να γυρέψω.

Ρέα Συλβία

